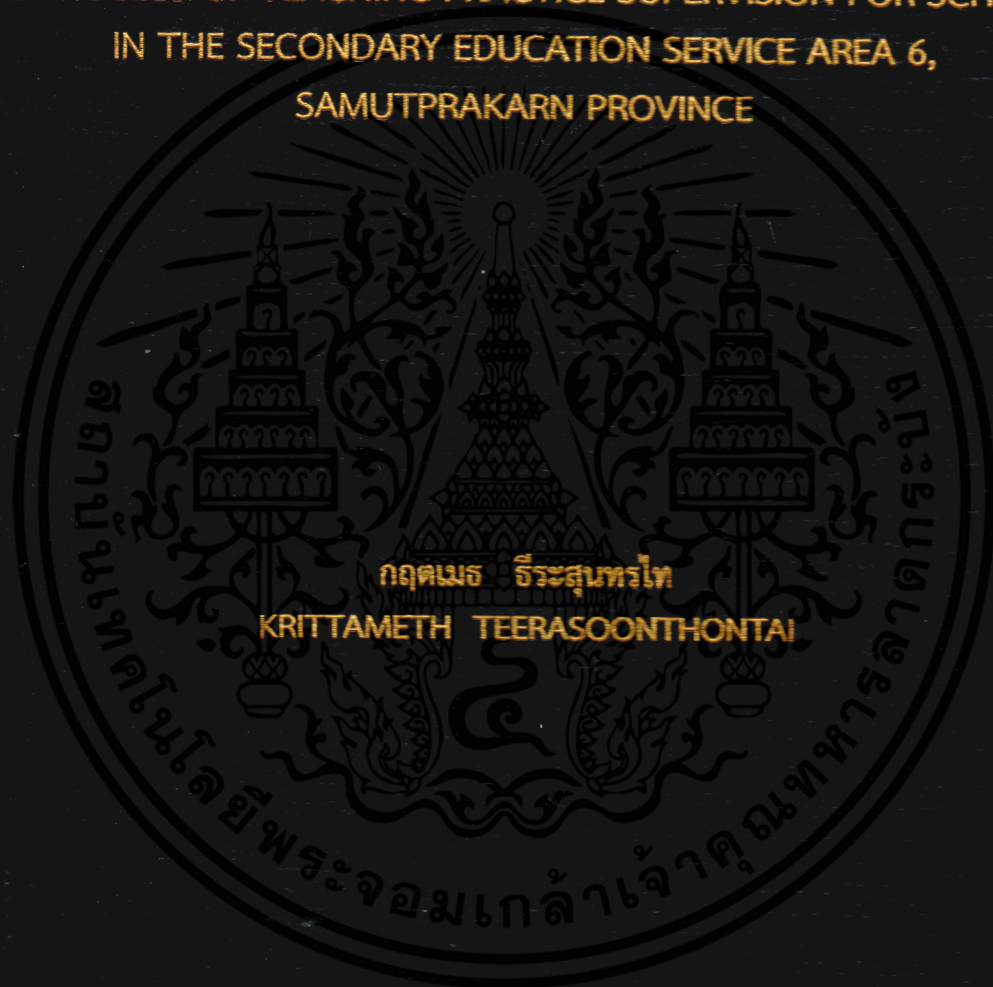

การประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอน
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
จังหวัดสมุทรปราการ

NEEDS ASSESSMENT OF TEACHERS TOWARDS
THE PROCESS OF TEACHING PRACTICE SUPERVISION FOR SCHOOLS
IN THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA 6,
SAMUTPRAKARN PROVINCE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตรอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2562

KMITL-2019-ED-M-218-093

การประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอน
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
จังหวัดสมุทรปราการ

NEEDS ASSESSMENT OF TEACHERS TOWARDS
THE PROCESS OF TEACHING PRACTICE SUPERVISION FOR SCHOOLS
IN THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA 6,
SAMUTPRAKARN PROVINCE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และผู้สงวนลิขสิทธิ์เจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
พ.ศ. 2562

KMITL-2019-ED-M-218-093

NEEDS ASSESSMENT OF TEACHERS TOWARDS
THE PROCESS OF TEACHING PRACTICE SUPERVISION
FOR SCHOOLS IN THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA 6,
SAMUTPRAKARN PROVINCE

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุผลเบื้องหน้า และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
2019

KMITL-2019-ED-M-218-093

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

COPYRIGHT 2019

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อ
กระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
จังหวัดสมุทรปราการ

ชื่อนักศึกษา

นายกฤตเมธ ธีระสุนทรไท

รหัสประจำตัว

58603031

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

พ.ศ.

2562

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญจันทร์ สีสันต์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ 2) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 410 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาด้วยดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผ่านเกณฑ์ทุกข้อคำถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.84 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของสภาพการปฏิบัติจริง (α) เท่ากับ 0.84 และค่าความเชื่อมั่นของความต้องการของการให้เกิดการปฏิบัติ (α) เท่ากับ 0.76 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความต้องการจำเป็นตามสูตร Modified Priority Needs Index

(PNI_{Modified}) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ไม่พาดำเนินการวิจัยพบว่า 1) ครูมีระดับการปฏิบัติจริงต่อกระบวนการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.35) และมีระดับความคาดหวังต่อกระบวนการนิเทศการสอนอยู่ใน

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.34$) 2) ครูมีความต้องการจำเป็นต่อกระบวนการนิเทศการสอน ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือเป็นลำดับที่ 1 ด้านวางแผนเป็นลำดับที่ 2 ด้านการปฏิบัติงานเป็นลำดับที่ 3 และด้านประเมินผลและรายงานผลเป็นลำดับสุดท้าย และ 3) ความต้องการจำเป็นของกระบวนการนิเทศการสอนในด้านการวางแผน ด้านสร้างสื่อและเครื่องมือ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านประเมินผลและรายงานผลนั้นมีความสัมพันธ์กันอยู่ระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Needs Assessment of Teachers Towards The Process of Teaching Practice Supervision for Schools in the Secondary Education Service Area 6, SAMUTPARKARN Province
Student	Mr. Krittameth Teerasoonthontai
Student ID.	58603031
Degree	Master of Industrial Education
Program	Educational Administration
Year	2019
Thesis Advisor	Associate Professor Dr.Pariyaporn Tungkunan
Thesis Co-Advisor	Associate Professor Dr.Boonchan Sisan

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the teachers' opinions on the current conditions and the expected conditions towards the process of teaching practice supervision for schools in the secondary education service area 6, Samutprakarn Province; 2) to assess the needs of those teachers on the teaching supervision process in this area; and 3) to study relationships of the teachers' needs on the teaching supervision process. The samples selected by multi-stage sampling method were 410 teachers of the schools in the secondary education service area 6, Samutprakarn Province. This investigation used the 5-rating scale questionnaires proven by content validity analysis showing the reliability value at .84 for the whole items, .84 for the current conditions items and .76 for the expected conditions items. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, Modified Priority Index (PNI_{modified}) and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results revealed that : 1) the teachers in the schools in the secondary education service area 6, Samutprakarn Province had a real level of practice towards the process of teaching practice supervision at a moderate level ($\bar{X} = 3.49, SD = 0.35$) and had a level of expectation at the highest ($\bar{X} = 4.86, SD = 0.34$); 2) the teachers had the need assessment of teachers towards the process of teaching practice supervision

in creating media and tools as the first priority, planning the second, practice the third; and 3) there were high relationships of the teachers' needs on the teaching supervision process including planning, media creation and tools, practice, evaluation and results reports at a high level with statistical significance of 0.01 level.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์จากรองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.บุญจันทร์ สีสันต์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้ข้อคำแนะนำ ปรึกษาร่วมไปถึงช่วยตรวจสอบแก้ไข ข้อควรปรับปรุงและข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง ในความกรุณาอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณท่านอาจารย์มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการการสอบหัวข้อเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์จนสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการจัดสร้าง ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือการวิจัยให้มีคุณภาพและเหมาะสมกับการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้กล่าวถึง ณ ที่นี้ เป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการต่าง ๆ จนสำเร็จลุล่วง

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ และครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่งที่ได้ให้กำลังใจ สนับสนุน ส่งเสริม และให้ความช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แต่บิดาและมารดา ผู้ที่เป็นที่รักและห่วงใยเสมอมา หากมีข้อผิดพลาดด้วยประการทั้งปวง ผู้วิจัยต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

กฤตเมธ ชีระสุนทรไท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	X
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	5
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ	12
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการเรียนรู้.....	14
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น.....	53
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านเอกสาร
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ.....	73
4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพความคาดหวังของครูที่มีต่อกระบวนการ นิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ.....	76
4.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของครูที่มีผลต่อกระบวนการนิเทศการสอน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัด สมุทรปราการ.....	90
4.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการ นิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ.....	101
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	103
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	103
5.2 อภิปรายผล.....	106
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	111
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก หนังสือราชการประกอบการวิจัย	119
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	123
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	132
ประวัติผู้เขียน.....	135

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1	ผลการสังเคราะห์กระบวนการนิเทศการสอน.....6
2.1	จำนวนข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาแยกตามขนาดโรงเรียน.....13
3.1	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....66
4.1	ค่าจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ..... 74
4.2	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพที่เป็นจริงและสภาพความคาดหวัง ของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ภาพรวม.....76
4.3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพที่เป็นจริงและสภาพความคาดหวัง ของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านวางแผน.....77
4.4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพที่เป็นจริงและสภาพความคาดหวัง ของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ.....81
4.5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพที่เป็นจริงและสภาพความคาดหวัง ของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการปฏิบัติงาน.....84
4.6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพที่เป็นจริงและสภาพความคาดหวัง ของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านประเมินผลและรายงานผล.....87
4.7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการจำเป็น และลำดับที่ความต้องการจำเป็น ของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ภาพรวม.....90
4.8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการจำเป็น และลำดับที่ความต้องการจำเป็น ของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านวางแผน.....91
4.9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการจำเป็น และลำดับที่ความต้องการจำเป็น ของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ.....94

เอกสารนี้เป็นเอกสาร
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการจำเป็น และลำดับที่ความต้องการจำเป็น ของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการปฏิบัติงาน.....97
4.11	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการจำเป็น และลำดับที่ความต้องการจำเป็น ของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านประเมินผลและรายงานผล.....99
4.12	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศ การสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ.....102
ค.1	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม..... 133

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์.....	56

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกยุคแห่งการเรียนรู้ ความรู้และภูมิปัญญาของแต่ละสังคมได้นำมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพ และความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติของประเทศ ได้ส่งผลให้หลายประเทศต่างหันกลับมาทบทวนแนวทางการจัดการศึกษาของแต่ละประเทศอย่างจริงจังเพื่อเป้าหมายในการสร้างและพัฒนากำลังคนที่มีความสามารถที่จะนำมาสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศให้ก้าวสู่สังคมในอนาคตได้อย่างมั่นคง (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554 : 1)

ประเทศไทยมีความตระหนักถึงความสำคัญในประเด็นดังกล่าว ดังจะเห็นได้จากการจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 – 2561) โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552ก : 9-12) ได้ประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ผ่านมา การศึกษาวิจัยทิศทางการศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาไทยในอนาคต จึงได้กำหนดเป้าหมายภายในปี 2561 ให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลให้คนไทยยุคใหม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่ม มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก มีความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ต่อด้านการทุจริต และการซื้อสิทธิ์ขายเสียง รวมทั้งสามารถก้าวทันต่อสถานการณ์โลก นอกจากนี้ผู้เรียนทุกระดับและประเภทการศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น กำลังแรงงานและผู้สูงอายุได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีทักษะและความรู้พื้นฐานทั้งในการดำรงชีวิต และการทำงานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เด็กก่อนวัยเรียนได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้สามารถเรียนรู้ และมีการพัฒนาตามวัย มีความพร้อมศึกษาเรียนรู้ในระดับสูงขึ้น ผู้ด้อยโอกาส ยากไร้ พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม ได้รับการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จากที่กล่าวมาข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า เป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง คือ คุณภาพของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนทุกระดับและประเภทการศึกษาต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น แต่การที่คุณภาพของผู้เรียนจะสูงขึ้นหรือไม่ขึ้น ปัจจัยที่สำคัญ

ประการหนึ่งมาจากครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยตรง แต่จากผลการวิจัยสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552ข : ข - ฉ) พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีอยู่หลายประการ ซึ่งเมื่อพิจารณาสภาพและปัญหาด้านครู พบว่า ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ครูขาดการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนา แนวทางการแก้ปัญหา คือการจัดระบบการนิเทศจากศึกษานิเทศก์เฉพาะวิชา และจัดระบบการนิเทศการสอนในโรงเรียนที่สามารถพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนรู้ของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีระบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาครู ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการได้รับการนิเทศของครูมีความเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน ดังที่เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2556 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่าจะมุ่งหมายของการจัดการศึกษา คือ คุณภาพการศึกษาหรือคุณภาพของผู้เรียน โดยผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาคือ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้แนวทางหรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลาย การนิเทศการสอนเป็นวิธีการหนึ่งของการพัฒนาซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาโดยผ่านการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การบริหารจัดการศึกษาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ เช่นเดียวกับที่ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 223) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศคือ กระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

การนิเทศการศึกษา นับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้ แต่ในสภาพปัจจุบันมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติการนิเทศการศึกษาได้ครบถ้วน จึงทำให้ไม่สะดวกในการปฏิบัติงานนิเทศ และบุคลากรศึกษานิเทศก์มีน้อย นอกจากนี้ ในสภาพปัจจุบันสถานศึกษาบางแห่ง มีบุคลากรส่วนหนึ่งที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นผู้รู้และเข้าใจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชนและมีความใกล้ชิดครู รู้จุดเด่นจุดด้อยได้ดีกว่า ดังนั้น ระบบการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสมคือ “การนิเทศการสอน” และสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. 2556 : ออนไลน์) โดยสังด์ อุทรานันท์ (2530 : 116 - 117) กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการสอนว่าเดิมการนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารการศึกษา ครูเป็นผู้ได้รับการนิเทศ

แต่ปัจจุบันงานนิเทศการศึกษามีความสำคัญมากขึ้น บุคลากรในโรงเรียนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สูงขึ้น อันเนื่องมาจากศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการทางการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งยังไม่รู้สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียน การสนองตอบความต้องการจึงเป็นไปได้ยาก และจากสภาพปัจจุบันนั้น บุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญเฉพาะสาขาวิชา จึงควรใช้ทรัพยากรบุคคลเหล่านี้ให้ตรงความสามารถและเกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งยังเป็นการสร้างการยอมรับซึ่งกันและกัน ส่วนศึกษานิเทศก์จะเป็นเพียงผู้นิเทศติดตามการดำเนินงานของผู้บริหาร และคณะกรรมการนิเทศของโรงเรียน โดยให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามที่โรงเรียนขอความร่วมมือ

การที่ระบบการจัดการนิเทศการศึกษาในประเทศไทยได้มีการตั้งชื่อการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนขึ้นมานั้นก็เพื่อให้เกิดความแตกต่างเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการจัดการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการนิเทศการศึกษาในระบบการศึกษาของไทยนั้นได้เริ่มเป็นที่รู้จักคุ้นเคยในฐานะที่เป็นงานของศึกษานิเทศก์ ซึ่งเป็นตำแหน่งของบุคลากรที่อยู่ภายนอกสถานศึกษา และประการสำคัญ สมัยก่อนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถยังมีจำนวนจำกัด ครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนต่าง ๆ ส่วนใหญ่ก็มีวุฒิทางครุค่อนข้างต่ำ ดังนั้นการช่วยเหลือและพัฒนาครูประจำการให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นนั้นจึงต้องอาศัยศึกษานิเทศก์ สำหรับทำหน้าที่นิเทศครูในสถานศึกษาของตนเองโดยเฉพาะ ด้วยเหตุนี้ในสังคมไทยจึงมีความเข้าใจเกี่ยวกับคำว่า “การนิเทศการศึกษา” ในฐานะงานของศึกษานิเทศก์ซึ่งเป็นบุคลากรที่อยู่ภายนอกสถานศึกษา จุดกำเนิดของคำว่า “การนิเทศการสอน” ได้เริ่มขึ้นเนื่องจากการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาต่าง ๆ โดยศึกษานิเทศก์ภายนอกนั้น เป็นไปอย่างล่าช้าและไม่ได้ผลเท่าที่ควร เนื่องจากไม่สามารถติดตามให้การนิเทศอย่างสม่ำเสมอได้ ประกอบกับในช่วงระยะหลัง บุคลากรในสถานศึกษาต่าง ๆ มีความรู้สูงขึ้นจึงเห็นสมควรให้บุคลากรภายในสถานศึกษาต่าง ๆ ดำเนินการนิเทศกันเอง ซึ่งจะเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของศึกษานิเทศก์ซึ่งอยู่ภายนอก และเป็นการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพบุคลากรประจำการให้เป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น ในช่วงระยะเวลาต่อมาได้มีการขยายขอบเขตของการนิเทศการสอนออกไปอีกถึงการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มสถานศึกษาอีกด้วย (อัญชลี ธรรมะวิสิฎฐ์, 2552 : ออนไลน์) การนิเทศการสอนจึงเป็นการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยอาศัยแนวคิดในการกระจายอำนาจทางการศึกษาที่สนับสนุน ส่งเสริม และหาแนวทางให้เกิดกระบวนการที่ผู้นิเทศซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ฯลฯ ดำเนินการโดยใช้ภาวะผู้นำ เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ การประสานงาน และการใช้ศักยภาพ

ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ อันจะส่งผลต่อการพัฒนางานของโรงเรียนนั้น ๆ โดยส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547ก : 21)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การนิเทศการสอนเป็นความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาเพื่อพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาโดยการให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้ปรับปรุงวิธีสอน เนื้อหาการสอน และการวัดประเมินผลการสอนให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา ทำให้ครูผู้รับการนิเทศได้รับการพัฒนาวิชาชีพ มีความพึงพอใจ มีกำลังใจที่จะพัฒนาการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นจนส่งผลให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาทุกฝ่าย (ธนศ ขำเกิด. 2556 : 30)

จากที่ผ่านมานั้นการดำเนินการนิเทศการสอน ยังไม่สะท้อนถึงคุณภาพของนักเรียนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ที่มีสาเหตุหลายประการ เช่น โรงเรียนจัดกิจกรรมการนิเทศไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาปัจจุบันของโรงเรียน และไม่ได้เกิดจากความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนโดยตรง (ศรีสุตา แสงพันธ์. 2550 : 2 – 3) และพิจารณาจากผลการดำเนินการตามโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพระบบการศึกษาของประเทศสมาชิกและประเทศร่วมโครงการ PISA ประเมินความรู้และทักษะของนักเรียนที่มีอายุ 15 ปี ในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ผลการประเมิน PISA 2000 จนถึง PISA 2015 พบว่า ผลการประเมินทั้งสามด้านมีแนวโน้มลดลง แม้ว่าช่วง PISA 2009 ถึง PISA 2012 ผลการประเมินด้านวิทยาศาสตร์ การอ่าน และคณิตศาสตร์จะมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่ใน PISA 2015 ทั้งสามด้านกลับมีคะแนนลดลงจาก PISA 2012 โดยการอ่านเป็นด้านที่มีคะแนนลดลงมากที่สุด (ลดลง 32 คะแนน) รองลงมาคือ วิทยาศาสตร์ (ลดลง 23 คะแนน) ซึ่งทั้งสองด้านลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านคณิตศาสตร์ (ลดลง 11 คะแนน) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2558 : 4) และเมื่อพิจารณาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 ระดับประเทศมีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ในทุกรายวิชา โดยเมื่อจำแนกตามรายวิชาได้ข้อมูลดังนี้ วิชาภาษาไทยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 49.25 คะแนน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 34.70 คะแนน วิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 28.31 คะแนน วิชาคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.53 คะแนน และ วิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 29.37 คะแนน และเมื่อพิจารณาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนในจังหวัดสมุทรปราการพบว่าวิชาภาษาไทยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 51.58 คะแนน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 35.88 คะแนน

วิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 32.10 คะแนน วิชาคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.34 คะแนน และวิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 29.92 คะแนน เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า มีเพียงวิชาภาษาไทยวิชาเดียวเท่านั้นที่มีคะแนนเฉลี่ยเกิน 50.00 คะแนน ดังนั้นหากใช้ผลการประเมินของโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) มาใช้เป็นดัชนีชี้วัดคุณภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ก็สามารถบ่งชี้ได้ว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะต้องหาวิธีการที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น โดยวิธีการหนึ่งที่สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาได้ คือ การส่งเสริมให้มีการนิเทศการสอนอย่างจริงจังและเป็นระบบ เพื่อเป็นการช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจในการประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการสอนของนักวิชาการ และหน่วยงานต่าง ๆ มาทำการสังเคราะห์ และกำหนดเป็นขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการสอนได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1. ขั้นตอนวางแผน 2. ขั้นตอนสร้างสื่อและเครื่องมือ 3. ขั้นตอนปฏิบัติงาน และ 4. ขั้นตอนประเมินผลและรายงานผล เพื่อนำมาทำการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวัง ประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอน ที่สังกัดในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีตำแหน่งและประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน เพื่อให้ผู้บริหารจะได้ใช้เป็นข้อมูลประกอบในการพัฒนาการจัดการนิเทศการสอนให้เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลทำให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนและในระดับจังหวัดต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

1.2.2 เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

1.2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.3.1 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการสอน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีการเสนอขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการสอนไว้อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์และแสดงแนวคิดที่ได้ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ผลการสังเคราะห์กระบวนการนิเทศการสอน

นักการศึกษา	Harris (1985)	สงัด อรานนท์ (2530)	นิกร เทัญเวียง (2538)	สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541ก)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545)	หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา (2531)	จู่ไรรัตน์ สุดรุ่ง (2559)	ความถี่
กระบวนการนิเทศการสอน								
1. ชั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ			✓		✓		✓	3
2. ชั้นการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา				✓		✓		2
3. ชั้นวางแผน	✓	✓	✓		✓	✓	✓	6
4. ชั้นวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา				✓				1
5. ชั้นการจัดโครงการ	✓							1
6. ชั้นหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา				✓				1
7. ชั้นการนำเข้าสู่การปฏิบัติ	✓							1
8. ชั้นการสร้างสื่อและเครื่องมือ			✓				✓	2
9. ชั้นการให้ความรู้ในเรื่องที่ต้องดำเนินการ		✓						1
10. ชั้นการปฏิบัติงาน		✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
11. ชั้นการสร้างขวัญและกำลังใจ		✓						1
12. ชั้นการควบคุม	✓							1
13. ชั้นประเมินผล/รายงานผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
14. ชั้นปรับปรุงแก้ไข						✓		1

จากตารางที่ 1.1 ผลการสังเคราะห์กระบวนการนิเทศการสอน ผู้วิจัยคัดเลือกขั้นตอนที่มีความถี่ตั้งแต่ 2 ขึ้นไป จากนั้นผู้วิจัยได้จัดหมวดหมู่ขั้นตอนที่มีลักษณะหรือมีนัยแฝงคล้ายกันไว้ในขั้นตอนเดียวกัน ดังนี้ 1. ขั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ จัดไว้ในชั้นวางแผน และ 2. ขั้นการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา จัดไว้ในชั้นวางแผน

โดยผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์กระบวนการจัดการนิเทศการสอนได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. ชั้นวางแผน
2. ขั้นการสร้างสื่อและเครื่องมือ
3. ขั้นการปฏิบัติงาน
4. ชั้นประเมินผลและรายงานผล

1.3.2 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment)

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากแนวคิดของสุวิมล ว่องวานิช (2558 : 60) ซึ่งการประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) เป็นกระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่หรือสภาพปัจจุบัน กับสภาพที่ควรจะเป็นหรือสภาพที่คาดหวัง อย่างมีระบบ และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร modified priority needs index (PNI_{modified}) โดยการหาค่าผลต่างระหว่างสภาพที่คาดหวัง (I) กับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) ทหารด้วยค่าสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับของสภาพที่เป็นจริงเพื่อให้เป็นคะแนนมาตรฐาน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากร คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2561 ซึ่งปฏิบัติการสอนใน 25 โรงเรียน จำนวน 2,354 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. 2561 : ออนไลน์)

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 342 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (อ้างในบุญจันทร์ สีสันต์. 2557 : 77) ทั้งนี้เพื่อป้องกันการได้รับแบบสอบถามไม่ครบตามจำนวนและเพื่อป้องกันการตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มจากจำนวนที่

คำนวณได้ 20% โดยกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเพิ่มขึ้นนั้นเป็นจำนวน 410 คน และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.4.2.1 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

(1) สภาพที่เป็นจริงของครูที่ปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการสอน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

- (1.1) ขั้นวางแผน
- (1.2) ขั้นการสร้างสื่อและเครื่องมือ
- (1.3) ขั้นการปฏิบัติงาน
- (1.4) ขั้นประเมินผลและรายงานผล

(2) สภาพที่คาดหวังของการให้เกิดการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการสอนประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

- (2.1) ขั้นวางแผน
- (2.2) ขั้นการสร้างสื่อและเครื่องมือ
- (2.3) ขั้นการปฏิบัติงาน
- (2.4) ขั้นประเมินผลและรายงานผล

1.4.2.2 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ของความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นอย่างเป็นระบบ จากนั้นจัดลำดับความสำคัญของความแตกต่างนั้น เพื่อระบุความต้องการจำเป็น แล้วเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข

1.5.2 สภาพที่เป็นจริง หมายถึง การที่ครูประสบกับเหตุการณ์ หรือสถานการณ์จากผู้บริหาร หรือผู้นิเทศในการนิเทศการสอนตามกระบวนการนิเทศ 4 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นวางแผน 2. ขั้นการสร้างสื่อและเครื่องมือ 3. ขั้นการปฏิบัติงาน และ 4. ขั้นประเมินผลและรายงานผล

1.5.3 สภาพที่คาดหวัง หมายถึง ความมุ่งหวังของครูที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่นี้เทศการสอนของผู้บริหารหรือผู้นิเทศ ตามกระบวนการนิเทศ 4 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นวางแผน 2. ขั้นการสร้างสื่อและเครื่องมือ 3. ขั้นการปฏิบัติงาน และ 4. ขั้นประเมินผลและรายงานผล

1.5.4 การนิเทศการสอน หมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติงานทางการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรภายในโรงเรียนร่วมมือกันจัดขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและเพื่อให้เกิดการพัฒนาขึ้นในตัวผู้เรียนในทุกด้านโดยบุคลากรในโรงเรียน รวมถึงเป็นการพัฒนาความก้าวหน้าของครูอีกทางหนึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1.5.4.1 ขั้นวางแผน หมายถึง การหาปัญหาในเรื่องการเรียนการสอนที่ประสบอยู่เพื่อให้ได้ตัวปัญหาที่แท้จริง แล้วมาทำการกำหนดรายละเอียดของกิจกรรมเป็นโครงการนิเทศซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ คือหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผู้รับผิดชอบโครงการ แผนดำเนินงาน ระยะเวลา สถานที่ งบประมาณ การประเมินผล และผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.4.2 ขั้นการสร้างสื่อและเครื่องมือ หมายถึง การเตรียมความพร้อมเพื่อให้การนิเทศดำเนินไปอย่างราบรื่น เป็นไปตามแผนและบรรลุผลตามที่กำหนดไว้ ได้แก่ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ ให้ความรู้และทักษะในการนิเทศแก่ผู้นิเทศและผู้ร่วมงาน กำหนดผู้ให้การนิเทศ ออกแบบและสร้างคู่มือการนิเทศ แบบสังเกตหรือแบบประเมินอื่นๆ สำหรับการนิเทศ แหล่งทรัพยากรและกิจกรรมที่จะใช้ในการปฏิบัติการนิเทศ

1.5.4.3 ขั้นการปฏิบัติงาน หมายถึง การดำเนินงานตามแผนโครงการการนิเทศการสอนที่กำหนด โดยคำนึงถึงหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ เครื่องมือนิเทศ รวมทั้งมีการติดตามควบคุมงาน การประสานสัมพันธ์ และมีการสร้างขวัญและกำลังใจ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

1.5.4.4 ขั้นประเมินผลและรายงานผล หมายถึง การประเมินการนิเทศการสอนเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการซึ่งจะต้องประเมินผลอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มต้นโครงการระหว่างดำเนินงาน และหลังดำเนินงาน ว่าผลการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด

1.5.5 ครู หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีต่าง ๆ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2561

1.5.6 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัด

สมุทรปราการ ซึ่งประกอบด้วย 25 โรงเรียน คือ โรงเรียนสมุทรปราการ โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง โรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ โรงเรียนหาดอมราอักษรลักษณ์วิทยา โรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ ในพระบรมราชานุเคราะห์ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ โรงเรียนวัดทรงธรรม โรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ โรงเรียนวิสุทธิกษัตริ์ โรงเรียนสาขาสุทธิราชอุปถัมภ์ โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ โรงเรียนมัธยมวัดใหม่สมุทรกิจวิทยาคม โรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ โรงเรียนราชวินิตสุวรรณภูมิ โรงเรียนบางป่อวิทยาคม โรงเรียนเป็ริงวิสุทธิธาธิบดี โรงเรียนหลวงพ่อบานคลองด่านอนุสรณ์ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว โรงเรียนบางแก้วประชาสรรค์ และโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) สมุทรปราการ

1.5.7 ขนาดโรงเรียน หมายถึง เกณฑ์กำหนดลักษณะของโรงเรียน โดยพิจารณาจากจำนวนนักเรียน จำแนกออกเป็น 4 ขนาด ได้แก่

1.5.7.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 499 คนลงมา

1.5.7.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1,499 คน

1.5.7.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 - 2,499 คน

1.5.7.4 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ” ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

2.1.1 ทิศทางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

2.1.2 ข้อมูลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

จังหวัดสมุทรปราการ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการเรียนการสอน

2.2.1 การนิเทศการศึกษา

2.2.1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา

2.2.1.2 ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

2.2.1.3 ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา

2.2.1.4 หลักการนิเทศการศึกษา

2.2.1.5 กระบวนการนิเทศการศึกษา

2.2.2 กระบวนการนิเทศการสอน

2.2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการสอน

2.2.2.2 ชั้นวางแผน

2.2.2.3 ชั้นการสร้างสื่อและเครื่องมือ

2.2.2.4 ชั้นการปฏิบัติงาน

2.2.2.5 ชั้นประเมินผลและรายงานผล

2.2.2.6 บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศการสอน

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

2.3.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

2.3.1.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น

2.3.1.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

2.3.2 หลักการและขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานานาชาติ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม พรบ.การศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ พรบ.ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นั้น กระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อบริหาร และจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต โดยในส่วนของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดสมุทรปราการ โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6. 2561 : ออนไลน์) โดยข้อมูลจากเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 พบว่าข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในฐานะเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีบทบาทในการถ่ายทอดนโยบายและเป็นผู้สนับสนุนให้การดำเนินนโยบายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังบ่งบอกถึงแนวทางในการดำเนินงานและบริบทด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนในจังหวัดสมุทรปราการอีกด้วย ซึ่งมีสิ่งที่น่าสนใจดังนี้

2.1.1 ทิศทางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ค่านิยมขององค์กรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในปีการศึกษา 2561 คือ “ยึดหลักธรรมาภิบาล มีจิตบริการ ทำงานเป็นทีม”

วิสัยทัศน์ (Vision) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในปีการศึกษา 2561 คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เป็นองค์กรที่ส่งเสริม สนับสนุน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ปลูกฝังคุณธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้งานมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

พันธกิจ (Mission) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในปีการศึกษา 2561 คือ

1. ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาทุกระดับอย่างมีคุณภาพ

2. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความเป็นไทย และดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐาน ยกระดับสู่ความเป็นสากลและมีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

4. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่ความเป็นมืออาชีพ

2.1.2 ข้อมูลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

โรงเรียนมีจำนวนทั้งสิ้น 25 โรงเรียน มีข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาทั้งหมด 2,354 คน โดยแบ่งรายละเอียดตามขนาดโรงเรียน ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 จำนวนข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาแยกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนข้าราชการครู (คน)
ขนาดเล็ก	สาขาสุทธธีราอุปถัมภ์	7
	มัธยมวัดใหม่สมุทรกิจวิทยา	16
	เป็ริงวิสุทธิธาธิบดี	16
	รวม	39
ขนาดกลาง	หาดอมราอักษรลักษณ์วิทยา	58
	มัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ ในพระบรมราชานุเคราะห์	37
	ราชวินิตสุวรรณภูมิ	40
	หลวงพ่อบานคลองด่านอนุสรณ์	60
	บางแก้วประชาสรรค์	60
รวม	255	
ขนาดใหญ่	มัธยมวัดด่านสำโรง	87
	วัดทรงธรรม	101
	วิสุทธิกษัตริ	78
	ป้อมนาคราชสวนยานนท์	79
	ปทุมคงคาสมุทรปราการ	87
	นวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ	117
	บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) สมุทรปราการ	104
รวม	653	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการค้า

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ขนาด โรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนข้าราชการครู (คน)
ขนาดใหญ่ พิเศษ	สมุทรปราการ	161
	สตรีสมุทรปราการ	140
	เทพศิรินทร์ สมุทรปราการ	141
	นวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ	126
	ราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์	146
	เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ	130
	บางป่อวิทยาาคม	129
	บางพลีราษฎร์บำรุง	126
	พูลเจริญวิทยาาคม	127
	ราชวินิตบางแก้ว	181
	รวม	1,407
	รวมทั้งสิ้น	2,354

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการเรียนการสอน

2.2.1 การนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาในประเทศไทย เริ่มมีขึ้นพร้อม ๆ กับการจัดการศึกษาอย่างมีแบบแผน ตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่เรียกเป็นอย่างอื่น เช่น การดูแล การควบคุม การตรวจตรา ภายหลังได้วิวัฒนาการมาเป็นการนิเทศการศึกษาในปัจจุบัน (ประเสริฐ เซษฐพันธ์. 2542 : 144)

2.2.1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา

ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงการนิเทศการศึกษาและได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 204) สรุปความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง กิจกรรมหนึ่งในหลาย ๆ กิจกรรมของการบริหารการศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง เงื่อนไข การเรียนรู้และความเจริญงอกงามของผู้เรียน โดยมุ่งให้ผู้สอนได้ปรับปรุงวิธีการสอนและจัดกิจกรรมอื่นควบคู่ไปด้วย เช่น กิจกรรมการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ กิจกรรมมนุษยสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสาร ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 223) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2543 : 54-60) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า คือ การให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนะนำ และให้ความช่วยเหลือต่อกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงให้ได้ผลตามเกณฑ์ที่วางไว้

กิติมา ปรีดีติลล (2532: 262) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการชี้แนะ แนะนำและให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุผลตามจุดหมายที่วางไว้

ดุสิต ทิวถนอม (2540 : 4) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม การบริการและวิธีการต่าง ๆ ที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ

Harris (1985 : 19) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง สิ่งทีบุคคลในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการดำเนินงานหรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียน มุ่งให้โรงเรียนเกิดประสิทธิผลในด้านการสอนเป็นสำคัญ

Good (1973 : 575) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง ความพยายามทุกอย่างของเจ้าหน้าที่ผู้จัดการศึกษา ในการให้คำแนะนำครูหรือบุคคลอื่นที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษาให้รู้วิธีการเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอน ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ การศึกษาช่วยในการพัฒนาครูและนักเรียน

จากความหมายของนักวิชาการดังที่ได้กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิดเห็น รวมทั้งการช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.1.2 ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

เสรี ลาซโรจน์ (2550 : 103) กล่าวโดยสรุปไว้ว่า การนิเทศการศึกษาคือ กระบวนการอย่างหนึ่งในระบบบริหารการศึกษาที่ได้วิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่ไม่เปลี่ยนแปลง 3 ประการ คือ

(1) พัฒนาผู้สอนและผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงาน และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมากขึ้น

(2) พัฒนาวิธีการปฏิบัติงานของบุคคล กลุ่มบุคคล และองค์กร ทั้งในด้าน การเรียนการสอนและงานที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

(3) สร้างขวัญและความมั่นใจให้กับผู้เรียน ผู้สอน และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องให้สูงขึ้นทั้งในระดับบุคคลและองค์กร

วิไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538 : 7) ได้สรุปถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษานั้นมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาคน พัฒนาครู ให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนา งานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การศึกษา ช่วยประสานงานและความร่วมมือให้เกิด ความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังจะสร้างความมั่นคงในอาชีพครู สร้างสรรค์กำลังใจให้แก่ครู เพื่อจะได้ร่วมมือกันพัฒนานักเรียนให้เกิดพัฒนาการตามความมุ่งหมาย ของการศึกษา

สงัด อุทรานันท์ (2530 : 12) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

(1) เพื่อพัฒนาคน การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

(2) เพื่อพัฒนางาน การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนางานสอน ให้ดีขึ้น

(3) เพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการ ทำงานร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตาม ไม่ได้เป็นการทำงานภายใต้ การถูกบังคับและคอยตรวจตราหรือจับผิด

(4) เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ซึ่งถือว่าเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญอีก ประการหนึ่งของการนิเทศ ทั้งนี้เพราะว่าขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีความตั้งใจ ทำงาน หากการนิเทศไม่ได้สร้างขวัญและให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว การนิเทศการศึกษาย่อมจะ ประสบผลสำเร็จได้ยาก

Adam & Dickey. 1966 (อ้างถึงใน ประเสริฐ เชษฐพันธ์. 2542 : 146) กำหนด จุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ ดังนี้

(1) เพื่อช่วยครูค้นหาและรู้วิธีการทำงานด้วยตนเอง

(2) เพื่อช่วยครูให้รู้จักแยกแยะ วิเคราะห์ปัญหาของตนเอง โดยช่วยให้ ครูรู้ว่าอะไรที่เป็นปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ และจะแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งนี้ออกไปใช้ของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้จัดทำ

- (3) เพื่อช่วยให้ครูรู้สึกมั่นคงในอาชีพ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน
- (4) เพื่อช่วยให้ครูกู้คืนเคยกับแหล่งวิทยาการ และสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้
- (5) ช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าใจถึงแผนการศึกษาของโรงเรียน และให้การสนับสนุนโรงเรียน
- (6) ช่วยให้ครูเข้าใจถึงปรัชญาและความต้องการทางการศึกษา

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการจัดการเรียน การสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพและเพิ่มพูนความรู้ให้กับครู นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้แก่ครูอีกด้วย

2.2.1.3 ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เมื่อบุคลากรที่มีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้รับความรู้ ได้รับการแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน ได้รับความช่วยเหลือในส่วนที่มีปัญหา มีการนิเทศ ติดตาม รวมทั้งให้กำลังใจจากผู้นิเทศแล้วก็สามารถที่จะพัฒนางาน พัฒนาระบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ นั่นก็ย่อมหมายถึงนักเรียนก็จะมีคุณภาพตามไปด้วย (เอื้ออารี ท้วมเสม. 2549 : 14) ซึ่งได้มีนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

ประเสริฐ เชษฐพันธ์ (2542: 145) กล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศการศึกษาเนื่องจากเหตุผล ดังนี้

- (1) สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์การที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
- (2) ความรู้ในสาขาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้งแม้แนวคิดในเรื่องการเรียนการสอนก็เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ
- (3) การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนพัฒนาขึ้น จำเป็นต้องได้รับการชี้แนะหรือการนิเทศจากผู้ชำนาญการโดยเฉพาะ จึงทำให้แก้ไขปัญหาได้สำเร็จลุล่วง
- (4) การศึกษาของประเทศไทยไม่อาจจะรักษามาตรฐานไว้ได้ จะต้องมีการควบคุมดูแลด้วยระบบการนิเทศการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อนึ่งหากมีเหตุเกิดเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(5) การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ ในขณะที่ทำงานในสถานการณ์จริง

(6) การนิเทศการศึกษาแบบประชาธิปไตยจะช่วยลดช่องว่างระหว่างผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ครู และบุคลากรอื่น ๆ ของโรงเรียน ทุกคนจะตระหนักถึงปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นร่วมกัน และพร้อมใจกันแก้ปัญหา ไม่โยนความรับผิดชอบให้แก่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ความรู้สึกว่า ผู้บริหารหรือศึกษานิเทศก์คอยจับผิดจะหมดไป แต่มีหน้าที่ในการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรอื่น ๆ ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2543 : 5) กล่าวถึงความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาว่า เกิดจากสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการที่จะพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศการศึกษาจึงมีความจำเป็น ดังนี้

(1) สังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ความรู้สาขาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น และเทคโนโลยีก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว บุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุงตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการนิเทศการศึกษา ก็มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคน พัฒนางานและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

(2) การนิเทศการศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการช่วยเหลือและสนับสนุนให้กระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพและบรรลุเป้าหมาย

(3) การนิเทศการศึกษามีขอบข่ายการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นการรักษาควบคุมมาตรฐานการศึกษาของประเทศ

(4) การประสานงานที่จะให้เกิดการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงาน และการรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อให้ความช่วยเหลือตามสภาพที่เหมาะสม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้กิจกรรมการนิเทศเป็นตัวกระตุ้นหรืออำนวยความสะดวก หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้วยวิธีการที่เหมาะสม

กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 263 - 264) กล่าวว่า ในปัจจุบันการนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อกระบวนการเรียนการสอนมาก ด้วยเหตุผล ดังนี้

(1) การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งยาก จำเป็นต้องมีการนิเทศเพื่อเป็นการให้บริการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่าง ๆ กัน

(2) การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอในการเตรียมการสอน

(3) การนิเทศการศึกษา มีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน

(4) การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้บุคคลทันสมัยอยู่เสมอ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ

จากที่ได้กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในทุกขณะ องค์ความรู้ต่าง ๆ มีเพิ่มมากขึ้นทุกวัน ดังนั้นเทคนิควิธีการสอนรวมทั้งความรู้ต่าง ๆ จึงต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน เพื่อคงไว้ซึ่งมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้การนิเทศการศึกษายังเป็นการลดช่องว่างระหว่างครูกับผู้บริหาร และยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้แก่ครูอีกทางหนึ่งด้วย

2.2.1.4 หลักการนิเทศการศึกษา

ในการที่จะดำเนินการนิเทศให้ประสบผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในการปฏิบัติ ซึ่งได้มีนักวิชาการกล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้ ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2543 : 10 - 11) ได้เสนอหลักการสำคัญของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

(1) การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ลักษณะกระบวนการมีความหมายครอบคลุมถึงการทำงานเป็นทีม ขั้นตอน (Steps) มีความต่อเนื่อง (Continuity) ไม่หยุดนิ่ง (Dynamic) และมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ (Interaction) ในหมู่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งลักษณะดังกล่าวล้วนเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ของการนิเทศที่ดีทั้งสิ้น

(2) การนิเทศการศึกษามีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียนโดยผ่านตัวกลางสำคัญ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา

(3) การนิเทศการศึกษานับบรรยากาศในการเป็นประชาธิปไตย
 ชารี มณีศรี (2542 : 31-33) ได้เสนอหลักการนิเทศที่สามารถนำมาสู่ความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

(1) การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้นเตือน การประสานงานและแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครูโดยทั่วไป จึงอาจทำได้โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมด้านวิชาชีพเพื่อให้ครูได้ทราบหลักวิธีการสอนโดยทั่วไป พัฒนาหลักวิชาความรู้โดยใช้เทคนิควิธีการสอนแบบใหม่ ๆ ช่วยให้

การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงแผนการเรียนการสอน โครงการสอน จัดทำวัสดุอุปกรณ์ การสอนชนิดต่าง ๆ ทั้งที่หาได้ในโรงเรียนและในห้องเรียนให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค

การประเมินผล ช่วยให้ครูมีประสบการณ์ในการเตรียมเครื่องมือประเมินผลชนิดต่าง ๆ สรุปผล การวัดผล และการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างดี

(2) การนิเทศจะต้องตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้โอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถเพื่อปรับปรุง การเรียนการสอนของเด็กให้ดีขึ้น กระตุ้นให้ครูมีความคิดริเริ่มและมีส่วนร่วมในการวางแผนและ ตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน

(3) การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริม สร้างสรรค์ ควรหลีกเลี่ยงวิธีการ บังคับและแบบแผนวิธีการที่เข้มงวดและขาดความยืดหยุ่น ควรสร้างบรรยากาศให้ครูได้พยายามคิด หาวิธีทำงานแบบใหม่ ๆ ตามสติปัญญาของแต่ละคน

(4) การนิเทศจะต้องมีความสัมพันธ์กับการปรับปรุงหลักสูตร ปัญหาใน การใช้หลักสูตรการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ การรู้จักใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

(5) การนิเทศ คือ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ ผู้นิเทศจะต้องยอมรับนับถือ บุคคลอื่นมีความเห็นอกเห็นใจคนอื่น มีความซื่อตรงต่อหน้าที่และให้ความร่วมมือช่วยเหลือแก่คนอื่น

(6) การนิเทศมุ่งเพื่อส่งเสริมบำรุงขวัญของครูให้สูงขึ้น สัมฤทธิ์ผล การเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับขวัญของครูที่ให้ ขวัญกำลังใจของครูดี การเรียนของนักเรียนจะดีตาม ไปด้วย

(7) การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้นิเทศจะต้องศึกษาและวางแผนเพื่อทราบความต้องการและปัญหาในชุมชน เร่งเร้าครูสำรวจ ทรัพยากรในท้องถิ่นและนำมาใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในโรงเรียน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้นำ ชุมชนได้มีโอกาสร่วมวางแผนปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน

Sergiovanni; & Starratt (1998 : 42-43) กล่าวถึง หลักการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นการบริหารต้องคำนึงถึงการจัดให้มีความสะดวกสบายทางวัตถุประสงค์ต่าง ๆ และรวมไปถึง การดำเนินการโดยทั่วไป การนิเทศต้องคำนึงถึงการปรับปรุงการเรียนโดยทั่วไป การบริหารและ การนิเทศโดยหน้าที่แล้วไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ทั้งสองอย่างจะต้องมีส่วนร่วมสัมพันธ์กัน อย่างใกล้ชิด มีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องการดำเนินงานด้านระบบการศึกษา การนิเทศที่ดี จะต้องอยู่บนพื้นฐานทางปรัชญาวิทยาศาสตร์ และปรัชญาประชาธิปไตย ยึดทัศนคติและวิธีการ ทางวิทยาศาสตร์ ต้องใช้กระบวนการแก้ปัญหา การศึกษา การปรับปรุง และประเมินผลทั้งส่วนที่เป็น กระบวนการและผลที่เกิดขึ้น เป็นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ไม่ใช่การเขียนใบสั่งให้ทำ มีการวางแผน อย่างเป็นระเบียบ มีการประสานความร่วมมือและจัดให้มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และต้องส่งเสริม หาแนวทางการประเมินบุคลากร วิธีการและผลจะต้องมุ่งไปสู่มาตรฐานที่ตั้งไว้

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษานั้นจะต้องยึดหลักความเป็นประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความต้องการและความคิดเห็นในเรื่องที่จะรับการนิเทศ พร้อมทั้งต้องยอมรับในความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล การนิเทศควรเป็นไปในลักษณะของการสร้างสรรค์ พัฒนา ไม่ควรบังคับหรือกล่าวโทษกัน ควรเอื้ออาทรช่วยเหลือ และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

2.2.1.5 กระบวนการนิเทศการศึกษา

กระบวนการนิเทศการศึกษา หมายถึง ลำดับขั้นตอนในการดำเนินการนิเทศอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีแบบแผน อย่างประสานสัมพันธ์กัน กระบวนการในการนิเทศการศึกษาคือสิ่งที่จำเป็นและสำคัญยิ่ง ผู้นิเทศจะต้องกำหนดขึ้นใช้ในการนิเทศเพื่อช่วยให้การนิเทศงานการศึกษาประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ (เอนก สง่างาม. 2540 : 57-58) ซึ่งได้มีนักวิชาการกล่าวถึงกระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

ซารี มณีศรี (2542 : 87-90) ได้สรุปกระบวนการในการนิเทศการศึกษา ให้ได้รับความสำเร็จ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

(1) กระบวนการเกี่ยวกับการวางแผน (Planning Processes)

(1.1) การคิด (Thinking) การวางแผนการนิเทศเกี่ยวข้องกับการคิดวางแผน ที่จะทำให้อนาคตตามลำดับก่อนหลัง

(1.2) การจัดทำตารางงาน (Scheduling) เพื่อให้มีแผนงานในข้อ 1.1 มีผลในเชิงปฏิบัติได้ง่ายต่อการปฏิบัติ จัดทำตารางงานนิเทศ กำหนดวันเวลา สถานที่ ให้แน่นอน

(1.3) การทำโครงการ (Programming) โครงการเป็นที่รวบรวมของแผนงาน โดยเป็นขั้นนำแผนไปปฏิบัติ เช่น โครงการปรับปรุงการสอนประชาธิปไตยในโรงเรียน เป็นต้น

(1.4) แผนงานที่ดีนำไปสู่การคาดคะเน (Forecasting) แผนงานเป็นเรื่องของการคิดที่จะทำอะไรในอนาคต การประมาณการที่ดีย่อมง่ายต่อการที่จะทำนายผลการทำงาน

(1.5) ปรับปรุงการทำงานแผนการให้ดีขึ้น (Organizing Processes) ตระหนักในปัญหาและอุปสรรคของแผนงานที่เกิดขึ้น หาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น งานการนิเทศการศึกษาเป็นงานที่ผูกพัน ชับซ้อนจะต้องแก้ไขให้เหมาะสมอยู่เสมอ

(2) การจัดการ (Organizing Processes)

(2.1) จัดจำแนกหน้าที่ (Distributing Functions) งาน นิเทศการศึกษามีหลายประการ ทั้งการฝึกอบรมประจำการ การจัดหลักสูตร และจัดบุคลากร เป็นต้น เพื่อมิให้งานเกิดความสับสน งานซับซ้อน ควรจำแนกให้เด่นชัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คิดแบบสงวนเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2.2) การประสานงาน (Coordinating) ประโยชน์ของการประสานงาน คือ การสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน ขจัดปัญหาการทำงานซับซ้อนกันเป็นต้น และโดยหน้าที่ของผู้นิเทศ ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับฝ่ายบริหารการศึกษาโดยตรง

(2.3) ชี้แหล่งข้อมูลวิชาการ (Resources Allocating) การจัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์การสอน อำนวยความสะดวก จัดให้มีเครื่องใช้ในโรงเรียนทั้งที่หาเองได้และจัดทำขึ้น

(2.4) จัดให้มีความสัมพันธ์ที่มีความต่อเนื่อง (Establishing Relationship) ความเป็นปึกแผ่นในหน่วยงานการนิเทศเป็นผลสืบเนื่องจากข้อ 2.2 มีผลกระทบต่อการนิเทศเป็นอย่างมาก

(2.5) เป็นตัวแทน (Delegating) ตามลักษณะงานของศึกษานิเทศก์ ทำหน้าที่เป็นตัวแทนทางการศึกษามีบทบาทเป็นตัวแทนทั้งในการบริการด้านวิชาการ การประสานงานและด้านวิทยากร

(3) การนำ (Leading Processes)

(3.1) นำในการตัดสินใจ (Decision-making) กระบวนการนิเทศมิได้มุ่งหมายการใช้อำนาจเผด็จการ หากแต่การตัดสินใจนั้นต้องมาจากหมู่คณะเป็นสำคัญ

(3.2) ข้อเสนอแนะ (Suggesting) ให้คำปรึกษาแนะนำ

(3.3) แรงจูงใจ (Motivation) กำลังใจมีวันหมดไปได้ การรักษาแรงจูงใจให้คงทนถาวรขึ้นอยู่กับ การตอบสนองความต้องการความเข้าใจการดูแลเอาใจใส่ในเรื่องสวัสดิภาพเป็นสำคัญ

(3.4) การสื่อความหมาย (Communication) กระบวนการนำในการนิเทศการสอนที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การใช้ความสามารถในด้านการติดต่อสื่อความหมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานการจัดการศึกษาของผู้นิเทศเป็นสำคัญ

(3.5) การคิดริเริ่ม (Initiating) บรรยากาศสำคัญในการคิดริเริ่มที่ภาวะผู้นำ หากผู้นิเทศเป็นผู้มีใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น สนับสนุนให้เขาคิด มองข้ามความผิดพลาดเล็กน้อยโดยไม่ตั้งใจ ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้ครูอยากจะทำอะไรแปลก ๆ ใหม่ ๆ ข้อที่คำนึงก็คือลักษณะของสังคมไทยบางประการที่ทำให้คนไทยไม่อยากจะริเริ่มในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การตีเพื่อทำลาย การนินทาว่ากล่าว ผู้ที่ทำอะไรแล้วไม่สำเร็จ เป็นต้น

(3.6) การสาธิต (Demonstrating) การนำในการสาธิต คือ การนำเผยแพร่ทางวิชาการ ผู้นิเทศสาธิตบทเรียน สาธิตการสอนวิธีการต่าง ๆ แก่คณะครู สนับสนุนให้โรงเรียนมีการสาธิตวิชาการแก่ชุมชน เช่น จัดสัปดาห์เกษตร สัปดาห์วัฒนธรรม สาธิตเมื่อมีการเคลื่อนไหว

ทางวิชาการใหม่ ๆ ในข้อนี้นอกจากโรงเรียนจะทำหน้าที่ในด้านการประชาสัมพันธ์กับภายนอกแล้วยังเป็น การนำให้ชุมชนมองเห็นความสำคัญของโรงเรียน เข้าใจโรงเรียน สนับสนุนโรงเรียนในโอกาสต่อมา

(4) การควบคุม (Controlling Processes)

(4.1) ทำให้ถูกต้อง (Taking Corrective action) การควบคุมในการนิเทศ แตกต่างจากการควบคุมทางการบริหาร เพราะการนิเทศให้พระคุณมากกว่าพระเดช เมื่อผู้นิเทศได้ทราบข้อบกพร่องข้อผิดพลาดของครู ผู้นิเทศจะใช้เทคนิคในการนิเทศในการแก้ไข ข้อบกพร่องนั้นซึ่งเป็นไปเพราะครูมีความเชื่อถือศรัทธาในหลักการความร่วมมือในด้านนี้

(4.2) ความเจริญงอกงาม (Expediting) ในกรณีการกระทำถูกต้อง หรือการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นิเทศย่อมช่วยให้กิจการนั้นประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

(4.3) การกล่าวโทษเป็นลายลักษณ์อักษร (Reprimanding) การทำงานร่วมกับบุคคลหลายประเภท เรายอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นพื้นฐาน บุคคลบางคนยอมง่ายแก่การแนะนำ บางคนจะต้องใช้หลักการเข้มงวดกวดขันจึงจะยอมเปลี่ยนแปลงแก้ไข ดังนั้น ผู้นิเทศจะต้องใช้หลักสำหรับบุคคลประเภทต้องพรั่มสอนอยู่เสมอเพื่อให้เขาได้ปรับปรุงตนเอง

(4.4) บทกำหนดโทษ (Applying Sanctions) เมื่อแนะนำช่วยเหลือ ด้วยประการต่าง ๆ แต่ไม่มีการปรับปรุงแก้ไข บทกำหนดโทษเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบริหารทั่วไป

(5) กระบวนการประเมินผล (Assessing Processes) การประเมินค่าของสิ่งใด ๆ เป็นกระบวนการขั้นสุดท้ายของสิ่งนั้น

(6) พิจารณาผลงาน (Judging Performance) ประเมินค่าผลงานว่าดีหรือเลวอย่างไร (Measuring Performance) วัดผลสัมฤทธิ์ผลของการปฏิบัติงานแล้วสรุปประเมินผลงานนั้น

Harris (1985 : 10) ได้เสนอกระบวนการนิเทศเป็น 6 ขั้นตอน คือ

(1) การประเมินสภาพการทำงาน (Assessing) เป็นกระบวนการศึกษาถึงสภาพต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อเป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลง โดยการวิเคราะห์ที่ข้อมูลเพื่อจะศึกษาถึงธรรมชาติและความสัมพันธ์ของเรื่องต่าง ๆ การสังเกตเป็นการมองสิ่งรอบตัวด้วยความละเอียดถี่ถ้วน การทบทวนเป็นการตรวจสอบสิ่งรอบตัวอย่างตั้งใจ การวัดพฤติกรรมการทำงาน และการเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงาน

(2) การจัดลำดับความสำคัญของงาน (Prioritizing) เป็นกระบวนการกำหนดความสำคัญของงานตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และกิจกรรมตามลำดับความสำคัญ ซึ่งประกอบด้วยงานต่อการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์เฉพาะทางเลือก และการจัดลำดับความสำคัญของงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) การออกแบบวิธีการทำงาน (Designing) เป็นกระบวนการวางแผนหรือกำหนดโครงการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยประกอบด้วยงานการจัดสายงานเป็นการจัดส่วนประกอบต่าง ๆ ของงานให้สัมพันธ์กัน การหาวิธีการนำเอาทฤษฎีหรือหลักการไปสู่การปฏิบัติ การเตรียมการต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะทำงาน การจัดระบบการทำงาน และการกำหนดแผนในการทำงาน

(4) การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources) เป็นกระบวนการกำหนดทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน ซึ่งประกอบด้วยงานการกำหนดทรัพยากรที่ต้องใช้ความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ จัดสรรทรัพยากรไปให้หน่วยงานต่าง ๆ กำหนดทรัพยากรที่จำเป็นจะต้องใช้สำหรับความมุ่งหมายเฉพาะอย่าง และมอบหมายบุคลากรให้ทำงานในแต่ละโครงการหรือแต่ละเป้าหมาย

(5) การประสานงาน (Coordination) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับงานเวลา วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกทุกอย่าง เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงบรรลุผลซึ่งประกอบด้วยงานการประสานการปฏิบัติในฝ่ายต่าง ๆ ให้ดำเนินการไปด้วยความราบรื่น สร้างความกลมกลืนและความพร้อมเพรียงกัน ปรับการทำงานในส่วนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด กำหนดเวลาในการทำงานแต่ละช่วง และสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น

(6) การอำนวยการ (Directing) เป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติเพื่อให้เกิดสภาพที่เหมาะสมที่จะสามารถบรรลุผลแห่งการเปลี่ยนแปลงให้มากที่สุด ได้แก่ งานการแต่งตั้งบุคลากร กำหนดแนวทางหรือกฎเกณฑ์ในการทำงาน ระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับเวลา ปริมาณหรืออัตราเร่งในการทำงาน แนะนำการปฏิบัติงาน และตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกในการปฏิบัติงาน

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับขั้นตอนในการทำงานอื่น ๆ กล่าวคือ ควรมีการประเมินสภาพทั่วไปของการทำงานเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศก่อน จากนั้นนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาใช้ในการวางแผนและกำหนดแนวทาง วิธีการ และจุดประสงค์ในการนิเทศ โดยต้องเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น เวลา สถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นให้พร้อมเมื่อทำการนิเทศแล้ว ควรมีการประเมินผลเพื่อการพัฒนาต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.2 กระบวนการนิเทศการสอน

2.2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการสอน

กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญ ที่จะช่วยให้การนิเทศการศึกษาบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ มีนักการศึกษาหลายท่านที่ได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศการสอนไว้ดังนี้ Harris (1985 : 14 – 15) ได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศการสอนไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

(1) ขั้นวางแผน (planning) ได้แก่ การคิด การตั้งวัตถุประสงค์ การคาดการณ์ล่วงหน้า การกำหนดตารางงาน การค้นหาวิธีปฏิบัติงาน และการวางโปรแกรมงาน

(2) ขั้นการจัดโครงการ (organizing) ได้แก่ การตั้งเกณฑ์มาตรฐาน การรวบรวมทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งคนและวัสดุอุปกรณ์ ความสัมพันธ์แต่ละขั้น การมอบหมายงาน การประสานงาน การกระจายอำนาจตามหน้าที่ โครงสร้างขององค์การและการพัฒนานโยบาย

(3) ขั้นการนำเข้าสู่การปฏิบัติ (leading) ได้แก่ การตัดสินใจ การเลือกสรรบุคคล การเร้าใจให้มีกำลังใจคิดริเริ่มอะไรใหม่ ๆ การสาธิต การจูงใจ และการให้คำแนะนำ การสื่อสาร การกระตุ้นส่งเสริมกำลังใจ การแนะนำนวัตกรรมใหม่ ๆ และให้ความสะดวกในการทำงาน

(4) ขั้นการควบคุม (controlling) ได้แก่ การสั่งการ การลงโทษ การให้โอกาส การตำหนิ การไล่ออก และการบังคับให้กระทำตาม

(5) ขั้นประเมินผล (appraising) ได้แก่ การตัดสินใจการปฏิบัติงาน การวิจัย และการวัดผลการปฏิบัติงาน กิจกรรมที่สำคัญ คือพิจารณาผลงานในเชิงปฏิบัติว่าได้ผลมากน้อยเพียงใดและวัดผลด้วยการประเมินอย่างมีแบบแผน มีความเที่ยงตรง ทั้งนี้ควรมีการวิจัยด้วย

สัจด์ อุทรานันท์ (2530 : 125 - 131) ได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การวางแผนการนิเทศ (P – Planing) เริ่มจากการรับทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการร่วมกันของบุคลากรภายในโรงเรียน จากนั้นนำปัญหามาวิเคราะห์หาสาเหตุ กำหนดจุดประสงค์ กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา มอบหมายงานให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ รับผิดชอบ

(2) การให้ความรู้ในเรื่องที่ต้องดำเนินการ (I – Informing) ขั้นนี้ผู้นิเทศต้องให้ความรู้ ความเข้าใจแก่บุคลากรในโรงเรียน อาจดำเนินการโดยบุคลากรในโรงเรียน หรือเชิญวิทยากรจากหน่วยงานภายนอกก็ได้

(3) การปฏิบัติงาน (D – Doing) ในขั้นตอนการปฏิบัติงานนี้มีการแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
(3.1) ผู้รับการนิเทศได้ลงมือปฏิบัติงานตามที่ได้รับรู้มาแล้ว
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งนี้ และต้องอ้างอิงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3.2) ผู้นิเทศปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยการช่วยเหลือ แนะนำ ควบคุมเพื่อให้ งานมีคุณภาพและสำเร็จตามที่กำหนด

(3.3) ผู้บริหารหรือผู้สนับสนุนการนิเทศ จะคอยสนับสนุนและอำนวยความสะดวกเรื่องทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

(4) การสร้างขวัญและกำลังใจ (R – Reinforcing) ผู้บริหารหรือผู้นิเทศสร้าง ขวัญและกำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศ อาจเสริมแรงโดยการเยี่ยมชม ยกย่อง เชิดชูเกียรติในผลงาน

(5) การประเมินผลการนิเทศ (E – Evaluating) เป็นขั้นตอนการตัดสิน ผลการปฏิบัติงานตั้งแต่ผลผลิต กระบวนการและปัจจัยนำเข้าโดยให้ความสำคัญในผลผลิต ในขั้นตอนนี้หากการปฏิบัติงานเกิดผลสำเร็จก็สามารถจัดทำมาตรการหรือมาตรฐานการปฏิบัติเพื่อ ป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น หากงานที่ไม่สำเร็จก็ควรหาทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป

นิกร เพ็ญเวียง (2538 : 48 - 49) ได้กำหนดกระบวนการนิเทศการสอนไว้ 5 ขั้นตอน คือ

(1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ หมายถึง การดำเนินการร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับครูผู้สอนในการหาตัวปัญหาในเรื่องการเรียนการสอนที่ ประสบอยู่ ซึ่งหาได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ผ่านมา จากแบบสอบถามครูผู้สอน หรือ การระดมพลังสมองของผู้นิเทศและครูผู้สอน เพื่อให้ได้ตัวปัญหาที่แท้จริง

(2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก หมายถึง การดำเนินการร่วมกันใน การพิจารณาหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่ได้จากขั้นตอนที่หนึ่ง คือ กำหนดงาน กำหนดคนให้เหมาะสม สัมพันธ์กันโดยกำหนดการปฏิบัติงานในรูปของแผนงานหรือโครงการที่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน

(3) การสร้างสื่อและเครื่องมือ หมายถึง การจัดหา จัดสร้างสื่อและเครื่องมือใน การนิเทศการสอนที่สอดคล้องกับยุทธวิธีที่กำหนดไว้

(4) การปฏิบัติการนิเทศการสอน หมายถึง การดำเนินการนิเทศการสอนตาม ยุทธวิธีที่กำหนดไว้ซึ่งได้แก่ การประชุม การพาครูไปศึกษานอกสถานที่ การให้ศึกษาจากตำรา

(5) การประเมินผลและรายงานผล หมายถึง การตรวจสอบหรือประเมินว่า การดำเนินการที่ผ่านมาสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ มีส่วนใดที่ต้องแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ การประเมินผลมักดำเนินการในสามระยะ คือ ก่อนดำเนินการ ระหว่าง ดำเนินการและหลังดำเนินการ ส่วนการรายงานผลนั้น กระทำเพื่อรายงานผลให้หน่วยเหนือรับทราบ ต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541ก : 54 - 59) ได้เสนอ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า กระบวนการนิเทศการสอน 4 ขั้นตอน คือ ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งนี้เพื่อทำ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงสภาพปัจจุบันของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วนำมาพิจารณากับข้อมูลที่แสดงภาพปลายทาง หรือสภาพความสำเร็จของงาน ถ้าข้อมูลแสดงสภาพปัจจุบันสอดคล้องกับข้อมูลแสดงความสำเร็จของงานหรือดีกว่า หรือสูงกว่า แสดงว่าความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขไม่มี แต่จะต้องมีการเพิ่มความคาดหวังให้พัฒนาต่อไป แต่ถ้าข้อมูลแสดงสภาพปัจจุบันไม่สอดคล้องกับข้อมูลแสดงภาพความสำเร็จของงานหรือด้อยกว่า ก็แสดงว่ามีความต้องการจำเป็น ที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

(2) การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา หมายถึง การวิเคราะห์ผลหรือข้อมูลที่ได้จากการประเมินและองค์ประกอบที่ส่งผลต่อสภาพความสำเร็จของงาน เพื่อประโยชน์ในการกำหนดจุดที่จะพัฒนาและการประเมินแนวทางเลือกเพื่อพัฒนาการเลือกจุดที่จะพัฒนาให้เหมาะสม ทำให้การนิเทศของโรงเรียนมีโอกาสและประสบความสำเร็จได้

(3) การหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนาเป็นการพิจารณาเลือกยุทธศาสตร์ที่จะใช้ในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้มีความเป็นไปได้หรือมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมากที่สุด โดยคำนึงจุดที่จะพัฒนา หรือข้อจำกัดของหน่วยงาน

(4) การลงมือปฏิบัติ เป็นการนำยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้มาลำดับขั้นตอนการดำเนินการและกำหนดสิ่งสนับสนุนในการดำเนินการ

(5) การติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข เป็นการรวบรวมข้อมูลด้านการดำเนินการนิเทศ และผลที่ได้ระหว่างดำเนินการ และเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการตามแผนนิเทศ ข้อมูลที่ได้นำไปเปรียบเทียบกับสภาพความสำเร็จของแผนนิเทศ หากพบว่าไม่เป็นไปตามสภาพความสำเร็จที่กำหนดไว้ก็ต้องพิจารณาว่ามีข้อบกพร่องตรงไหน อย่างไร และหาวิธีพัฒนาให้ดีขึ้น หรือหากพบว่าการดำเนินการตามแผนนิเทศบรรลุผลที่คาดหวังไว้ แต่จากการดำเนินการพบว่ามีวิธีการที่ดีกว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าก็อาจพิจารณาปรับปรุงให้ดีขึ้นอีกได้

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 232 - 234) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินการนิเทศ การสอน ไว้ดังนี้

(1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศเป็นขั้นตอนที่เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ก่อนที่ผู้นิเทศจะดำเนินการนิเทศ ผู้นิเทศต้องทราบสภาพปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ

(2) การวางแผนและการจัดทำโครงการนิเทศ การวางแผนตามลักษณะงานนิเทศภายในโรงเรียนหมายถึง วิธีการที่อาศัยหลักการและเหตุผลและข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกไปลงสื่ออื่น และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของลิขสิทธิ์ทุกครั้งหากมีการนำไปใช้

ปัจจุบัน และปัญหาความต้องการของสถานศึกษาว่า มีความต้องการนิเทศในด้านใดบ้าง แล้วนำมาจัดทำแผนและโครงการต่อไป

(3) การดำเนินงาน การดำเนินการนิเทศเป็นการนำแผนงานหรือโครงการไปปฏิบัติเพื่อให้ได้ตามความต้องการหรือเป้าหมายที่ได้วางไว้ ซึ่งจะมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน

(4) การประเมินผลการนิเทศ การประเมินผลเป็นขั้นสุดท้ายในการดำเนินการ โดยอาศัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ การประเมินสามารถทำได้สองระยะ คือ การประเมินผลระหว่างโครงการ เพื่อพิจารณาถึงวิธีดำเนินการ เพื่อปรับปรุงโครงการ และการประเมินผลสรุปซึ่งเป็นการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจถึงผลที่ได้รับจากการนิเทศ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2531 : 24) ได้กำหนดการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาการนิเทศการสอนโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การดำเนินงานของโรงเรียน มีขั้นตอนต่อเนื่องกันคือ

ขั้นที่ 1 แจกนโยบายแก่คณะครู

ขั้นที่ 2 ตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

ขั้นที่ 3 กำหนดกรอบแผนงาน

ส่วนที่ 2 การดำเนินงานของผู้ให้การนิเทศ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน

ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ

ขั้นที่ 3 การดำเนินการนิเทศ

ขั้นที่ 4 การประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต

ขั้นที่ 5 การปรับปรุงแก้ไข

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2531 : 24 - 26) ได้ดำเนินการนิเทศการสอนโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ในส่วนที่ 1 ด้านการดำเนินงานของโรงเรียนปฏิบัติดังนี้

ขั้นที่ 1 แจกนโยบายการนิเทศ

การแจกนโยบายการนิเทศเป็นการนำเอานโยบายของกรมสามัญศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนโดยความรับผิดชอบของผู้บริหาร ดำเนินการแถลงหรือแจกนโยบายนี้สามารถทำได้หลายวิธี เช่น ประชุมครูทั้งหมด ประชุมเฉพาะผู้ช่วยผู้บริหารและหัวหน้าหมวด เพื่อนำไปขยายผลต่อ หรือใช้หนังสือเวียนประกอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นที่ 2 การตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศ

การแต่งตั้งคณะบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและมีความรู้ความสามารถในเรื่องของการนิเทศการสอน เช่น ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา ครู อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนตามความเหมาะสมเป็นคณะกรรมการนิเทศการสอน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง

ขั้นที่ 3 การกำหนดกรอบแผนงานนิเทศ

การกำหนดกรอบแผนงานนิเทศ เป็นการพิจารณาเลือกนโยบายของกรมสามัญศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน นำมากำหนดขอบข่ายของงานที่จะปฏิบัติ เพื่อลดปัญหาหรือพัฒนางานวิชาการ ให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน

ในส่วนที่ 2 ด้านการดำเนินการของผู้ให้การนิเทศ ปฏิบัติดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเข้าชั้น คุณลักษณะต่าง ๆ ตามเกณฑ์มาตรฐาน เป็นต้น การสำรวจความต้องการของครู การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการการวิเคราะห์สาเหตุปัญหา การจัดลำดับ กำหนดทางเลือกการแก้ปัญหา และดำเนินการตามความต้องการ

ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ

เป็นการนำเอาทางเลือกในขั้นที่ 1 มากำหนดรายละเอียดของกิจกรรมโดยเขียนเป็นโครงการนิเทศซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผู้รับผิดชอบ โครงการ แผนดำเนินงาน ระยะเวลา สถานที่ งบประมาณ การประเมินผล และผลที่คาดว่าจะได้รับ

ขั้นที่ 3 การดำเนินการนิเทศ

เป็นขั้นลงมือทำตามโครงการนิเทศที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ และเครื่องมือนิเทศ การเตรียมความพร้อม สร้างความเข้าใจ รวมทั้งการเสริมแรงให้กำลังใจช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน

ขั้นที่ 4 การประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต

เป็นการตรวจสอบผลการดำเนินการนิเทศตามโครงการที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ประเมินความคิดเห็น กระบวนการนิเทศการสอน รวมผลการประเมินข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นที่ 5 การปรับปรุงแก้ไข

เมื่อได้ทราบผลการประเมินระหว่างกาปฏิบัติงานแล้ว หากพบว่าสิ่งใดที่บกพร่องหรือไม่เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ก็ต้องปรับปรุงแก้ไขในแต่ละขั้นของการดำเนินงานและสามารถกระทำได้ตลอดจนกระทั่งสิ้นสุดการดำเนินงาน

จุไรรัตน์ สุตรุ่ง (2559 : 47 - 60) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการสอนไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การศึกษาสภาพความต้องการการนิเทศการสอน

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็น เป็นการค้นหาข้อมูลซึ่งเป็นปัญหา หรือสิ่งที่ยังบกพร่องที่ทำงานไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งจะต้องหาออกมาให้ได้ว่าปัญหา หรือข้อบกพร่องใด มีความจำเป็นที่ต้องหาทางแก้ไขปรับปรุง และการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นของโรงเรียนใช้เป็นองค์ประกอบในการจัดทำโครงการปฏิบัติงาน รวมถึงโครงการการจัดการนิเทศการสอน

(2) การวางแผนการนิเทศ

(2.1) ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศในระดับโรงเรียน

(2.2) การวางแผนการนิเทศในระดับกลุ่มสาระวิชา

(3) การสร้างสื่อและเครื่องมือเพื่อการนิเทศ

การสร้างสื่อเพื่อการนิเทศเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้นิเทศจำเป็นต้องคำนึงถึงควบคู่ไปกับเทคนิคหรือวิธีการนิเทศ การนิเทศในแต่ละรูปแบบวิธีการจะต้องมีการใช้สื่อหรือเครื่องมือต่างๆ เพื่อให้การนิเทศเกิดประโยชน์และกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อและเครื่องมือในการนิเทศมีความสำคัญต่อการนิเทศเช่นเดียวกับสื่อการเรียนการสอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนของครู

การสร้างสื่อและเครื่องมือเพื่อการนิเทศ ผู้นิเทศต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการสร้างและการใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมนิเทศที่นำมาใช้กับครู เพราะสื่อจะเป็นตัวกลางหรือช่องทางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งความรู้หรือจากผู้นิเทศไปสู่ผู้รับการนิเทศ

(4) การปฏิบัติการนิเทศ

(4.1) การดำเนินการตามแผนและโครงการ เป็นการทำให้โครงการนิเทศที่ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการได้แล้วไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ในดำเนินการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกไปเผยแพร่ ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4.2) การลงมือปฏิบัติ

(4.2.1) การปฏิบัติตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ การปฏิบัติตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ ได้แก่ การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานย่อยที่ระบุไว้ในรายละเอียดที่กำหนดไว้ในแต่ละขั้นตอนในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

(4.2.2) การติดตาม ควบคุมและกำกับงาน ในการดำเนินงาน การปฏิบัติงาน ติดตาม ควบคุมและกำกับงาน มีจุดหมายสำคัญเพื่อติดตามดูแลและช่วยเหลือ สนับสนุนให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนและโครงการที่กำหนดไว้ รวมทั้งช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในช่วงของการปฏิบัติงาน ในขณะเดียวกันก็จะเป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินโครงการเพื่อทราบสถานการณ์ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นและกำหนดวิธีการ ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

(4.2.3) การประสานสัมพันธ์ ผู้ทำหน้าที่นิเทศต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งในการประสานสัมพันธ์เป็นการประสานงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความรู้สึกจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลเอาใจใส่อีกบุคคลหนึ่ง การเอาใจใส่ การมองเห็นคุณค่าของบุคคลและการเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน

(4.2.4) การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ทำหน้าที่นิเทศต้องถือเป็น หน้าที่สำคัญประการหนึ่งที่จะต้องเสริมให้ผู้รับการนิเทศมีขวัญและกำลังใจที่อยู่เสมอโดยอาศัย ทักษะเชิงมนุษย์ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์และการจูงใจ

(5) การประเมินผลและรายงานผลการนิเทศ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ

(5.1) การประเมินผลก่อนเริ่มโครงการ

(5.2) การประเมินผลระหว่างการดำเนินการ

(5.3) การประเมินผลหลังการดำเนินการ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการสอนของนักวิชาการ และหน่วยงานต่าง ๆ มากำหนดเป็นขั้นตอนหรือกระบวนการนิเทศการสอนได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน

ขั้นที่ 2 ขั้นการสร้างสื่อและเครื่องมือ

ขั้นที่ 3 ขั้นการปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผลและรายงานผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาทั้ง 4 ขั้นตอนดังกล่าว ล้วนเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการปฏิบัติงานการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียน และผู้มีหน้าที่ในการนิเทศการสอน หากขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการเหล่านี้บกพร่อง จะทำให้งานด้านต่าง ๆ ไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และขาดประสิทธิภาพ จึงเสนอรายละเอียดของกระบวนการนิเทศการสอนไว้ดังนี้

2.2.2.2 ขั้นวางแผน

การนิเทศการสอนเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ การนิเทศการสอนจะประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย จำเป็นต้องใช้ความสามารถในการคาดหมายเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างแม่นยำโดยอาศัยข้อสนเทศ และหลักวิชาการต่าง ๆ กล่าวคือต้องมีการวางแผนการนิเทศ (พงษ์พร อินพินิจ. 2547 : 10) และนักการศึกษาได้กล่าวถึงการวางแผนการนิเทศไว้ดังนี้

จุไรรัตน์ สุตรุ่ง (2559 : 47 – 48) ได้กล่าวว่า การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็น เป็นการค้นหาข้อมูลซึ่งเป็นปัญหา หรือสิ่งที่ยังบกพร่องที่ทำให้งานไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งจะต้องหาออกมาให้ได้ว่าปัญหา หรือข้อบกพร่องใด มีความจำเป็นที่ต้องหาทางแก้ไขปรับปรุง และการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นของโรงเรียนใช้เป็นองค์ประกอบในการจัดทำโครงการปฏิบัติงาน รวมถึงโครงการจัดการนิเทศการสอน

วิธีการศึกษาสภาพปัจจุบันและหาความต้องการจำเป็น อาจใช้วิธีการต่าง ๆ ดังนี้

- (1) ศึกษาโดยวิธีการวิจัย
- (2) ศึกษาโดยวิธีการประเมินหรือสอบถามความต้องการการนิเทศของครู
- (3) ศึกษาโดยวิธีประชุมสัมมนาเพื่อค้นหาปัญหาต่าง ๆ

การใช้วิธีการต่าง ๆ อาจเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีร่วมกันก็ได้ สิ่งที่ควรคำนึงในขั้นตอนนี้คือ การจัดทำข้อมูลให้เป็นรูปธรรมชัดเจนเพื่อโรงเรียนหรือครูเกิดความตระหนักถึงความต้องการจำเป็นนั้น โรงเรียนควรจัดนโยบาย ทิศทางการจัดการศึกษาและความคาดหวังของหน่วยงานต้นสังกัดที่ต้องการให้โรงเรียนได้ปฏิบัติเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง

ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการที่จำเป็นของโรงเรียนควรได้นำกระบวนการ วิเคราะห์สาเหตุของปัญหามาใช้เพื่อเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาโครงการและงานนิเทศในการวิเคราะห์หาสาเหตุ นั้น ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดเป้าหมาย หรือความคาดหวังของงาน
- (2) วิเคราะห์หาองค์ประกอบที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จตามเป้าหมาย
- (3) จัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ
- (4) วิเคราะห์ทางเลือกหรือกิจกรรม เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

(5) จัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม

สำหรับความสำคัญของการวางแผนปฏิบัติงานนิเทศคือ ทำให้ทุกคนรู้จักมุ่งหมายและแนวทาง ในการปฏิบัติงานสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ง่ายยิ่งขึ้น เป็นการประหยัดเวลาและแรงงาน ทำให้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเห็นอุปสรรคและหนทางที่จะขจัดอุปสรรคต่าง ๆ การวางแผนทำให้ได้ศึกษาหลักการและวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสมในการดำเนินงาน ในขณะเดียวกัน การร่วมกันวางแผนทำให้เกิดการประสานงานและการร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศการสอน มีการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนดังนี้คือ

(1) ขั้นตอนการวางแผน จัดประชุมคณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน ผู้เกี่ยวข้องตามที่โรงเรียนเห็นสมควร เพื่อเสนอผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในรอบปีที่ผ่านมา สรุปความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาของโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ซึ่งควรประกอบด้วยรองผู้อำนวยการ แต่ละฝ่าย หัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้ที่มีความรู้ในงานแต่ละอย่างของโรงเรียน เป็นอย่างดี

(2) ขั้นตอนการวางแผนงาน คณะทำงานต้องมีการเตรียมการวางแผน ดังนี้

(2.1) ศึกษาวิเคราะห์นโยบายและมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา เป็นต้น

(2.2) ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ผลการจัดการศึกษา สารสนเทศของโรงเรียน

(2.3) นำข้อ 2.1 กับข้อ 2.2 มาเปรียบเทียบกัน ถ้าตรงกันก็ไม่มีปัญหา แต่ถ้าไม่ตรงกันก็ควรได้รับการแก้ปัญหา ซึ่งต้องวางแผนและจัดให้มีโครงการเพื่อแก้ปัญหาหรือปรับปรุง เมื่อพบปัญหาที่ต้องตั้งวัตถุประสงค์ที่ต้องการ แล้วพิจารณาทางเลือกที่จะใช้แก้ปัญหา ตั้งเป้าหมายว่าจะดำเนินการด้านปริมาณเท่าไร และด้านคุณภาพจะต้องการอย่างไร แล้วกำหนดนโยบายที่จะใช้แก้ปัญหาร่วมมาตรการกำกับนโยบายด้วย แล้วจึงพิจารณาว่าจะเขียนโครงการและกิจกรรมเพื่อจะแก้ปัญหานั้นอย่างไร นำโครงการมาจัดพิมพ์เป็นเล่ม (คือแผนปฏิบัติการ) แล้วนำเสนอผู้บริหารให้พิจารณาและอนุมัติต่อไป นอกจากนี้ในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนควรวางแผนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(1) การปฏิบัติงาน

(2) การจัดระบบสายงาน

(3) การวางแผนเตรียมการดำเนินงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแบบสงวนเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4) การประเมินผลและกำหนดวิธีการประเมินผล

ในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ควรได้กำหนดขั้นตอนในการวางแผนไว้ ดังนี้

- (1) เตรียมจัดทำแผน
- (2) จัดทำแผน กำหนดงาน / โครงการ
- (3) ปฏิบัติตามแผนหรือดำเนินการตามโครงการที่กำหนด
- (4) ประเมินงาน / โครงการ

เพื่อให้การวางแผนการนิเทศการสอนประสบความสำเร็จควรดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (1) มีการประชุมผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงการ
- (2) ควรมีการกำหนดวิธีการเป็นขั้น ๆ หรือกิจกรรมที่ต้องทำ
- (3) ควรกำหนดช่วงเวลาในการปฏิบัติงาน กำหนดเวลาของแต่ละกิจกรรม
- (4) กำหนดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และสิ่งอำนวยความสะดวก
- (5) กำหนดแนวทางในการติดตามผล ประเมินผล และรายงานผล

ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศการสอนในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้

- (1) ขั้นเตรียมจัดทำแผน คือ การสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อกำหนดเป็นนโยบาย
- (2) ขั้นจัดทำแผน คือ การนำข้อมูลจากการสำรวจความต้องการจำเป็นภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้นำมากำหนดงาน / โครงการ
- (3) ขั้นปฏิบัติตามแผน คือ การปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดกิจกรรมและผลตามที่โครงการกำหนดไว้
- (4) ขั้นประเมิน คือ การกำกับ ติดตาม ควบคุมการทำงานตามขั้นตอนต่าง ๆ และ เพื่อใช้เป็นข้อมูลต่าง ๆ ในการเสนอแนะการทำงานครั้งต่อไป

อิทธิพล วัฒนประเสริฐ (2525 : 5 - 7) ได้กล่าวถึงการวางแผนการนิเทศการศึกษา โดยมีหลักปฏิบัติดังนี้คือ

- (1) การวางจุดมุ่งหมายเป็นการกำหนดทิศทางการทำงานว่าจะเป็นไปได้ อย่างไร การวางจุดมุ่งหมายต้องให้เหมาะสมไม่สูงเกินไป เพราะอาจจะทำไม่ได้ ทำให้เกิดความยุ่งยากเกินความสามารถที่จะปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ การวางจุดมุ่งหมายควรคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่ว่าจะนำมาใช้อย่างไร จึงจะทำให้เกิดผลดีตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งวิธีการและระยะเวลาที่จะดำเนินการตามแผนด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเผยแพร่ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของลิขสิทธิ์ทุกครั้งหากมีการนำ ไป
นั้น ทำให้แผนล้มเหลวได้ง่าย เพราะถ้าขอบเขตของงานกว้างเกินไปไม่เหมาะกับกำลังความสามารถ

- (2) การกำหนดขอบเขต การวางแผนงานโดยไม่มีขอบเขตของการทำงาน

หรือกำลังที่มีอยู่ งานที่ทำจะไม่บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ดังนั้นจึงควรกำหนดขอบเขตของงานที่ทำให้สอดคล้องกับกำลังความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่ กำหนดระยะเวลาไม่นานจนเกินไป งานที่ทำอยู่ในวิสัยที่ทำได้ไม่ช้ามากจนเกินไป

(3) การกำหนดวิธีการ การวางแผนวิธีการทำงานควรเลือกวิธีที่ดีที่สุด แล้วกำหนดเป็นวิธีการทำงานตามแผน โดยต้องคำนึงว่าวิธีการนั้น ๆ ไม่สลับซับซ้อนจนเกินไป สามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอน โดยไม่ติดขัด เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายและต้องมีระบบการควบคุมและแบ่งงานไว้ด้วย

(4) การกำหนดตัวบุคคล เป็นการจัดคนให้เหมาะสมกับงานอันจะทำให้งานดำเนินไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด การกำหนดตัวบุคคลต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความใส่ใจในงาน ความรับผิดชอบและความเป็นผู้นำ

(5) การปรับปรุงแผนงาน การวางแผนงานช่วยให้ผู้ร่วมงานรู้จุดมุ่งหมายและแนวทางในการปฏิบัติแต่บางครั้งก็มีอุปสรรค ทำให้งานไม่สามารถดำเนินไปได้ด้วยดี อาจจะเป็นเพราะขาดการควบคุม การประสานงานที่ดี เมื่อเป็นเช่นนี้จึงต้องมีการปรับปรุงแผนงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพกาลเวลา

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ ภิงคารวัฒน์ (2528 : 101 - 102) ได้กล่าวถึงการวางแผนการนิเทศการสอนมีลำดับตามขั้นตอนต่อไปนี้

(1) การประมวลปัญหาและความต้องการในการพัฒนา
(2) การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการนิเทศการสอนซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม คือ

(2.1) การวิเคราะห์ปัญหา ค้นหาสาเหตุ สร้างทางเลือกในการขจัดสาเหตุของปัญหาแล้วเลือกทางเลือกในการดำเนินการ

(2.2) จัดลำดับความต้องการในการพัฒนาและการวิเคราะห์เพื่อกำหนดขั้นตอนในการดำเนินงาน

(3) การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยกำหนดเป็นแผนงาน โครงการ

(4) การจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศการสอน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

(4.1) กำหนดการปฏิบัติและออกคำสั่ง

(4.2) จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน

(4.3) จัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศเฉพาะเรื่อง

(4.4) จัดทำแผนการติดตาม ควบคุม กำกับ และการประเมินผล

(5) การกำหนดการนิเทศติดตามผลขณะลงมือปฏิบัติการนิเทศการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแบบสิ่งเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2531 : 24 - 26) กล่าวไว้ว่า กระบวนการวางแผนการนิเทศการสอนระดับหมวดวิชา แบ่งได้เป็น 4 ชั้น คือ

- (1) ชั้นเตรียมจัดทำแผน เป็นการสำรวจสภาพและปัญหาความต้องการจำเป็น จัดทำระบบข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์นโยบายกรมสามัญศึกษามาเป็นนโยบายโรงเรียน
- (2) ชั้นจัดทำแผน หมายถึง การนำข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมาจัดทำแผนงานโครงการอย่างละเอียด
- (3) ชั้นปฏิบัติตามแผน หมายถึง การทำงานตามแผนที่วางไว้ให้บังเกิดผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

(4) ชั้นประเมิน หมายถึง การควบคุม ติดตามการทำงาน สามารถปรับทิศทางการทำงานให้ตรงเป้าหมายอยู่เสมอ ตลอดจนให้ขวัญกำลังใจของผู้ร่วมงานด้วยการเสริมแรงทางบวก อาจทำได้ด้วยการรวบรวมหลักฐานเอกสาร ใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตจากการเยี่ยมชมการทำงาน และการประชุมอภิปรายสรุปผล มีการบันทึกผลไว้เป็นหลักฐาน

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า ชั้นวางแผน หมายถึง การหาปัญหาในเรื่องการเรียนการสอนที่ประสบอยู่เพื่อให้ได้ตัวปัญหาที่แท้จริง แล้วมาทำการกำหนดรายละเอียดของกิจกรรมเป็นโครงการนิเทศซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผู้รับผิดชอบ โครงการแผนดำเนินงาน ระยะเวลา สถานที่ งบประมาณ การประเมินผล และผลที่คาดว่าจะได้รับ

2.2.2.3 ชั้นการสร้างสื่อและเครื่องมือ

จูไรต์น์ สูดรุ่ง (2559 : 50 – 55) กล่าวไว้ว่า การสร้างสื่อเพื่อการนิเทศเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้นิเทศจำเป็นต้องคำนึงถึงควบคู่ไปกับเทคนิคหรือวิธีการนิเทศ การนิเทศในแต่ละรูปแบบ วิธีการจะต้องมีการใช้สื่อหรือเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อให้การนิเทศเกิดประโยชน์และกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อและเครื่องมือในการนิเทศมีความสำคัญต่อการนิเทศเช่นเดียวกับสื่อการเรียนการสอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนของครู

การสร้างสื่อและเครื่องมือเพื่อการนิเทศ ผู้นิเทศต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการสร้าง และการใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมนิเทศที่นำมาใช้กับครู เพราะสื่อจะเป็นตัวกลางหรือช่องทางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งความรู้หรือจากผู้นิเทศไปสู่ผู้รับการนิเทศ ดังนี้

(1) ประเภทของสื่อที่ใช้ในการนิเทศ

(1.1) สื่อประเภทสิ่งตีพิมพ์ (Printed Materials) ได้แก่ สิ่งพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า เอกสาร ตำราและคู่มือการฝึกปฏิบัติ ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่เป็นเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1.2) สื่อประเภททัศนวัสดุ (Visual Materials) ได้แก่ ของจริง หุ่นจำลอง รูปภาพ ภาพนิ่ง แผนภูมิ

(1.3) สื่อประเภทโสตทัศนวัสดุ (Audio Visual Materials) ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์

(1.4) สื่อประเภทคอมพิวเตอร์ (Computer Materials) ได้แก่ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) การนำเสนอด้วยคอมพิวเตอร์ (Computer presentation) หนังสือนี้อิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) การใช้อินเทอร์เน็ต จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

สื่อการนิเทศนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้เนื่องจากเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาจากผู้นิเทศไปยังผู้รับการนิเทศ หรือเป็นสิ่งที่ให้ผู้รับการนิเทศได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นสื่อการสอนจึงนำมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งกับผู้เรียนและผู้สอน

(2) ประโยชน์ของการใช้สื่อเพื่อการนิเทศ

(2.1) เป็นสิ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้รับการนิเทศสามารถเข้าใจปัญหาหรือเรียนรู้สิ่งที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้น และช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

(2.2) สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความเข้าใจให้กับผู้รับการนิเทศ ทำให้เกิดความรู้สนุกสนาน และไม่รู้สึกรำคาญ

(2.3) การใช้สื่อจะทำให้ผู้รับการนิเทศมีความเข้าใจตรงกันหากเป็นเรื่องของนามธรรมและยากต่อความเข้าใจ และช่วยให้เกิดประสบการณ์ร่วมกันในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้

(2.4) สื่อช่วยให้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในกิจกรรมการนิเทศ ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีในระหว่างผู้รับการนิเทศด้วยกันเองและกับผู้นิเทศด้วย

(2.5) สร้างเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ช่วยให้ผู้รับการนิเทศ เกิดความคิดสร้างสรรค์จากการใช้สื่อเหล่านี้

(2.6) ช่วยแก้ปัญหาเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยการจัดให้มีการใช้สื่อในการศึกษารายบุคคล

(2.7) การใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบกิจกรรมนิเทศ เป็นการช่วยให้บรรยากาศในการนิเทศน่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้ผู้นิเทศมีความกระตือรือร้นในการนิเทศมากกว่าวิธีการที่เคยใช้การบรรยายแต่เพียงอย่างเดียว และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตัวเองให้เพิ่มขึ้นด้วย

(2.8) เป็นการกระตุ้นให้ผู้นิเทศตื่นตัวอยู่เสมอในการเตรียมและผลิตวัสดุและเรื่องราวใหม่ ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการนิเทศ ตลอดจนคิดค้นเทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้การนิเทศน่าสนใจยิ่งขึ้น

(3) หลักการสร้างหรือเลือกสื่อเพื่อการนิเทศ

การเลือกสื่อเพื่อนำมาใช้ประกอบการนิเทศเพื่อให้ผู้รับการนิเทศเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง โดยผู้นิเทศจะต้องตั้งวัตถุประสงค์นั้นเป็นตัวชี้้นำในการเลือกสื่อที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีหลักการอื่น ๆ เพื่อประกอบการพิจารณา คือ

(3.1) สื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหากิจกรรมและจุดมุ่งหมายที่จะนิเทศ

(3.2) เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่ให้ผลต่อการเรียนรู้มากที่สุด ช่วยให้ผู้รับการนิเทศเข้าใจเนื้อหาได้ดีเป็นลำดับขั้นตอน

(3.3) เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย ความรู้ และประสบการณ์ของผู้รับการนิเทศ

(3.4) สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ มีวิธีใช้ไม่ซับซ้อนยุ่งยากจนเกินไป

(3.5) ต้องเป็นสื่อที่มีคุณภาพ มีเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจน

และเป็นจริง

(3.6) มีราคาไม่แพงจนเกินไป หรือถ้าจะผลิตเองควรคุ้มค่ากับเวลา

และการลงทุน

อย่างไรก็ตาม สื่อเพื่อการนิเทศจะมีคุณค่าต่อเมื่อผู้นิเทศได้นำไปใช้อย่างเหมาะสมและถูกวิธีตั้งนั้น ก่อนที่จะนำสื่อแต่ละอย่างไปใช้ ผู้นิเทศควรจะศึกษาถึงลักษณะและคุณสมบัติของสื่อ ข้อดี และข้อจำกัดอันเกี่ยวเนื่องกับตัวสื่อและการใช้สื่อแต่ละอย่าง ตลอดจนการผลิตและการใช้สื่อให้เหมาะสมกับสภาพการนิเทศด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การจัดกิจกรรมนิเทศบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้

(4) เครื่องมือนิเทศ

กิจกรรมที่สำคัญประการหนึ่งของผู้นิเทศในระหว่างการดำเนินการนิเทศคือการเก็บข้อมูลเรื่องราวสภาพปัญหา พฤติกรรมของครู ก่อนการนิเทศ ระหว่างการนิเทศหรือหลังการนิเทศสิ้นสุดลง สิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยเครื่องมือต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้นิเทศจำเป็นต้องเตรียมการในการจัดหาหรือสร้างเครื่องมือเพื่อการนิเทศไว้ให้พร้อม

หลักการและขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือนิเทศ

(1) กำหนดวัตถุประสงค์ในการใช้ ผู้สร้างเครื่องมือต้องกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนในการใช้เครื่องมือเพื่อนำไปสู่การกำหนดมาตรการของเนื้อหาในเครื่องมือ เช่น เพื่อใช้ในการสังเกต พฤติกรรมการสอน เพื่อวัดเจตคติ เพื่อสอบถามความต้องการในการนิเทศ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งนี้ไป และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของลิขสิทธิ์ทุกครั้งที่มีการนำมาใช้

(2) กำหนดประเด็นหรือเนื้อหาในเครื่องมือ ผู้สร้างเครื่องมือจำเป็นต้องค้นคว้าเนื้อหา ของประเด็นต่าง ๆ ในเครื่องมือให้มีมาตรฐาน เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ

โดยทำการศึกษา จากทฤษฎีต่าง ๆ ตำรา เอกสารทางวิชาการ แหล่งข้อมูลในบริบทตามความเป็นจริง เป็นต้น

(3) การทดลองใช้ ภายหลังจากสร้างเครื่องมือเสร็จแล้วควรรนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง เช่น การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในชั้นเรียนในการฝึกอบรม

(4) การประเมินผลการใช้เครื่องมือ จากการทดลองใช้เครื่องมือในสถานการณ์จริงจะทำให้ทราบว่า เครื่องมือที่สร้างขึ้นนั้นมีความสะดวกเพียงใด การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามที่ คาดหมายหรือไม่ มีความเที่ยง ความตรง ความเป็นปรนัย มากน้อยเพียงใด

(5) การปรับปรุงเครื่องมือ จากการสรุปผลการประเมินการทดลองใช้เครื่องมือตาม หลักเกณฑ์ที่วางไว้ว่าใช้ได้ผลเพียงใด ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้ค้นพบจากการทดลองใช้เครื่องมือ นั้น สามารถนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้มีความถูกต้องเหมาะสมมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

โดยเครื่องมือที่จำเป็นในการนิเทศการสอนนั้น ประกอบไปด้วย

(1) เครื่องมือสังเกตการสอน (Teaching Observation Form) เป็นเครื่องมือสำคัญที่ผู้นิเทศจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในการสร้างการใช้ให้ถูกต้อง ถ้าผู้นิเทศขาดเครื่องมือสังเกต การสอนที่ดี หรือถ้ามีแต่ขาดความรู้ในการใช้ก็จะทำให้กระบวนการของการสังเกตการสอนเกิดความล้มเหลวทันที เครื่องมือสังเกตการสอนช่วยให้ผู้นิเทศการสอนสามารถสังเกตและรวบรวมพฤติกรรมการสอนที่เกิดขึ้นในห้องเรียนได้อย่างทั่วถึงและแม่นยำมากขึ้น เพื่อนำมาสู่การวิเคราะห์พฤติกรรมเหล่านั้นได้อย่างเที่ยงตรง เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาทักษะในการสอนของครูผู้สอนต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะของเครื่องมือสังเกตการสอน

- เครื่องมือสังเกตการสอนที่ครูและผู้นิเทศร่วมมือกันสร้างขึ้น
- เครื่องมือมาตรฐาน (Standardize Instruments)
- เครื่องมือลักษณะใช้วิธีการจดบันทึก (Hand Recording)
- เครื่องมือสังเกตการสอนอย่างเป็นระบบ (Systematic Observation)
- การใช้เครื่องบันทึกภาพ บันทึกเสียง

(2) แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่นิยมใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น การประเมินการอบรม การสอบถามความต้องการนิเทศ การสอบถามความคิดเห็นทางการนิเทศ ฯลฯ แบบสอบถามที่ดี ต้องใช้ภาษาที่ดี เข้าใจง่าย มีรูปแบบที่น่าสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเบื้องเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2.1) แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) เป็นแบบสอบถามที่กำหนดคำถามแล้วไม่มีคำตอบให้เลือก ผู้ตอบสามารถเขียนตอบตามความต้องการ เช่น ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม เป็นต้น

(2.2) แบบสอบถามปลายปิด (Close Ended Questionnaire) เป็นแบบสอบถามที่กำหนดคำถามและมีคำตอบให้เลือก โดยแบ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบประเมินค่า (Rating Scale)

(3) แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในลักษณะที่ผู้นิเทศมีโอกาสพบปะพูดคุยกับครู เป็นการสนทนาแบบมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน อาจจะทำแบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ การสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

(3.1) การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างแน่นอน (Unstructured Interview) ใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลแนวลึก รายละเอียดมาก ในแบบสัมภาษณ์จะมีแต่หัวข้อใหญ่ ๆ การตั้งคำถามอยู่ที่ผู้สัมภาษณ์เอง ดังนั้นการตั้งคำถามของผู้สัมภาษณ์แต่ละคนอาจจะแตกต่างกันไปตามสถานการณ์

(3.2) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) มีลักษณะคล้าย แบบสอบถาม ผู้สัมภาษณ์จะกำหนดรายละเอียดของคำถามที่ต้องการ ผู้สัมภาษณ์ทุกคนจะถาม คำถามที่เหมือนกัน

(4) การสังเกต (Observation) เป็นกระบวนการเก็บข้อมูลโดยการบันทึกพฤติกรรมของ ผู้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น การสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมในการอบรมของครู การสังเกตพฤติกรรมในการสื่อสารของครู เป็นต้น การสังเกตมี 3 ประเภทคือ

(4.1) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)

(4.2) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation)

(4.3) การสังเกตแบบกึ่งมีส่วนร่วม (Quasi-participant Observation)

การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ผู้นิเทศควรมีความรู้ในหลักการสร้างและขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือ มีทักษะในการใช้หรือรู้จักเลือกใช้เครื่องมือที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสมกับคุณลักษณะ ของพฤติกรรมการสอน การทำงานของครูเพื่อประโยชน์สูงสุดในการนิเทศ

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ขั้นตอนการสร้างสื่อและเครื่องมือ คือ การเตรียมความพร้อมเพื่อให้การนิเทศดำเนินไปอย่างราบรื่น เป็นไปตามแผนและบรรลุผลตามที่กำหนดไว้ ได้แก่

การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ ให้ความรู้และทักษะในการนิเทศแก่ผู้นิเทศและผู้ร่วมงาน กำหนดผู้ให้การนิเทศ สื่อ เครื่องมือ แหล่งทรัพยากรและกิจกรรมที่จะใช้ในการปฏิบัติการนิเทศ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ขอสงวนสิทธิ์ในเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของลิขสิทธิ์ทุกประการ

2.2.2.4 ขั้นการปฏิบัติงาน

การดำเนินการนิเทศการสอนนั้นมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้

จูไรร์ตัน สูดรุ่ง (2559 : 55 – 58) ได้อธิบายไว้ว่า การดำเนินการตามแผนและโครงการเป็นการทำโครงการนิเทศที่ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการได้แล้วไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ ในการดำเนินการผู้รับผิดชอบควรแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ตอน คือ

(1) การเตรียมการ การดำเนินงานในขั้นเตรียมการแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การจัดทำรายละเอียดในการปฏิบัติงาน หมายถึง การกำหนดงานย่อยที่ต้องปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบว่ามียางย่อยอะไรบ้างที่จะต้องปฏิบัติ ระยะเวลาในการดำเนินการและผู้รับผิดชอบ เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานแล้วยังสามารถทำให้การควบคุมกำกับ ติดตามผลการปฏิบัติงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอีกด้วย หากพบ ปัญหา อุปสรรคอย่างไรก็จะสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานในขณะนั้นและใช้เป็นแนวจัดทำรายละเอียดของโครงการอื่น ๆ อีกต่อไป ในทางปฏิบัตินั้นพบว่า บางงานหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อาจมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นรับผิดชอบในการจัดทำรายละเอียดของโครงการหรือจะมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้จัดทำเองได้

ตอนที่ 2 การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน หลังจากได้รายละเอียดในการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอนมาแล้ว ผู้รับผิดชอบโครงการควรจะได้้นำรายละเอียดดังกล่าวมา สำนวณอีกครั้งหนึ่ง เพื่อแต่งตั้งบุคลากรเหล่านั้นเข้ากับกลุ่มงานที่ระบุไว้ เสร็จแล้วให้จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการของโครงการ การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องทั้งตามทีระบุไว้ในคำสั่งแต่งตั้ง และที่ระบุไว้ในการจัดทำรายละเอียด เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเหล่านั้นได้เตรียมตัวและหาทีมงานในการดำเนินงานตามโครงการต่อไปและหากมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือเพื่อเตรียมงานก็ควรให้กลุ่มผู้รับผิดชอบแต่ละงานได้ชี้แจงงานให้ทุกคนได้ทราบตลอดจนขอความร่วมมือในการปฏิบัติงานต่อไป

(2) การลงมือปฏิบัติ ในขั้นตอนการลงมือปฏิบัติตามโครงการนี้มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องอยู่ 4 ลักษณะคือ

(2.1) การปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้

การปฏิบัติตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานย่อยที่ระบุไว้ในแต่ละขั้นตอน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ในการดำเนินงานตามขั้นตอนนี้ผู้รับผิดชอบมีอิสระในการใช้ความรู้ความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ของตนเองและคณะในการดำเนินงานอย่างเต็ม

ความสามารถ เนื่องจากดำเนินการตามขั้นตอนนี้เป็นการทำงานร่วมกับคนหลายฝ่าย “การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ” จึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง

(2.2) การติดตาม ควบคุมและกำกับงาน

ในการดำเนินงานการปฏิบัติงาน การติดตาม ควบคุมและกำกับงาน มีจุดหมายสำคัญเพื่อติดตามดูแลและช่วยเหลือสนับสนุนให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผน / โครงการที่กำหนดไว้ รวมทั้งช่วยแก้ไขปัญหาคุอุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในช่วงของการปฏิบัติงาน ในขณะเดียวกันก็จะเป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินโครงการ เพื่อทราบสถานการณ์ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานและปัญหาคุอุปสรรคที่เกิดขึ้นและกำหนดวิธีการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

(2.3) การประสานสัมพันธ์

การประสานสัมพันธ์ หมายถึง การเกี่ยวข้องระหว่างบุคคล การมองเห็นคุณค่าของบุคคลและการเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน โดยปกติการประสานสัมพันธ์ในโรงเรียนจะมีอยู่ 3 รูปแบบ

(2.3.1) การประสานสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หมายถึง การประสานงานกันอย่างใกล้ชิดมากที่สุดระหว่างเพื่อนต่อเพื่อน ระหว่างเพื่อนร่วมงานต่อเพื่อนร่วมงาน เป็นการทำงานกับเพื่อนที่ใกล้ชิดที่สุดในโรงเรียนและจะเป็นการตอบสนองความต้องการทางความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้ มากที่สุด

(2.3.2) การประสานสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่ง หมายถึง การประสานงานกันระหว่างผู้บริหาร และครูอาจารย์ ภายในโรงเรียนทุกคน การประสานสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งมักจะมาควบคู่กันระหว่างงานบริหารกับความสัมพันธ์ที่ติดต่อกันหรืองานนิเทศ

(2.3.3) การประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน บัญชา การประสานสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่ง อาจจะสำคัญมากที่สุดต่อประสิทธิภาพของการบริหารของโรงเรียน แต่การประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงานก็มีความสำคัญมากเช่นกัน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความมั่นคงจะมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

(2.4) การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

ขวัญหรือกำลังใจ หมายถึง สภาพจิตใจและอารมณ์ ซึ่งมีผลกระทบต่อความตั้งใจในการทำงาน ผลกระทบนั้นอาจเกิดขึ้นกับบุคคลหรือองค์การ ขวัญและกำลังใจที่ดีจะเพิ่มพลังการทำงานให้สูงขึ้น ด้วยเหตุที่การสร้างขวัญและกำลังใจ มิใช่จะกระทำขึ้นได้ในเวลาอันรวดเร็ว ผู้ทำหน้าที่นี้เทศจึงต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งที่จะต้องเสริมให้ผู้รับการนิเทศมีขวัญและ

กำลังใจที่ดีอยู่เสมอโดยอาศัยทักษะเชิงมนุษย์ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์และการจูงใจ สำหรับแนวทางการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจนั้นทำได้หลายลักษณะดังต่อไปนี้

- ปฏิบัติตนเป็นเพื่อนร่วมงานและที่ปรึกษาที่ดี
- เปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ

โดยเฉพาะเรื่องงานที่จะต้องปฏิบัติร่วมกัน

- สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน
- จัดบำเหน็จความดีความชอบในโอกาสที่เหมาะสม
- สร้างการยอมรับในความสำเร็จของการปฏิบัติงาน

(2.5) การรายงานผลการปฏิบัติงาน

เป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างการดำเนินงาน และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานแล้ว ในการรายงานผลการปฏิบัติงานนั้น อาจจะทำได้ใน 2 ลักษณะคือการรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างการดำเนินงาน และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานแล้ว

เตือนใจ แก้วโอภาส และคณะ (2529 : 18 - 26) ได้เสนอแนะไว้ว่า การปฏิบัติภารกิจ ควรมีขั้นตอนดังนี้คือ

- (1) จัดประชุมผู้เกี่ยวข้องและคณะทำงาน เพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดและขั้นตอนต่าง ๆ ของการปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศ
- (2) กำหนดงานที่ต้องปฏิบัติตามโครงการต่าง ๆ ตามลำดับก่อนหลัง
- (3) แบ่งความรับผิดชอบแก่ผู้เกี่ยวข้องและกำหนดแผนการปฏิบัติงานให้แน่นอน ตลอดจนมีแผนสำรองเมื่อมีปัญหาหรืออุปสรรค
- (4) ทำความเข้าใจสื่อและเครื่องมือการนิเทศการศึกษาร่วมกัน เพื่อให้เข้าใจอย่างละเอียดและควรทดลองใช้สื่อก่อนการปฏิบัติจริง
- (5) กำหนดแนวทาง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติงานตามโครงการร่วมกันเพื่อให้เข้าใจร่วมกัน
- (6) ปฏิบัติการนิเทศโครงการตามงานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- (7) พบปะ ประชุม ทบทวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอน และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของแต่ละคนอย่างสม่ำเสมอเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ
- (8) ประชุมคณะปฏิบัติงานนิเทศทั้งหมด เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน

ตามโครงการเพื่อสรุปผลการปฏิบัติงานนิเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้จัดทำ

- (9) นำข้อมูลที่ได้รับจากการนิเทศทั้งหมดไปสรุป วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2531 : 24 - 26) ได้กล่าวไว้ดังนี้

การดำเนินการปฏิบัติงาน หมายถึง การทำงาน การลงมือปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ในแผนงาน โครงการนิเทศ ซึ่งได้รับการอนุมัติโครงการแล้วจากผู้บริหารโรงเรียน ให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ผู้รับผิดชอบโครงการควรแบ่งขั้นตอนการทำงานนี้ออกเป็น 3 ชั้น คือ

(1) ชั้นเตรียมการ เป็นการจัดเตรียมทำรายละเอียดแยกหมวดหมู่ กำหนดเป็นงานย่อยมีผู้รับผิดชอบโดยเฉพาะและมีผู้ประสานงานแต่ละหน่วยงานย่อย ควบคุมเวลา และปรับทิศทางให้อยู่ในเป้าหมายเดียวกัน ทุกอย่างต้องพร้อมเมื่อลงมือทำงาน

(2) ชั้นปฏิบัติงาน เป็นการลงมือทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละงานย่อยและตามขั้นตอนกำหนดเวลาอย่างรัดกุมแน่นอน ได้รับการประสานสัมพันธ์จากเจ้าของโครงการอย่างใกล้ชิด มีการสร้างขวัญกำลังใจขณะทำงาน และสม่ำเสมอโดยอาศัยมนุษยสัมพันธ์ การจูงใจ ให้ความคิดอิสระในการทำงาน แสดงความคิดเห็น มีบรรยากาศในการทำงานที่ดี

(3) การรายงานผลการปฏิบัติ เป็นการสรุปผลการทำงานในแต่ละขั้นตอนของโครงการอาจจะรายงานผลระหว่างการทำงานทุกขั้นตอน เพื่อทราบการเคลื่อนไหวของโครงการ และสามารถส่งเสริมและปรับปรุงแก้ไขได้ทันเหตุการณ์ เป็นการป้องกันการเสียหายทั้งระบบได้ การรายงานจะทำด้วยวาจาหรือบันทึกข้อความหรือใช้แบบการรายงานที่เตรียมไว้แล้ว เสนอผู้รับผิดชอบโครงการตามลำดับชั้นของสายงานราชการ เพื่อนำไปประเมินผลในระดับโรงเรียนอีกครั้งหนึ่ง

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ขั้นตอนการปฏิบัติงาน หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการและขั้นตอนที่กำหนดเกี่ยวกับกรนิเทศการสอน โดยคำนึงถึงหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ เครื่องมือนิเทศ รวมทั้งมีการติดตามควบคุมงาน การประสานสัมพันธ์ และมีการสร้างขวัญและกำลังใจ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ในขณะที่ผู้รับการนิเทศได้ลงมือปฏิบัติงานตามที่ได้รับรู้มาแล้ว ผู้นิเทศทำหน้าที่นิเทศ การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตน ส่วนผู้บริหารก็คอยสนับสนุนให้การปฏิบัติงานนิเทศดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินการนิเทศงานนั้น มีข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานดังนี้

(1) การนิเทศงานของผู้นิเทศ ควรดำเนินการไปตามข้อตกลงที่ได้ทำร่วมกันในขั้นที่ 2 การทำนอกเหนือจากข้อตกลงร่วมกันทำให้ผู้รับการนิเทศไม่มีความไว้วางใจในตัวผู้นิเทศได้ ถึงแม้ผู้ปฏิบัติงานพร้อมที่จะรับการนิเทศแล้วก็ตาม ก่อนลงมือนิเทศควรได้ดำเนินการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเสียก่อน การวางแผนร่วมกันนี้เป็นการสร้างความไว้วางใจ และสร้างความไว้วางใจต่อผู้รับการนิเทศเป็นอย่างมาก

(2) เมื่อถึงเวลาเข้าทำกรณิเทศ ก็ควรเข้าไปพร้อมกับครูและควรออกจากห้องเรียนพร้อมกับครูผู้รับกรณิเทศ การเข้าห้องสอนซ้ำและออกจากห้องสอนก่อนกำหนด สร้างความรู้สึกหวาดระแวงให้แก่ผู้รับกรณิเทศได้

(3) ขณะทำการสังเกตพฤติกรรมการสอน ถ้าหากพบว่าครูทำการสอน ผิด โปรตอย่าทักท้วงเป็นอันขาด การทักท้วงความผิดพลาดขณะครูกำลังสอน ย่อมสร้างความไม่พอใจแก่ครูผู้รับกรณิเทศ และทำให้นักเรียนเสื่อมศรัทธาต่อครู สิ่งที่ถูกต้อก็คือควรจะพูดกับครูเป็นส่วนตัวหลังจากการสอนได้ผ่านไปแล้ว และให้ครูดำเนินการแก้ไขหรือชี้แจงข้อผิดพลาดแก่นักเรียนด้วยตัวของเขาเอง

(4) ควรใช้เทคนิควิธีการนิเทศหลาย ๆ แบบ และควรให้มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทในการนิเทศบ้าง เช่น ให้ไปสังเกตการสอนของเพื่อนครูในห้องอื่น เพื่อเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้นิเทศและขณะเดียวกันจะได้แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนจากครูคนอื่นอีกด้วย ซึ่งวิธีการนี้ถือว่าเป็นการนิเทศโดยทางอ้อม

(5) การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้รับกรณิเทศควรเป็นไปด้วยความเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียงและควรจะให้ข้อมูลทั้งส่วนที่ดีซึ่งควรรักษาไว้ และส่วนบกพร่องซึ่งสมควรจะทำการแก้ไขปรับปรุงควบคู่กันไป

(6) ในการปฏิบัติงานนิเทศควรนำวิธีการที่เหมาะสมมาใช้ ซึ่งวิธีการที่เสนอแนะให้นำมาใช้ก็คือ การนิเทศแบบคลินิกและการนิเทศโดยยึดจุดประสงค์ แต่ถ้าหากนำวิธีการอื่นมาใช้ หรือพัฒนาวิธีการขึ้นใหม่ก็จำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการนิเทศสมัยใหม่เป็นประการสำคัญ

ในการปฏิบัติกรณิเทศการสอนนั้นมีความจำเป็นต้องสร้างขวัญและกำลังใจซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาจากนักวิชาการต่าง ๆ ดังนี้

จิราวัตร สุขเกษม (2546 : 30 - 33) ได้สรุปเกี่ยวกับการเสริมสร้างกำลังใจไว้ว่า หากบุคลากรมีขวัญและกำลังใจดี จะเป็นการเพิ่มพลังการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น ซึ่งผู้บริหารและผู้ให้การนิเทศจะต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญในการสร้างเสริมให้ผู้รับกรณิเทศมีขวัญและกำลังใจที่อยู่เสมอ ซึ่งแนวทางเสริมสร้างขวัญและกำลังใจนั้นทำได้หลายลักษณะ ตามแนวทางดังนี้

(1) การปฏิบัติตนเป็นผู้ร่วมงานและที่ปรึกษาที่ดี

(1.1) ให้ความเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน คุยง่าย พบบง่าย

(1.2) ช่วยแก้ไขปัญหาทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องงาน

(1.3) เยี่ยมเยียนและให้ความอบอุ่นอย่างทั่วถึง

(1.4) สุภาพ อ่อนโยน เสมอต้นเสมอปลาย

(1.5) ให้ความสำคัญแก่เพื่อนร่วมงานทุกคน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อที่ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารในทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1.6) ร่วมรับผิดชอบในผลงานที่ออกมา โดยเฉพาะกรณีที่เกิด
ปัญหาหรือข้อบกพร่อง

(1.7) เอาใจใส่ดูแลเรื่องสุขภาพอนามัยของเพื่อนร่วมงาน

(2) เปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่
จะต้องปฏิบัติร่วมกัน

(2.1) ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานทั้งในการประชุม
ปรึกษาหารือ และในโอกาสอื่น ๆ

(2.2) ให้ความสนใจในทุก ๆ ประเด็นของความคิดที่เพื่อน
ร่วมงานนำเสนอ

(2.3) จัดจำและเชื่อมโยงความคิดเห็นอันหลากหลายของเพื่อนร่วมงาน

(3) การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

(3.1) อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ทั้งในเรื่อง
ของสถานที่ทำงานวัสดุอุปกรณ์และสวัสดิการต่าง ๆ

(3.2) ให้เพื่อนร่วมงานได้ทราบถึงความสำเร็จของงานทุกขั้นตอน
โดยอาศัยการประสานงานและการประชาสัมพันธ์

(3.3) เปิดโอกาสที่จะนำความก้าวหน้ามาสู่เพื่อนร่วมงานทุกคน
อย่างเท่าเทียมกัน จัดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานได้พูดคุยกันอย่างไม่เป็นทางการ

(3.4) สำรวจเจตคติของเพื่อนร่วมงานเป็นครั้งคราว

(4) การจัดบำเหน็จความดีความชอบตามโอกาสที่เหมาะสม

(4.1) ชมเชยด้วยวาจาทั้งในการปฏิบัติหน้าที่ ขณะปฏิบัติงาน
หรือในที่ประชุม

(4.2) เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรแสดงความชื่นชมในผลงานและ
ประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วกัน

(4.3) หารางวัลเป็นสิ่งของ แม้จะเป็นสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ

(4.4) สร้างการยอมรับในความสำเร็จของการปฏิบัติงาน

(4.5) จัดทำป้ายแสดงผลงานให้เป็นผลสำเร็จของทุกคน

(4.6) ผลสำเร็จของงานแผนกให้เป็นผลสำเร็จทุกคน

(4.7) นำผลงานไปใช้อ้างอิงในโอกาสต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชาร์ลี มณีศรี (2542 : 182 - 183) กล่าวว่า การสร้างขวัญกำลังใจ เป็นสิ่งที่ผู้นำทุกระดับควรตระหนัก เพราะขวัญความพอใจในการทำงานเป็นหัวใจของการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างขวัญมีหลายวิธี ได้แก่

- (1) สร้างทัศนคติที่ดีต่องาน การทำงานเพื่อส่วนรวม ปลุกฝังทัศนคติที่ดีให้ทุกคนมีความหวัง มีโอกาสก้าวหน้า ทุกคนมีความรักงาน กระตือรือร้นในการทำงาน
- (2) มีมนุษยสัมพันธ์ดี ให้การยอมรับนับถือระหว่างกันและกัน
- (3) ยกย่องชมเชยให้กำลังใจแก่ผู้ตั้งใจทำความดี การชมเชยควรคำนึงถึงกาลเทศะ มีเหตุ มีผล มาจากความจริงใจ ไม่ชมเชยพร่ำเพรื่อ ทำให้คำชมเชยหมดความหมาย
- (4) เอาใจใส่เรื่องสวัสดิภาพ ให้ความสนิสนมพอสมควร ทักทายปราศรัยได้ถามข่าวคราวทุกข์สุขในโอกาสอันควร ซึ่งเป็นการปลูกมิตรไมตรีต่อกันนั่นเอง
- (5) ให้สมาชิกมีโอกาสระบายความคับข้องใจในการทำงาน เช่น ในโรงเรียนหนึ่ง ๆ สภาพสิ่งแวดล้อมในการทำงานไม่ดี มอบงานไม่ถูกกับคน ปกครองไม่ยุติธรรม เป็นต้น
- (6) ควรจะได้มีโอกาสสำรวจ หรือออกแบบสอบถามสภาพการทำงานไปในการทำงาน เพื่อจะหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น รวมทั้งการรักษาน้ำใจในการทำงานไว้ด้วย
- (7) มีโอกาสที่จะเจริญก้าวหน้าไปสู่ตำแหน่งหรือเงินเดือนสูงขึ้นไป รวมทั้งการได้รับพิจารณาความดีความชอบด้วยความยุติธรรม จะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนเพียรพยายามกระตุ้นให้เขาเกิดความมั่นใจในการทำงานมากขึ้น
- (8) สถานที่ทำงานดี จัดสถานที่ทำงานให้ดี มีสิ่งอำนวยความสะดวกพอสมควร เพราะถ้าห้องทำงานดี จะทำให้คนสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- (9) ให้ทุกคนมีส่วนในการแสดงความคิดเห็นปรับปรุงงาน รวมทั้งมีส่วนร่วมในความสำเร็จของงาน หากบุคคลใดมีความคิดริเริ่มที่ดีมีประโยชน์ในการปรับปรุงงาน ควรยกย่องความดีความชอบของบุคคลนั้น เพื่อให้เป็นตัวอย่าง เป็นกำลังใจแก่ผู้ร่วมงานคนอื่น

จากแนวคิดของนักวิชาการที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้นสรุปได้ว่า ขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีความตั้งใจ โดยเป็นการเสริมแรงให้ผู้รับการนิเทศเกิดความมั่นใจ ความสบายใจ ความพึงพอใจและมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน หากการนิเทศไม่ได้ทำการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว การนิเทศการสอนก็ย่อมจะประสบความสำเร็จได้ยาก

2.2.2.5 ชั้นประเมินผลและรายงานผล

การประเมินผลการนิเทศการสอนมีนักการศึกษาหลายท่านที่ได้กล่าวไว้ ดังนี้
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล (2523 : 131 - 138) เสนอแนะไว้ว่าหลักการประเมินผลที่ดี ควรประกอบด้วย

- (1) การประเมินผลงานต้องทำติดต่อกันและทำอย่างสม่ำเสมอเพื่อดูว่างานที่ทำไปแล้วนั้นได้ผลเพียงใด หากมีปัญหาหรือข้อบกพร่องก็จะได้รับการปรับปรุงแก้ไขได้ทันท่วงที
- (2) การประเมินผลต้องเป็นงานที่ทำร่วมกัน ไม่ใช่เป็นหน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือเป็นหน้าที่ของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ
- (3) การประเมินผล ต้องยึดถือจุดมุ่งหมายของโครงการเป็นมาตรฐานสำหรับเทียบว่าวิธีการนั้น ๆ ใช้ได้ผลหรือไม่
- (4) การประเมินผล ควรดำเนินการเป็นแบบประชาธิปไตยที่สุดเท่าที่สามารถทำได้ คือ ต้องรับฟังความคิดเห็นของบุคคลในคณะเท่าเทียมกัน แบ่งงานกันทำ มีความรับผิดชอบในผลงานเท่ากัน
- (5) การประเมินผลโครงการนิเทศ ต้องประเมินผลทุกด้าน เช่น ด้านการบริหาร ด้านตัวบุคคล เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา คือ วัดหลาย ๆ แบบ
- (6) การประเมินผลโครงการนิเทศ ควรจัดให้สมาชิกวัดตัวเอง และผลงานของกลุ่มของตนเองด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา คือ วัดหลาย ๆ แบบ
- (7) การประเมินผลโครงการนิเทศ ควรกำหนดทางเลือกและใช้เทคนิคการประเมินผลไว้อย่างกว้าง ๆ แต่ชัดเจน พอที่สมาชิกสามารถนำไปใช้และดัดแปลงให้เหมาะสมกับสมรรถภาพ การปฏิบัติงานของตน นั่นคือให้สามารถยืดหยุ่นได้
- (8) การประเมินผลโครงการนิเทศ ต้องเตรียมวิธีการบันทึกผลการประเมินไว้เป็นหลักฐานและสรุปผลการประเมินไว้ในที่แห่งเดียวกัน
- (9) การประเมินผลโครงการนิเทศ ควรอยู่บนรากฐานแห่งความเป็นจริง
- (10) การประเมินผลโครงการนิเทศ ควรเลือกเครื่องมือ เครื่องใช้ในการประเมินให้เหมาะสมกับสถานการณ์
- (11) การประเมินผลโครงการนิเทศ ควรง่ายแก่การเข้าใจ
- (12) การประเมินผลโครงการนิเทศ ควรพิจารณาประเมินในสิ่งที่สามารถนำข้อมูลมาปรับปรุงโครงการนิเทศให้ดีขึ้นได้
- (13) การประเมินผลโครงการนิเทศ ควรเป็นส่วนหนึ่งของงานนิเทศการศึกษา

กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 312 - 322) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินผลงาน หมายถึง

การตีค่าผลงานซึ่งดำเนินการไปแล้ว ว่าบังเกิดผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เพียงใด การประเมินผลเป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารทศงาน ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า กระบวนการภายหลังการวัดผล ซึ่งมีออกมาในรูปของปริมาณและจำนวนมากน้อยของการวัดและไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุผลเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำผลการวัดมาตีค่าว่าได้ผลดีเพียงใด เป็นที่พอใจหรือไม่ ดังนั้น เมื่อกกล่าวถึงการประเมินผล ก็มักกล่าวถึงเทคนิควิธีการในการวัดควบคู่กันไปด้วย

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ชั้นประเมินผลและรายงานผล หมายถึง การประเมินผลและรายงานผลการนิเทศการสอนเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการซึ่ง จะต้องประเมินผลอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินงาน และหลังการดำเนินงาน ว่าผลการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด

วิธีประเมินผลการนิเทศการสอน

งานนิเทศจำเป็นจะต้องทำการประเมินนั้นมิใช่มีอยู่หลายด้าน เช่น ตัวครู ตัวนักเรียน สภาพแวดล้อมโรงเรียน หรือแม้แต่ผู้ให้การนิเทศเองก็จำเป็นต้องทำการประเมินเพื่อเป็นข้อมูลและเป็นแนวทางการวินิจฉัยการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนต่อไป

(1) การประเมินผลตัวนักเรียน การพิจารณาถึงประสิทธิภาพของการจัดการนิเทศการศึกษา อาจกระทำได้โดยวัดผลบางลักษณะเกี่ยวกับตัวนักเรียน เช่น การประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาว่ามีมากน้อยเพียงใด ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย ผลของการประเมินตัวนักเรียนนี้อาจช่วยบอกถึงความสำเร็จของการนิเทศการศึกษาได้

(2) การประเมินผลตัวครู ครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการเรียนการสอน ดังนั้นการประเมินผลในตัวครูจึงเป็นสิ่งจำเป็น การประเมินผลตัวครูของผู้ให้การนิเทศ ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการบริหารแต่เป็นการปรับปรุงตัวครูและโดยผ่านทางตัวครู เพื่อนำไปยกระดับกระบวนการเรียนการสอน ในการประเมินตัวครูควรวัดความมีประสิทธิภาพสิ่งดังกล่าว ซึ่งเป็นเรื่องซับซ้อนมาก เช่น ความคิดรวบยอดที่กว้างเกี่ยวกับคำว่า “การสอน” และ “ประสิทธิผล” งานต่าง ๆ มากมายที่ครูต้องทำและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ

(3) การประเมินตัวผู้ให้การนิเทศ ในการประเมินผลงานนิเทศ การศึกษานอกจากการประเมินผลจากตัวครูผู้สอนและตัวนักเรียนผู้รับการสอนแล้ว ยังควรที่จะได้ประเมินตัวศึกษานิเทศก์ ผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการพัฒนาการเรียนการสอนด้วย การประเมินตัวผู้ให้การนิเทศอาจกระทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ ผู้ให้การนิเทศเป็นผู้ประเมินตนเองหรือให้หมู่คณะช่วยประเมินได้

(4) การประเมินผลหลักสูตรและสิ่งแวดล้อม การประเมินผลหลักสูตร เป็นที่ยอมรับกันว่า หลักสูตรเป็นหัวใจของกระบวนการเรียนการสอน ประสิทธิภาพของโรงเรียนเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด หลักสูตรมีบทบาทที่สำคัญ การพิจารณาว่าหลักสูตรนั้นดีหรือไม่เพียงใด

อาจพิจารณาจากหลักการพิจารณาหลักสูตรที่ดีได้ การประเมินสภาพแวดล้อม หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ภายในบริเวณโรงเรียน

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการนิเทศการสอนนั้น ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ หรือพัฒนาผู้รับการนิเทศให้เป็นไปตามต้องการ หากบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายแล้ว ก็ถือว่าการนิเทศประสบผลสำเร็จ ครั้งต้องเริ่มนิเทศในสิ่งใหม่หรือตั้งเป้าหมายใหม่ก็ต้องดำเนินการตั้งแต่เริ่มแรกอีก นั่นคือ วางแผนการทำงานให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ หลังจากนั้นจึงลงมือปฏิบัติงานโดยมีการนิเทศควบคู่กันไปด้วย ขณะเดียวกันผู้บริหารก็ต้องสร้างขวัญและกำลังใจระหว่างการทำงานและหลังการทำงานผ่านไปแล้วและในขั้นสุดท้ายก็ทำการประเมินผลทำในลักษณะเช่นนี้จนกระทั่งบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ หากบรรลุผลแล้วต้องการจะหยุดก็ถือว่าการนิเทศสิ้นสุดลงแล้ว

2.2.2.6 บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนเป็นสิ่งจำเป็นต่อการบริหาร ผู้บริหารโรงเรียนมีอาจละเลยได้ เพราะเป็นหน้าที่โดยตรง ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจเทคนิคและวิธีการนิเทศเป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนต้องรู้บทบาทหน้าที่และแนวทางการปฏิบัติงานตามภารกิจของตนเพื่อประสานการดำเนินการนิเทศการสอนให้เกิดประสิทธิผลตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541ข : 59)

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2536 : 17-21) กล่าวถึงหลักการและความคิดที่สำคัญของการบริหารและการนิเทศการสอน มีพื้นฐานจากปรัชญา ดังต่อไปนี้

(1) การบริหารและการนิเทศการสอนต้องเป็นแบบประชาธิปไตย (School Administration and Supervision Must Be Democratic) หมายถึง ผู้บริหารและผู้นิเทศการสอนเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย คำนึงความสามารถและศักยภาพของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนไม่หยุดชะงักการทำงานและความคิดสร้างสรรค์ของครูอาจารย์ ควรสนับสนุนส่งเสริมเพื่อให้บรรลุจุดหมายของการศึกษาได้พัฒนายิ่งขึ้นโดยส่วนรวม

(2) การบริหารและการนิเทศการสอนต้องอาศัยพฤติกรรมหรือนิสัยการร่วมมือประสาน หมายถึง การประสานความคิดโดยกระบวนการกลุ่ม ร่วมมือหาทางแก้ไขปัญหาร่วมปรึกษาหรือวางแผนการเรียนการสอนร่วมกัน

(3) การบริหารและการนิเทศการสอน จะต้องมีความเป็นวิทยาศาสตร์ (School Administration and Supervision Must Be Scientific) หมายถึง การแก้ปัญหาโดยอาศัยเหตุผลความจริง การศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงมีระบบข้อมูลที่ใช้อ้างอิงได้

(4) การบริหารและการนิเทศการสอน ต้องอาศัยหลักการทางปรัชญา การศึกษา (School Administration and Supervision Must Be Based on Accepted Educational Philosophy) หมายถึง การยึดแนวคิด ทฤษฎี เป็นหลักในการดำเนินงาน

(5) การบริหารและการนิเทศการสอนต้องสร้างสรรค์ (School Administration and Supervision Must Be Creative) หมายถึง การส่งเสริมให้มีความคิด รู้จักคิด สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ขนานวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษา และมีประสิทธิผล มีการแสดงออกในทางสร้างสรรค์ และอำนวยความสะดวกเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

(6) การบริหารและการนิเทศการสอนต้องอาศัยหลักการประเมินผล เพื่อให้ทราบผลที่ชัดเจน (School Administration and Supervision Must Be Evaluated in the Light of Their Results) หมายถึง การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนควรร่วมมือกับครูอาจารย์ ผู้สอนกำหนดไว้

(7) ความรับผิดชอบและการควบคุมของการบริหารและการนิเทศการสอนต้องควบคู่ไปกับระบบ (Responsibility and Control in Matter of School Administration and Supervision Must Run Parallel Throughout the System) หมายถึง การมอบหมาย ความรับผิดชอบแก่บุคลากรในโรงเรียนให้เป็นระบบเพื่อควบคุมดูแลให้ความช่วยเหลือแก่ครูอาจารย์

(8) การบริหารและการนิเทศการสอน ต้องยึดความเจริญเติบโตและพัฒนาการของนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (School Administration and Supervision Must Be Centered on Child Growth and Development) จุดหมายที่สำคัญของการบริหารและการนิเทศการสอน คือ เพิ่มอำนวยความสะดวกและจัดสภาพแวดล้อมทางด้านความเจริญเติบโต และพัฒนาการของนักเรียน

(9) การบริหารและการนิเทศการสอน ต้องมีความยืดหยุ่น (School Administration and Supervision Must Be Flexible) กิจกรรมในการบริหารและการนิเทศการสอนมีความยืดหยุ่นพอที่จะปรับให้สอดคล้องกับความต้องการด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสม

กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 307) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทต่อการนิเทศ

การสอน ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

(1) สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการนิเทศการสอนอย่างจริงจังและจริงใจ

(2) ทำหน้าที่เป็นวิทยากรที่ดีของครูทุกโอกาส ให้คำแนะนำชี้แหล่ง
วิชาการให้แก่ครู

- (3) บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในทุก ๆ ด้าน
- (4) ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
- (5) สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541ก : 6) ได้กล่าวว่า
ในการพัฒนาระบบนิเทศให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาท ดังนี้ คือ

- (1) ศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบนิเทศของโรงเรียน
- (2) สร้างความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของ
การพัฒนาระบบนิเทศของโรงเรียน ให้แก่คณะครูในโรงเรียนและการพัฒนาตนเอง
- (3) จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดระบบนิเทศของโรงเรียน
โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ
- (4) ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ แก่บุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้เป็น
ผู้นิเทศในโรงเรียน
- (5) ร่วมกับคณะครูดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศของโรงเรียน
- (6) ติดตามประเมินผลการดำเนินการร่วมกับคณะครูในโรงเรียน และ
ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่คณะครูในโรงเรียนให้เห็นความก้าวหน้าของตนเอง
- (7) เผยแพร่ความสำเร็จของคณะครูในโรงเรียน ให้การเสริมแรงให้
การยกย่องเพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

กรมวิชาการ (2543 : 12) ได้สรุปบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศ
การสอนไว้ดังนี้

- (1) ตระหนักและเห็นความสำคัญว่าจะต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง
- (2) บริหารและจัดการแบบมีส่วนร่วม
- (3) สร้างขวัญและกำลังใจ
- (4) สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองและหน่วยงานอื่น
- (5) สนับสนุนด้านงบประมาณ ยานพาหนะ และอำนวยความสะดวกทุกด้าน
- (6) สร้างเครือข่ายกับโรงเรียนและสถาบันผลิตครูเพื่อการพัฒนาโรงเรียน
- (7) ประสานงานกับหน่วยศึกษานิเทศก์ และสถาบันผลิตครูในท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
เพื่อร่วมกันวางแผนในการพัฒนาบุคลากร และโรงเรียน
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลบางประการที่ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กล่าวโดยสรุปแล้ว การนิเทศการสอนมีความสำคัญมาก บุคลากรทุกคนในโรงเรียนต้องปฏิบัติงานประสานกันอย่างเป็นระบบ สม่่าเสมอและต่อเนื่อง ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งในโรงเรียน เพราะการจัดการเรียนการสอนจะก้าวหน้าหรือล้าหลังขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน การนิเทศการสอนเป็นสิ่งจำเป็นต่อการบริหาร ผู้บริหารโรงเรียนมีอาจละเลยได้ เพราะเป็นหน้าที่โดยตรง ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจเทคนิคและวิธีการนิเทศเป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนต้องรู้บทบาทหน้าที่และแนวทางการปฏิบัติงานตามภารกิจของตน เพื่อประสานการดำเนินการนิเทศการสอนให้เกิดประสิทธิผลตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และผู้บริหารยังเป็นผู้ช่วยผลักดันส่งเสริมให้กิจกรรมการนิเทศการสอนบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน อันเป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุด

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็น มีประโยชน์อย่างยิ่งในการทำให้การวางแผนมีทิศทางเป็นไปได้ และมีโอกาสเกิดสัมฤทธิ์ผลตามที่มุ่งหวัง นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลที่ใช้เป็นหลักเทียบความสำเร็จของการดำเนินงาน ทำให้นักประเมินสามารถวางแผนการปฏิบัติภายใต้ทางเลือกที่เหมาะสม เป็นเทคนิคที่ช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และสามารถตรวจสอบได้ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นดังต่อไปนี้

2.3.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

2.3.1.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น

Stufflebeam (1977) (อ้างใน สุวิมล ว่องวาณิช. 2558 : 37 – 38) ให้นิยามความต้องการจำเป็นไว้ 4 มุมมอง ได้แก่

(1) มุมมองความแตกต่าง (discrepancy view) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างผลการปฏิบัติงานที่ต้องการกับที่สังเกตเห็น

(2) มุมมองประชาธิปไตย (democratic view) ความต้องการจำเป็น หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่ต้องการให้เกิดโดยกลุ่มคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้อง

(3) มุมมองวินิจฉัย (diagnostic view) ความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งที่ต้องการที่ไม่ได้รับ การตอบสนองหรือขาดแคลนจะทำให้เกิดอันตราย

(4) มุมมองวิเคราะห์ (analytic view) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ทิศทางหรือแนวทางที่คาดว่าจะต้องมีการปรับปรุงจากข้อมูลสารสนเทศในปัจจุบัน

จากนิยามความต้องการจำเป็นทั้ง 4 มุมมอง ความหมายของความต้องการจำเป็นตามมุมมองความแตกต่างได้รับความนิยมในการประเมินความต้องการจำเป็นมากกว่ามุมมองอื่น

สุวิมล ว่องวาณิช (2558 : 41- 45) จำแนกนิยามความต้องการจำเป็นออกเป็น 2 โมเดล ได้แก่ 1) นิยามตามโมเดลความแตกต่าง (discrepancy Model) หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มุ่งหวัง (what should be) กับสิ่งที่เป็นอย่างจริง (what is) และ 2) นิยามตามโมเดลการแก้ปัญหา (solution model) หมายถึง สิ่งที่ต้องการและจำเป็นต้องทำให้ได้ หรือทำให้เกิดหรือทำให้มี หากไม่ได้รับจะอยู่ในสถานะที่ไม่พึงประสงค์ และจากนิยามความต้องการจำเป็นทั้ง 2 โมเดล นักวิชาการด้านการประเมินความต้องการจำเป็นส่วนใหญ่นิยามตามโมเดลความแตกต่าง โดยนิยามนี้มีความสำคัญและเหมาะสมกว่าในการนำมาใช้ออกแบบการประเมินความต้องการจำเป็นช่วงแรก เนื่องจากการประเมินความต้องการจำเป็นควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาสถานะที่แตกต่างก่อน แล้วจึงเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหา

จากคำนิยามดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น เนื่องจากในงานวิจัยนี้ยึดหลักการตามโมเดลความแตกต่างเพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงของกระบวนการนิเทศการสอนของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน กับสภาพที่ควรจะเป็นของกระบวนการนิเทศการสอนของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

2.3.1.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

Beadle de Palomo & Luna (1999) (อ้างใน สุวิมล ว่องวาณิช. 2558 : 60) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น คือกระบวนการในการนำข้อมูลมาวิเคราะห์สำหรับการกำหนดสถานภาพในปัจจุบันเพื่อระบุความต้องการจำเป็นของบุคคลหรือพื้นที่ที่กำหนด

Koles & et al., (2010) (อ้างใน สุวิมล ว่องวาณิช. 2558 : 60) ได้นิยามความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้ข้อมูลนั้นในการกำหนดวิธีการแก้ปัญหาเพื่อปิดช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอย่างกับสิ่งที่ควรจะเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2558 : 60) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบซึ่งใช้เพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริง ส่วนใหญ่เน้นที่ความแตกต่างของผลลัพธ์ (outcome gaps) จากนั้นมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความแตกต่างนั้น แล้วเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข

จากคำนิยามดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นอย่างเป็นระบบ

จากนั้นจัดลำดับความสำคัญของความแตกต่างนั้น เพื่อระบุความต้องการจำเป็น แล้วเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข

2.3.2 หลักการและขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

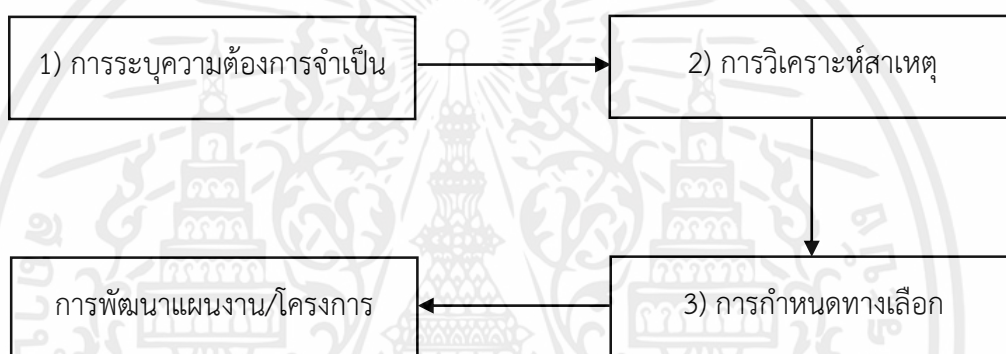
สุวิมล ว่องวานิช (2558 : 80 - 81) สรุปไว้ว่า การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจะอยู่บนพื้นฐานหลักการ 2 ประการ คือ 1) หลักความแตกต่าง (discrepancy) หมายความว่า ในกระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยอาจออกแบบให้มีการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น อย่างไรก็ตามความแตกต่างไม่ใช่จะบอกความต้องการจำเป็นเสมอไป ขึ้นอยู่กับการกำหนดระดับความสำคัญของเป้าหมายที่พึงประสงค์ หากกำหนดไว้สูงมาก ความแตกต่างนั้นอาจไม่ใช่ความต้องการจำเป็น เพราะฉะนั้นต้องมีการกำหนดเป้าหมายให้อยู่ในระดับต่ำที่สุดที่จะขาดแคลนไม่ได้ มิฉะนั้นจะเกิดผลเสียหาย 2) หลักความสำคัญ (importance) หมายความว่า สิ่งที่เป็นความต้องการจำเป็นต้องมีความสำคัญมาก ต้องได้รับการตอบสนอง และความจำเป็นนั้นต้องมีลำดับความสำคัญ (needs prioritization) ไม่ว่าผู้วิจัยจะดำเนินการในกิจกรรมการระบุความต้องการจำเป็น (needs identification) กิจกรรมการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (needs analysis) หรือกิจกรรมการกำหนดวิธีแก้ไขตามความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น (needs solution) จะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของผลการประเมินความต้องการจำเป็นในทุกกิจกรรม ต้องจัดลำดับความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุด

เมื่ออิงหลักการทั้ง 2 หลักการดังกล่าว กระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นโดยทั่วไปจึงควรประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง (what should be)
2. การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (what is)
3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 2 และจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดความต้องการจำเป็น
4. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างในข้อ 3. และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น
5. การศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์ได้จากข้อ 4

จากการศึกษาเอกสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวคิดของการประเมินความต้องการจำเป็นพบว่า ในช่วงแรกกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นสิ้นสุดลงแค่การระบุความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น จากนั้นจะมีการวางแผนจากผู้เกี่ยวข้อง แต่การวางแผนโดยอิงข้อมูลที่ได้เฉพาะความต้องการจำเป็นอย่างเดียว

อาจไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทั้งหมด แนวคิดของการประเมินความต้องการจำเป็นในช่วงหลังจึงขยายขอบเขตของงานให้กว้างขึ้น เกิดเป็นแนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (complete needs assessment) ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) การระบุความต้องการจำเป็น (needs identification) เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น 2) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (needs analysis) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่นำไปสู่การเกิดความต้องการจำเป็น และ 3) การกำหนดทางเลือกในการแก้ไข (needs solution) ทั้งหมดในองค์กร เพื่อขจัดปัญหาที่เกิดขึ้นจากความต้องการจำเป็นให้หมดไป โดยมีการประเมินขั้นสุดท้ายว่าทางเลือกใดที่สมควรนำไปปฏิบัติมากที่สุด (Witkin & Altschuld. 1995; RSSIC. 1998; สุวิมล ว่องวานิช. 2558) สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ ดัดแปลงจาก สุวิมล ว่องวานิช (2558)

ต่อมา Altschuld & Witkin (2000) มีความเห็นว่าการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์มีลักษณะคล้ายคลึงกับการประเมินแบบมีระบบ จึงได้เสนอแผน 3 ระยะ (three-phase plan) สำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น มีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะก่อนการประเมินหรือระยะการสำรวจ ในระยะนี้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการประเมินความต้องการจำเป็น ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นที่มีอยู่ วางแผน การดำเนินงานโดยการกำหนดขอบเขตและประเด็นของความต้องการจำเป็น กำหนดจุดมุ่งหมาย แหล่งข้อมูล กำหนดการใช้ประโยชน์จากข้อมูล กำหนดเกณฑ์สำหรับการประเมินความต้องการจำเป็นแต่ละขั้นตอน

ระยะที่ 2 การประเมินหรือระยะการเก็บข้อมูล คณะกรรมการในการประเมินความต้องการจำเป็นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น จัดลำดับความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์หาสาเหตุ

ระยะที่ 3 หลังการประเมินหรือระยะการนำผลไปใช้ประโยชน์ คณะกรรมการในการประเมินความต้องการจำเป็นนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ประโยชน์โดยการเชื่อมโยงข้อมูลกับแผนการดำเนินงานที่ได้รับ งานหลักคือการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง และเกณฑ์การตัดสินใจเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา การทำแผนปฏิบัติงาน การนำเสนอข้อมูลที่ได้รับข้อมูลจากการประเมินความต้องการจำเป็นแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดเตรียมแผนเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น

การดำเนินงานในระยะที่ 1 ระยะก่อนการประเมินหรือระยะการสำรวจ ถือเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการระบุความต้องการจำเป็น (needs identification) เพื่อเตรียมการสำหรับการดำเนินงานในระยะที่ 2 การประเมินหรือระยะการเก็บข้อมูล ถือเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (needs analysis) เพื่อศึกษาสาเหตุของการเกิดความต้องการจำเป็น และเข้าสู่ระยะที่ 3 หลังการประเมินหรือระยะการนำผลไปใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นการศึกษาและกำหนดทางเลือกในการแก้ไขเพื่อขจัดปัญหาให้หมดไป (needs solution)

ในระยะที่ 2 การประเมินหรือระยะการเก็บข้อมูล จะต้องมีการกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาวิธีการเก็บข้อมูลมีหลากหลายวิธี เช่น การประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้ข้อมูลหรือตัวบ่งชี้ที่มีอยู่ การประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นของตัวอย่างวิจัย วิธีการสัมภาษณ์ผู้รู้ วิธีการประชุมกลุ่มขนาดใหญ่ (เช่น สมัชชาชุมชน) การประชุมขนาดเล็ก (เช่น การสนทนากลุ่มแบบเจาะจง) เป็นต้น ซึ่งแต่ละวิธีมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกัน (Witkin & Altschuld, 1995; Altschuld & Witkin, 2000) วิธีการที่ผู้วิจัยเลือกใช้จะกล่าวในหัวข้อวิธีการที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น

2.3.3 วิธีการที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น

วิธีการที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นแยกตามกิจกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นออกเป็น 4 กิจกรรม ได้แก่ การระบุความต้องการจำเป็น การลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในแต่ละกิจกรรมมีเทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นหลายวิธี และบางวิธีสามารถใช้ได้ทั้งในการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ครบตามการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ โดยวิธีการที่ผู้วิจัยใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในแต่ละ

เอกสารนี้เป็นกิจกรรมมีดังนี้ ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมที่ 1 การระบุความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถาม เนื่องจากวิธีนี้มีข้อดีหลายประการ คือ ข้อมูลตรงและเชื่อถือได้ ข้อมูลเป็นตัวแทนความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน เป็นวิธีที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและความคิดเห็นได้ และเป็นวิธีที่ทำให้ได้ข้อมูลในการดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นใน 2 ขั้นตอนแรก คือ การกำหนดความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็น (Lowa State University Extension, 2001; สุวิมล ว่องวาณิช, 2558 : 108)

กิจกรรมที่ 2 การลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยใช้วิธีการคำนวณจาก Modified Priority Index (PNI_{modified}) ซึ่งการดำเนินการเรียงลำดับของผลต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้วิธี Modified Priority Index (PNI_{modified}) เป็นวิธีหาผลต่างของสภาพที่คาดหวัง (Importance: I) กับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (Degree of Success: D) และหารด้วยค่าสภาพที่เป็นจริง ซึ่งมีสูตรการคำนวณ คือ

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

PNI_{modified} (Modified Priority Index) คือ ดัชนีอันดับความต้องการจำเป็น
I (Importance) คือ ระดับความสำคัญหรือระดับความคาดหวังหรือสภาพที่คาดหวัง
D (Degree of success) คือ ระดับความสำเร็จหรือสัมฤทธิ์ผลหรือสภาพที่มีอยู่จริง

จากนั้นจึงจัดลำดับความต้องการจำเป็นตามค่า PNI_{modified} จากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นมาก จึงต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อย (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558 : 279)

วิธี Modified Priority Index (PNI_{modified}) มีข้อดีและข้อจำกัดหลายประการ (คมศร วงษ์รักษา. 2540) สามารถสรุปได้ดังนี้ ข้อดี คือ คำนวณง่าย ให้ข้อสรุปที่ดี และเมื่อถ่วงน้ำหนัก จะทำให้ได้ความแตกต่างที่ชัดเจนขึ้น ส่วนข้อจำกัด คือ ข้อตกลงเบื้องต้นข้อมูลต้องเป็น Interval Scale ที่ไม่ค่อยเหมาะสม และเป็นการศึกษาแยกกันระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวัง ผลต่างที่มีค่าเท่ากันในระดับต่ำกับระดับสูงจะทำให้เกิดความยากในการจัดเรียงลำดับ

กิจกรรมที่ 3 การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น

กิจกรรมที่ 4 การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลอ้างอิงในการวิจัย ดังนี้

บุญเลิศ ชัยเดช (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก และเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนใน 5 ขั้นตอน คือ การวางแผนการนิเทศ การเตรียมการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ การสร้างขวัญกำลังใจ และการประเมินผลการนิเทศ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดโรงเรียนผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายขั้นตอนไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่สอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายขั้นตอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มีการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดเล็กไม่แตกต่างกัน

บรรพหาญ บุญจันทร์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ได้แก่ ด้านนโยบายและการวางแผนการนิเทศ การกำหนดแนวทางปฏิบัติตามนโยบายและแผน การให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ การนำผลการนิเทศมาพัฒนาการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการนิเทศ ได้แก่ การยอมรับความสามารถของครูและเชื่อมั่นว่าครูสามารถพัฒนาได้ การดำเนินการนิเทศภายในร่วมกันในรูปคณะกรรมการ ด้านการดำเนินการ

การนิเทศ ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุมสัมมนา และการจัดนิทรรศการความรู้ ด้านการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ได้แก่ มีการวางแผนในการประเมินผลการนิเทศ การใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนเพื่อการประเมินผล และการประชุมสรุปผลการประเมินผล การนิเทศภายใน เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่า มีผลของการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินการการนิเทศมีผลของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนิเทศภายในจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า โดยรวมมีผลของการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีผลของการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน โดยผู้อำนวยการโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงกว่าครู จำแนกตามขนาดสถานศึกษา คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมพบว่า ในโรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีผลของการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

นางเยาว์ สังข์มาลา (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดกระบวนการนิเทศ ภายในของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อศึกษาการจัดระบบกระบวนการนิเทศ ภายในจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า การจัดกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปน้อย ดังนี้ ด้านการวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องการนิเทศ ตามลำดับ การเปรียบเทียบการจัดระบบการนิเทศภายในของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน พบว่า เพศ ตำแหน่ง และ วุฒิการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารและครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน สำหรับประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารและครูผู้สอนแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

กรวีร์ เกษบรรจง (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน โดยภาวะผู้นำอยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรมและด้านการตัดสินใจ และระดับการนิเทศภายใน

โรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการฝึกอบรมครูประจำการอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนากลุ่ม เป็นอันดับต่ำสุด และปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียน คือ ด้านการควบคุมปฏิบัติงาน ด้านการสื่อสาร ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม ด้านภาวะผู้นำด้านการปฏิสัมพันธ์และอิทธิพล และด้านแรงจูงใจ โดยมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 59.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัญญา อัครพุทธพงศ์ (2557 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางสถานภาพของครูที่ส่งผลต่อความต้องการรูปแบบการนิเทศการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผลการวิจัยในด้านประสพการณ์การสอน พบว่าปัจจัยด้านประสพการณ์การสอนมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อความต้องการนิเทศการสอน โรงเรียนควรวางแผนการนิเทศการสอนที่มีความหลากหลาย โดยใช้การนิเทศการสอนแบบร่วมพัฒนาวิชาสำหรับครูที่มีประสพการณ์สูง และใช้การนิเทศการสอนแบบคลินิกควบคู่ไปกับการสอนโดยผู้บริหารสำหรับครูที่มีประสพการณ์การสอนน้อย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จิรวรรณ ขอดเมชัย (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า สภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพ และประสิทธิผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศโดยรวม พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศโดยรวม พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ สภาพ การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม พบว่า โรงเรียนขนาดต่างกัน มีสภาพการนิเทศที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวม พบว่า โรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ส่วนประสิทธิผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียน

ขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และในการวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ด้านการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศไว้ด้วยแล้ว

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการนิเทศการสอนเป็นกระบวนการสำคัญในโรงเรียนที่ทำให้ครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพ มีกำลังใจที่จะพัฒนาการเรียนการสอน ส่งผลให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับของชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามการนิเทศการสอนของโรงเรียนต่าง ๆ ยังมีประเด็นที่ควรพัฒนาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น การวางแผนการนิเทศร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่าย กระบวนการนิเทศต้องเป็นมาตรฐาน มีระบบ และต่อเนื่อง มีกิจกรรมการนิเทศที่หลากหลาย การให้การยอมรับระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เป็นต้น

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อนำมาเป็นข้อมูลอ้างอิงในการวิจัย ดังนี้

กัลย์วิสาข์ ธาราวร (2558 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 2) วิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 3) เสนอแนวทางในการพัฒนาความสามารถของครูในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จากการศึกษา พบว่า ครูระดับมัศึกษามีความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการสร้างเครื่องมือมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการตรวจให้คะแนน การรายงานผล และการนำผลไปใช้ ตามลำดับ และสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สูงสุด คือ ครูขาดความรู้และทักษะด้านการวัดและประเมินผล นอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่นได้แก่ ครูมีภาระงานมาก การขาดความตระหนักถึงความสำคัญในการวัดและประเมินผล ตัวชี้วัดในหลักสูตรมีจำนวนมาก ทำศนคติของครูที่แตกต่างกัน วัฒนธรรมองค์กรที่มีความเกรงใจผู้อาวุโส และผู้ปกครองไม่มีเวลาให้ความร่วมมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่วนแนวทางเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สูงสุด คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ นอกจากนี้ยังมีแนวทางอื่น ได้แก่ การสร้าง

ความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผล การประชุมครูเพื่อช่วยกันทบทวนข้อสอบ การให้ความรู้และตัวอย่างงานที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการประเมินแฟ้มสะสมงานแก่ครู การใช้ระบบดูแลช่วยเหลืออิเล็กทรอนิกส์กับครูในเรื่องการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การให้ครูประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในรูปแบบของการทำงานเป็นคู่ การกำกับติดตามผล การปฏิบัติงานของครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การมีช่องทางติดต่อกับผู้ปกครองที่หลากหลายเกี่ยวกับการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และการจัดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

มรกต พิเชฐไพศาล (2557 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการฝึกอบรมการใช้แท็บเล็ตเพื่อการเรียนการสอนของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมการใช้แท็บเล็ต เพื่อการเรียนการสอนของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูมีสภาพการฝึกอบรมการใช้แท็บเล็ตด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับแท็บเล็ตมากเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.71$.S.D. = 0.78) รองลงมาคือด้านการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้แท็บเล็ต ($\bar{X} = 3.28$. S.D. =0.63) และด้านสื่อการเรียนรู้สำหรับแท็บเล็ต ($\bar{X} = 2.95$. S.D. = 0.83) ตามลำดับ ครูมีความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม ($PNI_{modified}$) ด้านสื่อการเรียนรู้สำหรับแท็บเล็ตมากเป็นอันดับ 1 ($PNI_{modified} = 0.30$) รองลงมาคือด้านการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้แท็บเล็ต ($PNI_{modified} = 0.14$) ส่วนด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับแท็บเล็ต ครูไม่มีความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม ($PNI_{modified} = 0.14$)

ธนาธิป พลอยขุนทด (2561 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อการสนับสนุนของผู้บริหารด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางพัฒนาการทางสมอง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 5 โดยการวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการรับรู้ที่เป็นจริง และการรับรู้ความต้องการที่คาดหวังของครูที่มีต่อการสนับสนุนของผู้บริหารด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางพัฒนาการทางสมอง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 และ 2) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อการสนับสนุนของผู้บริหารด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางพัฒนาการทางสมอง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ ครูซึ่งปฏิบัติการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 5 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 192 คน ใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีความเชื่อมั่นของแบบประเมินด้าน สภาพการรับรู้ที่เป็นจริงเท่ากับ 0.97 และด้านสภาพการรับรู้ที่คาดหวังเท่ากับ

0.99 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าความต้องการจำเป็น ตามสูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified})

ผลการวิจัยพบว่า 1) มีสภาพการรับรู้ที่เป็นจริงต่อการสนับสนุนของผู้บริหารด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางพัฒนาการทางสมองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.82) และสภาพการรับรู้ที่คาดหวังต่อการสนับสนุนของผู้บริหารด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางพัฒนาการทางสมองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.66) และ 2) มีความต้องการจำเป็นต่อการสนับสนุนของผู้บริหารด้านสนามเด็กเล่นเป็นลำดับที่ 1 ด้านกระบวนการเรียนรู้เป็นลำดับที่ 2 ด้านห้องเรียน กระตุ้นสมองเป็นลำดับที่ 3 ด้านสื่อและนวัตกรรมที่กระตุ้นสมองเป็นลำดับที่ 4 และด้านหนังสือแบบฝึกหัดและใบงานเป็นลำดับสุดท้าย

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่ามีผู้วิจัยที่ตระหนักถึงความสำคัญของความต้องการจำเป็นของบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งในทางปฏิบัตินั้น การที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ครูนับเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้ผลของการจัดการศึกษานั้นมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาคุณภาพของผู้เรียนได้ แต่งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนนั้นมีจำนวนน้อยมาก จากสาเหตุประการนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อเป็นสารสนเทศและแนวทางสำหรับผู้บริหารในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการนิเทศการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ซึ่งการประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2561 ซึ่งปฏิบัติการสอนใน 25 โรงเรียน จำนวน 2,354 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. 2561 : ออนไลน์)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 410 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (อ้างในบุญจันทร์ สีสันต์. 2557 : 77) ได้จำนวน 342 คน และเพื่อป้องกันการได้รับแบบสอบถามไม่ครบตามจำนวน และเพื่อป้องกันการตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มจากจำนวนที่คำนวณได้ 20% กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดจึงเป็นจำนวน 410 คน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 หน่วยการสุ่มคือโรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ทำการแบ่งกลุ่มโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียนเป็น 4 ขนาด คือ ขนาดเล็กจำนวน 3 โรงเรียน ขนาดกลางจำนวน 5 โรงเรียน ขนาดใหญ่จำนวน 7 โรงเรียน และขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 10 โรงเรียน และกำหนดจำนวนโรงเรียนในแต่ละขนาดโดยใช้เกณฑ์ประชากรมีจำนวนประชากรเป็นหลัก ร้อยใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยละร้อยละ 30 (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 41) ทั้งนี้ประชากรที่ผู้วิจัยทำการวิจัยเป็นหลักสิบ ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ 50 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่

ครอบคลุมกับประชากรทั้งหมด พร้อมทั้งสุ่มโรงเรียนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายให้ได้จำนวนตามที่กำหนด ทำให้ได้จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 14 โรงเรียน จากทั้งหมด 25 โรงเรียน โดยแบ่งตามขนาดโรงเรียนได้ดังตารางที่ 3.1

ขั้นตอนที่ 2 หน่วยการสุ่มคือครู ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นภูมิในการสุ่ม ได้จำนวนครูจากโรงเรียนขนาดเล็ก 7 คน ขนาดกลาง 44 คน ขนาดใหญ่ 114 คน และขนาดใหญ่พิเศษ 245 คน รวมทั้งสิ้น 410 คน ดังตารางที่ 3.1

ขั้นตอนที่ 3 หน่วยการสุ่มคือครู ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน (โรงเรียน)		จำนวนครู (คน)	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 50	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	3	2	39	7
ขนาดกลาง	5	3	255	44
ขนาดใหญ่	7	4	653	114
ขนาดใหญ่พิเศษ	10	5	1,407	245
รวม	25	14	2,354	410

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังของกระบวนการนิเทศการสอน แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สภาพที่เป็นจริงของครูที่มีการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการสอน

ส่วนที่ 2 สภาพที่คาดหวังของการให้เกิดการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการ
นิเทศการสอน

โดยคำถามทั้ง 2 ส่วนแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านวางแผน
2. ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ
3. ด้านการปฏิบัติงาน
4. ด้านประเมินผลและรายงานผล

โดยมีการแปลความหมายของแต่ละระดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพที่เป็นจริงของครูที่มีการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการสอน

5 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติจริงมากที่สุด
4 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติจริงมาก
3 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติจริงปานกลาง
2 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติจริงน้อย
1 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 สภาพที่คาดหวังของการให้เกิดการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศ
การสอน

5 หมายถึง	มีระดับความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติมากที่สุด
4 หมายถึง	มีระดับความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติมาก
3 หมายถึง	มีระดับความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติปานกลาง
2 หมายถึง	มีระดับความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติน้อย
1 หมายถึง	มีระดับความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติน้อยที่สุด

3.2.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.2.2.1 ศึกษาทฤษฎีแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการสอน

3.2.2.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามตามหลักการสร้างแบบสอบถาม การวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.2.3 สร้างแบบสอบถามความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศ

การสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและเสนอ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการแก้ไขปรับปรุง

3.2.2.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะโดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป รายนามผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

(1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา นิยามภา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

(2) นางลมัย เฉลยสุข ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ

(3) นายวัชรพัฐ มະฉิตะโน ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

(4) นายบุญชู หวังปัด ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ

(5) ดร.วรวิทย์ กุลจิรกาญจน์ ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการ โรงเรียนวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

โดยมีเกณฑ์การพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

การคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$

แทน

ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N

แทน

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า มีข้อคำถามที่สอดคล้องกับนิยาม ศัพท์เฉพาะ จำนวน 38 ข้อ โดยแบ่งเป็นข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยของค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 32 ข้อ ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.80 จำนวน 5 ข้อ และข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.60 จำนวน 1 ข้อ

3.2.2.5 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำเพิ่มเติม เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

3.2.2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูจากโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในงานวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน

3.2.2.7 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ไปวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการของครอนบาค (Cronbach method) คือการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ซึ่งใช้สูตรในการคำนวณดังนี้ (บุญจันทร์ สีสันต์. 2557 : 118 - 119)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ α	แทน	ค่าความเชื่อมั่น
n	แทน	จำนวนข้อในแบบสอบถาม
$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมความแปรปรวนแต่ละข้อ
s_t^2	แทน	ความแปรปรวนแบบสอบถามทั้งฉบับ

ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำแบบสอบถามที่พัฒนาไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

- (1) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.84
- (2) ค่าความเชื่อมั่นของสภาพที่เป็นจริง (α) เท่ากับ 0.84
- (3) ค่าความเชื่อมั่นของสภาพที่คาดหวัง (α) เท่ากับ 0.76

3.2.2.8 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 การเก็บข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการดำเนินการดังนี้

3.3.1 ขอนหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2 ผู้วิจัยเดินทางไปแจกแบบสอบถามจำนวน 410 ฉบับ เพื่อป้องกันการสูญหายหรือความไม่สมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม (20% ของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้) และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยเก็บตัวอย่างจากครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2561 ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2562 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2562

3.3.3 ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจำนวน 370 ฉบับ จากแบบสอบถามจำนวน 410 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.24 และยังอยู่ในเกณฑ์ค่าความคาดเคลื่อนที่กำหนดไว้คือ $\pm 5\%$

3.3.4 นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ดังนี้

3.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ โดยนำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3.4.2 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการปฏิบัติจริงและความต้องการของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง การนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) ค่าเฉลี่ย (Mean) (บุญจันทร์ สีสันต์. 2557 : 157 - 158)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนในชุดข้อมูล
n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับปฏิบัติจริง/ความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ	
4.50 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
0.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

(2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญจันทร์ สีสันต์. 2557 : 160 - 161)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
\sum	แทน	ผลรวม
X	แทน	คะแนนแต่ละตัวในชุดข้อมูล
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนในชุดข้อมูล
n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด (ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง)

3.4.3 วิเคราะห์และประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้ค่าความต้องการจำเป็นตามสูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) โดยการหาค่าผลต่างความต้องการของการให้เกิดการปฏิบัติ (I) กับสภาพการปฏิบัติจริง (D) ด้วยค่าสภาพที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน (D) โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับสภาพที่เป็นจริง

ค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) (สุวิมล ว่องวานิช. 2558 : 279) คำนวณโดยใช้สูตร ดังนี้

$$PNI_{\text{Modified}} = (I-D)/D$$

เมื่อ PNI_{Modified}	แทน	ค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น
I	แทน	สภาพการรับรู้ที่คาดหวัง
D	แทน	สภาพการรับรู้ที่เป็นจริง

จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามค่า PNI_{Modified} โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3.4.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอน โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ซึ่งมีเกณฑ์การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) (บุญจันทร์ สีสันต์. 2557 : 188 - 191) ดังนี้

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0 หมายถึง กระบวนการนิเทศแต่ละขั้นตอนไม่มีความสัมพันธ์กัน
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตั้งแต่ -1 ถึง +1 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน โดยที่ทิศทางของความสัมพันธ์พิจารณาจากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ คือถ้าเป็นไปในทางบวกแสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน สำหรับการพิจารณาระดับความสัมพันธ์สามารถพิจารณาได้ดังนี้
 - 2.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01-0.30 หมายถึง กระบวนการนิเทศแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำมาก
 - 2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31-0.50 หมายถึง กระบวนการนิเทศแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
 - 2.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.51-0.70 หมายถึง กระบวนการนิเทศแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง
 - 2.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71-0.90 หมายถึง กระบวนการนิเทศแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับค่อนข้างสูง
 - 2.5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.91-1.00 หมายถึง กระบวนการนิเทศแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 410 คน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตาราง แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพความคาดหวังของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

4.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของครูที่มีผลต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

4.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ โดยการแสดงค่าความถี่ และร้อยละ รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 ค่าจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนครู (คน) n = 370	ร้อยละ
1. ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	8	2.16
ขนาดกลาง	45	12.16
ขนาดใหญ่	105	28.39
ขนาดใหญ่พิเศษ	212	57.30
รวม	370	100.00
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้		
ภาษาไทย	41	11.08
คณิตศาสตร์	40	10.81
วิทยาศาสตร์	55	14.87
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	54	14.59
สุขศึกษาและพลศึกษา	33	8.92
ศิลปะ	38	10.27
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	38	10.27
ภาษาต่างประเทศ	50	13.51
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	21	5.68
รวม	370	100.00
3. ตำแหน่ง		
ครูผู้ช่วย	87	23.51
ครู	156	42.17
ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ	78	21.18
ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ	49	13.24
รวม	370	100.00
4. ประสบการณ์ในการสอน		
ต่ำกว่า 5 ปี	145	39.19
5 – 10 ปี	113	30.54
11 – 20 ปี	71	19.19

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น หากมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้ง ที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนครู (คน) n = 370	ร้อยละ
21 – 30 ปี	36	9.73
31 ปีขึ้นไป	5	1.35
รวม	370	100.00

จากตารางที่ 4.1 ขนาดโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 57.30 รองลงมาคือโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 28.38 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.16 และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.16

กลุ่มสาระการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่คือกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 14.87 รองลงมาคือกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.59 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 11.08 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.27 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.27 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.92 และกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.68

ตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่คือตำแหน่งครู จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 42.17 รองลงมาคือตำแหน่งครูผู้ช่วย จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 23.51 ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 21.08 และตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.24

ประสบการณ์ในการสอนของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่คือประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 39.19 รองลงมาคือประสบการณ์ 5 – 10 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 30.54 ประสบการณ์ 11 – 20 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 19.19 ประสบการณ์ 21 – 30 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.73 และประสบการณ์ 31 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.35

4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพความคาดหวังของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

ผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพความคาดหวังของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2561 โดยแสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการปฏิบัติจริงและความต้องการของครู รายละเอียดดังตารางที่ 4.2 – 4.6

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพที่เป็นจริงและสภาพความคาดหวังของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ภาพรวม

กระบวนการ นิเทศการสอน	สภาพที่เป็นจริง		ระดับสภาพ ที่เป็นจริง	สภาพ ความคาดหวัง ให้เกิดการปฏิบัติ		ระดับสภาพ ความ คาดหวัง ให้เกิด การปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ด้านวางแผน	3.49	0.41	ปานกลาง	4.87	0.31	มากที่สุด
2. ด้านการสร้างสื่อ และเครื่องมือ	3.46	0.38	ปานกลาง	4.85	0.39	มากที่สุด
3. ด้านการปฏิบัติงาน	3.50	0.41	มาก	4.85	0.36	มากที่สุด
4. ด้านประเมินผล และรายงานผล	3.52	0.40	มาก	4.85	0.38	มากที่สุด
รวม	3.49	0.35	ปานกลาง	4.86	0.34	มากที่สุด

จากตาราง 4.2 พบว่าครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีสภาพที่เป็นจริงต่อกระบวนการนิเทศการสอนภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาสภาพที่เป็นจริงของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอน จำแนกตามกระบวนการนิเทศการสอนโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่าครูมีสภาพที่เป็นจริงต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านประเมินผลและรายงานผลเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.40) รองลงมาคือด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.41) ลำดับที่ 3 คือ ด้านวางแผน

($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.41) และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.38)

ครูมีสภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติต่อกระบวนการนิเทศการสอนภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณาสภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอน จำแนกตามกระบวนการนิเทศการสอนโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ครูมีสภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านวางแผนเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.31) รองลงมาคือด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.36) ลำดับที่ 3 คือ ด้านประเมินผลและรายงานผล ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.38) และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.39)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพที่เป็นจริงและสภาพความคาดหวังของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านวางแผน

ด้านวางแผน	สภาพที่เป็นจริง		ระดับสภาพที่เป็นจริง	สภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ		ระดับสภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. มีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการดูแลช่วยเหลือและให้บริการด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล	3.31	0.58	ปานกลาง	4.86	0.40	มากที่สุด
2. มีการสำรวจข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร สภาพแวดล้อม	3.58	0.63	มาก	4.88	0.37	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งภายในและภายนอก หักดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านวางแผน	สภาพที่เป็นจริง		ระดับสภาพที่เป็นจริง	สภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ		ระดับสภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
3. มีการระดมความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อค้นหาปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการในการดำเนินการนิเทศการสอน	3.47	0.60	ปานกลาง	4.83	0.43	มากที่สุด
4. มีการนำปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการมาวิเคราะห์ และปรับปรุงอย่างเป็นธรรม และเที่ยงตรง เพื่อกำหนดแผนการนิเทศการสอน	3.51	0.61	มาก	4.83	0.46	มากที่สุด
5. สถานศึกษามีแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมการนิเทศการสอนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน	3.61	0.63	มาก	4.88	0.35	มากที่สุด
6. มีการกำหนดเป้าหมาย/ วัตถุประสงค์ของการนิเทศการสอน โดยพิจารณาข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการ	3.56	0.62	มาก	4.89	0.36	มากที่สุด
7. มีการศึกษานโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และจัดทำแผนให้สอดคล้องกัน	3.44	0.65	ปานกลาง	4.87	0.40	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการทำงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีข้อสงสัย กรุณาติดต่อฝ่ายนี้โดยตรง และแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านวางแผน	สภาพที่เป็นจริง		ระดับสภาพที่เป็นจริง	สภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ		ระดับสภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
8. มีการกำหนดโครงการกิจกรรม ปรับปรุง ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา	3.51	0.65	มาก	4.89	0.37	มากที่สุด
9. มีการกำหนดตัวบุคคลรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมที่ระบุไว้ในแผนการนิเทศการสอนอย่างชัดเจน	3.52	0.69	มาก	4.89	0.36	มากที่สุด
10. ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษา ทำความเข้าใจ ขอบข่าย อำนาจหน้าที่และบทบาทของผู้นิเทศการสอนในสถานศึกษา	3.46	0.63	ปานกลาง	4.87	0.41	มากที่สุด
11. มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศการสอนที่มุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.47	0.65	ปานกลาง	4.91	0.32	มากที่สุด
รวม	3.49	0.41	ปานกลาง	4.87	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่าครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีสภาพที่เป็นจริงต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาสภาพที่เป็นจริงของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านวางแผนในข้อที่ 5 สถานศึกษามีแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมการนิเทศการสอนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน เป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.63) รองลงมาคือข้อที่ 2 มีการสำรวจข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร

สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอก ($\bar{X} = 3.58, S.D. = 0.63$) ลำดับที่ 3 คือข้อที่ 6 มีการกำหนดเป้าหมาย / วัตถุประสงค์ของการนิเทศการสอน โดยพิจารณาข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ ($\bar{X} = 3.56, S.D. = 0.62$) ลำดับที่ 4 คือข้อที่ 9 มีการกำหนดตัวบุคคลรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมที่ระบุไว้ในแผนการนิเทศการสอนอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.52, S.D. = 0.69$) ลำดับที่ 5 คือข้อที่ 4 มีการนำปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการมาวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างเป็นธรรมและเที่ยงตรง เพื่อกำหนดแผนการนิเทศการสอน ($\bar{X} = 3.51, S.D. = 0.61$) และข้อที่ 8 มีการกำหนดโครงการ กิจกรรม ปรับปรุง ส่งเสริมการจัดการศึกษา ให้คุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.51, S.D. = 0.65$) ลำดับที่ 6 คือข้อที่ 3 มีการระดมความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อค้นหาปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการในการดำเนินการนิเทศการสอน ($\bar{X} = 3.47, S.D. = 0.60$) และข้อที่ 11 มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศการสอนที่มุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 3.47, S.D. = 0.65$) ลำดับที่ 7 คือข้อที่ 10 ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษา ทำความเข้าใจขอบข่าย อำนาจหน้าที่และบทบาทของผู้นิเทศการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.46, S.D. = 0.63$) ลำดับที่ 8 คือข้อที่ 7 มีการศึกษานโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และจัดทำแผนให้สอดคล้องกัน ($\bar{X} = 3.44, S.D. = 0.65$) และลำดับสุดท้ายคือข้อที่ 1 มีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการดูแลช่วยเหลือ และให้บริการด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 3.31, S.D. = 0.58$)

ครูมีสภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านวางแผนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87, S.D. = 0.31$) เมื่อพิจารณาสภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านวางแผนในข้อที่ 11 มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศการสอนที่มุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.91, S.D. = 0.32$) รองลงมาคือข้อที่ 6 มีการกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของการนิเทศการสอน โดยพิจารณาข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ ($\bar{X} = 4.89, S.D. = 0.36$) ข้อที่ 8 มีการกำหนดโครงการ กิจกรรม ปรับปรุง ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้คุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.89, S.D. = 0.36$) และข้อที่ 9 มีการกำหนดตัวบุคคลรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมที่ระบุไว้ในแผนการนิเทศการสอนอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.89, S.D. = 0.37$) ลำดับที่ 3 คือข้อที่ 2 มีการสำรวจข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอก ($\bar{X} = 4.88, S.D. = 0.37$) และข้อที่ 5 สถานศึกษามีแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมการนิเทศการสอนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.88, S.D. = 0.35$) ลำดับที่ 4

คือข้อที่ 7 มีการศึกษานโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และจัดทำแผนให้สอดคล้องกัน ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.40) และข้อที่ 10 ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษา ทำความเข้าใจขอบข่าย อำนาจหน้าที่และบทบาทของผู้นิเทศ การสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.41) ลำดับที่ 5 คือข้อที่ 1 มีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับ ผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการดูแลช่วยเหลือและให้บริการ ด้านการจัดการเรียน การสอน ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.40) และลำดับสุดท้ายคือข้อที่ 3 มีการระดมความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อค้นหาปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการใน การดำเนินการนิเทศการสอน ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.43) และข้อที่ 4 มีการนำปัญหา ข้อจำกัดและ ความต้องการมาวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างเป็นธรรมและเที่ยงตรง เพื่อกำหนดแผนการนิเทศ การสอน ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.46)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพที่เป็นจริงและสภาพความคาดหวังของ ครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ

ด้านการสร้างสื่อ และเครื่องมือ	สภาพที่เป็นจริง		ระดับสภาพ ที่เป็นจริง	สภาพ ความคาดหวัง ให้เกิดการ ปฏิบัติ		ระดับสภาพ ความคาดหวัง ให้เกิด การปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. มีการประชุมคณะทำงาน เพื่อออกแบบจัดทำสื่อและ เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ การสอนให้มีความหลากหลาย	3.51	0.60	มาก	4.85	0.42	มากที่สุด
2. มีการประชุมเพื่อสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ	3.46	0.60	ปานกลาง	4.86	0.39	มากที่สุด
3. มีการประชุมเพื่อให้ความรู้ และทักษะในการนิเทศ	3.45	0.60	ปานกลาง	4.83	0.47	มากที่สุด
4. มีการกำหนดผู้นิเทศ สื่อ เครื่องมือและกิจกรรมที่ใช้ใน	3.44	0.62	ปานกลาง	4.84	0.43	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเครื่องมือและกิจกรรมที่ใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใด การนิเทศอย่างเหมาะสม

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านการสร้างสื่อ และเครื่องมือ	สภาพที่เป็นจริง		ระดับสภาพ ที่เป็นจริง	สภาพ ความคาดหวัง ให้เกิดการ ปฏิบัติ		ระดับสภาพ ความ คาดหวัง ให้เกิด การปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
5. มีการจัดทำเครื่องมือใน การนิเทศการสอน เพื่อพัฒนา คุณภาพการสอนอย่างหลากหลาย ทั้งแบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบประเมิน และแบบสังเกต	3.45	0.61	ปานกลาง	4.85	0.43	มากที่สุด
6. มีการจัดทำแบบสังเกตการสอน และแบบสังเกตอื่นๆในการนิเทศ การสอน สำหรับตรวจสอบคุณภาพ การศึกษ้อย่างหลากหลาย	3.48	0.62	ปานกลาง	4.85	0.45	มากที่สุด
7. มีการจัดทำสื่อการนิเทศ การสอนสำหรับส่งเสริมคุณภาพ การสอนอย่างหลากหลาย	3.45	0.64	ปานกลาง	4.84	0.47	มากที่สุด
8. สนับสนุนให้ผู้นิเทศมีความรู้ และเข้าใจในการนิเทศการสอน เพิ่มขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้ เข้ารับการพัฒนาและการศึกษา หาความรู้ด้วยตนเอง	3.39	0.57	ปานกลาง	4.85	0.44	มากที่สุด
9. มีการดำเนินการทดลองใช้ เครื่องมือ ในการนิเทศการสอน	3.47	0.58	ปานกลาง	4.83	0.50	มากที่สุด
10. มีการส่งเสริมให้นำผล การนิเทศเป็นข้อมูลใน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและ พัฒนาการนิเทศ	3.46	0.61	ปานกลาง	4.86	0.42	มากที่สุด
รวม	3.46	0.38	ปานกลาง	4.85	0.39	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้ภายในเท่านั้น ห้ามเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.4 พบว่าครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีสภาพการปฏิบัติจริงต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านการสร้างสื่อ และเครื่องมืออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาสภาพที่เป็นจริงของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือในข้อที่ 1 มีการประชุมคณะทำงานเพื่อออกแบบจัดทำสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ การสอนให้มีความหลากหลาย ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.60) เป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือข้อที่ 6 มีการจัดทำแบบสังเกตการสอนและแบบสังเกตอื่น ๆ ในการนิเทศการสอน สำหรับตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.62) ลำดับที่ 3 คือข้อที่ 9 มีการดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการนิเทศการสอน ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.58) ลำดับที่ 4 คือข้อที่ 2 มีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.60) และข้อที่ 10 มีการส่งเสริมให้นำผลการนิเทศเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและพัฒนาการนิเทศ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.61) ลำดับที่ 5 คือข้อที่ 3 มีการประชุมเพื่อให้ความรู้และทักษะในการนิเทศ ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.60) และข้อที่ 5 มีการจัดทำเครื่องมือในการนิเทศการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนอย่างหลากหลาย ทั้งแบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบประเมิน และแบบสังเกต ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.61) ลำดับที่ 6 คือข้อที่ 4 มีการกำหนดผู้นิเทศ สื่อ เครื่องมือและ กิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.62) และลำดับสุดท้ายคือข้อที่ 8 สนับสนุนให้ผู้นิเทศมีความรู้และเข้าใจในการนิเทศการสอนเพิ่มขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้เข้ารับการพัฒนา และการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.57)

ครูมีสภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านการสร้างสื่อ และเครื่องมือ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาสภาพความคาดหวังให้เกิด การปฏิบัติของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือในข้อที่ 2 มีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.39) และข้อที่ 10 มีการส่งเสริมให้นำผลการนิเทศเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและพัฒนาการนิเทศ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.42) เป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือข้อที่ 1 มีการประชุมคณะทำงานเพื่อออกแบบ จัดทำสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศการสอนให้มีความหลากหลาย ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.42) ข้อที่ 5 มีการจัดทำเครื่องมือในการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนอย่างหลากหลาย ทั้งแบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบประเมิน และแบบสังเกต ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.43) ข้อที่ 6 มีการจัดทำแบบสังเกตการสอนและแบบสังเกตอื่น ๆ ในการนิเทศการสอน สำหรับตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.45) และข้อที่ 8 สนับสนุนให้ผู้นิเทศมีความรู้และ เข้าใจในการนิเทศการสอนเพิ่มขึ้นทั้งการส่งเสริมให้เข้ารับการพัฒนาและการศึกษาหาความรู้ด้วย

ตนเอง ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.44) ลำดับที่ 3 คือ ข้อที่ 4 มีการกำหนดผู้นิเทศ สื่อ เครื่องมือและ กิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.43) และข้อที่ 7 มีการจัดทำสื่อ การนิเทศการสอนสำหรับส่งเสริมคุณภาพการสอนอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.47) และ ลำดับสุดท้ายคือข้อที่ 3 มีการประชุมเพื่อให้ความรู้และทักษะในการนิเทศ ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.47) และข้อที่ 9 มีการดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการนิเทศการสอน ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.50)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพที่เป็นจริงและสภาพความคาดหวังของ ครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการปฏิบัติงาน

ด้านการปฏิบัติงาน	สภาพที่เป็นจริง		ระดับสภาพที่เป็นจริง	สภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ		ระดับสภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. มีการประชุมคณะผู้นิเทศ และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตามแผนงาน และโครงการ	3.43	0.61	ปานกลาง	4.85	0.41	มากที่สุด
2. สถานศึกษาดำเนินการนิเทศการสอนตามแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมที่กำหนด	3.62	0.62	มาก	4.88	0.36	มากที่สุด
3. การดำเนินการนิเทศการสอนสอดคล้องกับเป้าหมาย / วัตถุประสงค์ที่กำหนด	3.51	0.63	มาก	4.87	0.38	มากที่สุด
4. ผู้นิเทศดำเนินการนิเทศการสอนตามแนวทาง / วิธีการ / กระบวนการนิเทศที่กำหนดไว้ด้วยตนเอง	3.56	0.63	มาก	4.87	0.38	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติงาน	สภาพที่เป็นจริง		ระดับสภาพที่เป็นจริง	สภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ		ระดับสภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
5. ผู้นิเทศทำการนิเทศโดยใช้สื่อนิเทศแทนการนิเทศด้วยตนเองในบางครั้ง	3.44	0.64	ปานกลาง	4.84	0.45	มากที่สุด
6. จัดให้มีการรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนงาน / โครงการให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ	3.54	0.63	มาก	4.84	0.41	มากที่สุด
7. มีการประชุมเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและแก้ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานร่วมกัน	3.31	0.60	ปานกลาง	4.84	0.44	มากที่สุด
8. มีการนำผลที่ได้รับจากการนิเทศการสอนไปพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน	3.55	0.61	มาก	4.84	0.42	มากที่สุด
รวม	3.50	0.41	มาก	4.85	0.36	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พบว่าครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีสภาพที่เป็นจริงต่อกระบวนการนิเทศการสอนการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาสภาพที่เป็นจริงของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านการปฏิบัติงานในข้อที่ 2 สถานศึกษาดำเนินการนิเทศการสอนตามแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมที่กำหนด เป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือข้อที่ 4 ผู้นิเทศดำเนินการนิเทศการสอนตามแนวทาง / วิธีการ / กระบวนการนิเทศที่กำหนดไว้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.63) ลำดับที่ 3 คือข้อที่ 8 มีการนำผลที่ได้รับจากการนิเทศการสอนไปพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.61) ลำดับที่ 4 คือข้อที่ 6 จัดให้มีการรายงานความก้าวหน้าของ

การปฏิบัติงานตามแผนงาน / โครงการ ให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.63) ลำดับที่ 5 คือข้อที่ 3 การดำเนินการนิเทศการสอนสอดคล้องกับเป้าหมาย / วัตถุประสงค์ที่กำหนด ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.63) ลำดับที่ 6 คือข้อที่ 5 ผู้นิเทศทำการนิเทศโดยใช้สื่อนิเทศแทนการนิเทศด้วยตนเองในบางครั้ง ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.64) ลำดับที่ 7 คือข้อที่ 1 มีการประชุมคณะผู้นิเทศและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.61) และลำดับสุดท้ายคือข้อที่ 7 มีการประชุมเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและแก้ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานร่วมกัน ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.60)

ครูมีสภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาสภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านการปฏิบัติงาน ในข้อที่ 2 สถานศึกษาดำเนินการนิเทศการสอนตามแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมที่กำหนด เป็นลำดับแรก ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.36) รองลงมาคือข้อที่ 3 การดำเนินการนิเทศการสอนสอดคล้องกับเป้าหมาย / วัตถุประสงค์ที่กำหนด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.38) และข้อที่ 4 ผู้นิเทศดำเนินการนิเทศการสอนตามแนวทาง / วิธีการ / กระบวนการนิเทศที่กำหนดไว้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.38) ลำดับที่ 3 คือข้อที่ 1 มีการประชุมคณะผู้นิเทศและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.41) ลำดับสุดท้ายคือข้อที่ 5 ผู้นิเทศทำการนิเทศโดยใช้สื่อนิเทศแทนการนิเทศด้วยตนเองในบางครั้ง ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.45) ข้อที่ 6 จัดให้มีการรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนงาน / โครงการให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.41) ข้อที่ 7 มีการประชุมเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและแก้ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานร่วมกัน ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.44) และข้อที่ 8 มีการนำผลที่ได้รับจากการนิเทศการสอนไปพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.42)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพที่เป็นจริงและสภาพความคาดหวังของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านประเมินผลและรายงานผล

ด้านประเมินผล และรายงานผล	สภาพที่เป็นจริง		ระดับสภาพ ที่เป็นจริง	สภาพ ความคาดหวัง ให้เกิดการ ปฏิบัติ		ระดับสภาพ ความ คาดหวัง ให้เกิด การปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. มีการประเมินผลการดำเนินการนิเทศการสอนให้เป็นไปตามแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมที่กำหนด	3.48	0.60	ปานกลาง	4.86	0.39	มากที่สุด
2. มีการจัดหาและรวบรวมข้อมูลการนิเทศการสอนมาพิจารณา วิเคราะห์ สะท้อนภาพของงานที่ทำเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติครั้งต่อไป	3.63	0.58	มาก	4.85	0.44	มากที่สุด
3. มีการกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศการสอน	3.51	0.60	มาก	4.85	0.41	มากที่สุด
4. มีการสร้างและใช้เครื่องมือประเมินผลในรูปแบบต่างๆ อย่างถูกต้องเหมาะสมตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนงานและโครงการ	3.54	0.62	มาก	4.84	0.43	มากที่สุด
5. มีการประเมินผลการนิเทศการสอนครอบคลุมทั้งปัจจัยการนิเทศ กระบวนการและผลการนิเทศ	3.50	0.60	มาก	4.85	0.42	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านประเมินผล และรายงานผล	สภาพที่เป็นจริง		ระดับสภาพ ที่เป็นจริง	สภาพ ความคาดหวัง ให้เกิดการ ปฏิบัติ		ระดับสภาพ ความ คาดหวัง ให้เกิด การปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
6. มีการประเมินเพื่อ ตรวจสอบความพร้อม ด้านต่างๆ เช่น บุคลากร ทรัพยากร วิธีปฏิบัติงานของ บุคลากร และปัญหา อุปสรรค ฯลฯ ในการเริ่มโครงการ นิเทศการสอน	3.27	0.57	ปานกลาง	4.86	0.43	มากที่สุด
7. มีการประเมินเมื่อสิ้นสุด แผนการนิเทศการสอน เทียบกับวัตถุประสงค์	3.59	0.61	มาก	4.84	0.43	มากที่สุด
8. มีการนำผลการประเมิน มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับ เกณฑ์ วัตถุประสงค์ที่กำหนด ไว้เพื่อสรุปผลการประเมิน	3.45	0.61	ปานกลาง	4.84	0.45	มากที่สุด
9. มีการสรุปและรายงานผล การประเมินการนิเทศ การสอนให้ผู้บังคับบัญชา และ ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ๆ	3.62	0.61	มาก	4.88	0.38	มากที่สุด
รวม	3.51	0.40	มาก	4.85	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่าครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีสภาพที่เป็นจริงต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านประเมินผลและ
รายงานผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณาสภาพที่เป็นจริงของครูที่มีต่อ
กระบวนการนิเทศการสอนด้านประเมินผลและรายงานผลในข้อที่ 2 มีการจัดหาและรวบรวมข้อมูล
การนิเทศการสอนมาพิจารณา วิเคราะห์ สะท้อนสภาพของงานที่ทำ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขใน
การปฏิบัติครั้งต่อไป เป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.58) รองลงมาคือข้อที่ 9 มีการสรุปและ

รายงานผลการประเมินการนิเทศการสอนให้ผู้บังคับบัญชา และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ๆ ($\bar{X} = 3.62, S.D. = 0.61$) ลำดับที่ 3 คือข้อที่ 7 มีการประเมินเมื่อสิ้นสุดแผนการนิเทศการสอนเทียบกับวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 3.59, S.D. = 0.61$) ลำดับที่ 4 คือข้อที่ 4 มีการสร้างและใช้เครื่องมือประเมินผลในรูปแบบต่าง ๆ อย่างถูกต้องเหมาะสมตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนงานและโครงการ ($\bar{X} = 3.54, S.D. = 0.62$) ลำดับที่ 5 คือข้อที่ 3 มีการกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศการสอน ($\bar{X} = 3.51, S.D. = 0.60$) ลำดับที่ 6 คือข้อที่ 5 มีการประเมินผลการนิเทศการสอนครอบคลุมทั้งปัจจัยการนิเทศ กระบวนการและผลการนิเทศ ($\bar{X} = 3.50, S.D. = 0.60$) ลำดับที่ 7 คือข้อที่ 1 มีการประเมินผลการดำเนินการนิเทศการสอนให้เป็นไปตามแผนงาน /โครงการ / กิจกรรมที่กำหนด ($\bar{X} = 3.48, S.D. = 0.60$) ลำดับที่ 8 คือข้อที่ 8 มีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อสรุปผลการประเมิน ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.61$) และลำดับสุดท้ายคือ ข้อที่ 6 มีการประเมินเพื่อตรวจสอบความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร ทรัพยากร วิธีปฏิบัติงาน ของบุคลากร และปัญหา อุปสรรค ฯลฯ ในการเริ่มโครงการนิเทศการสอน ($\bar{X} = 3.27, S.D. = 0.57$)

ครูมีสภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85, S.D. = 0.38$) เมื่อพิจารณาสภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านประเมินผลและรายงานผลในข้อที่ 9 มีการสรุปและรายงานผลการประเมินการนิเทศการสอนให้ผู้บังคับบัญชา และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ๆ เป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.88, S.D. = 0.38$) รองลงมาคือข้อที่ 1 มีการประเมินผลการดำเนินการนิเทศการสอนให้เป็นไปตามแผนงาน /โครงการ / กิจกรรมที่กำหนด ($\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.39$) และข้อที่ 6 มีการประเมินเพื่อตรวจสอบความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร ทรัพยากร วิธีปฏิบัติงาน ของบุคลากร และปัญหา อุปสรรค ฯลฯ ในการเริ่มโครงการนิเทศการสอน ($\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.43$) ลำดับที่ 3 คือข้อที่ 2 มีการจัดหาและรวบรวมข้อมูลการนิเทศการสอนมาพิจารณา วิเคราะห์ สะท้อนภาพของงานที่ทำ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติครั้งต่อไป ($\bar{X} = 4.85, S.D. = 0.44$) ข้อที่ 3 มีการกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศการสอน ($\bar{X} = 4.85, S.D. = 0.41$) และข้อที่ 5 มีการประเมินผลการนิเทศการสอนครอบคลุมทั้งปัจจัยการนิเทศ กระบวนการและผลการนิเทศ ($\bar{X} = 4.85, S.D. = 0.42$) ลำดับสุดท้ายคือข้อที่ 4 มีการสร้างและใช้เครื่องมือประเมินผลในรูปแบบต่าง ๆ อย่างถูกต้องเหมาะสมตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนงานและโครงการ ($\bar{X} = 4.84, S.D. = 0.43$) ข้อที่ 7 มีการประเมินเมื่อสิ้นสุดแผนการนิเทศการสอนเทียบกับวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.84, S.D. = 0.43$) และข้อที่ 8 มีการนำผล

การประเมินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อสรุปผลการประเมิน
($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.45)

4.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของครูที่มีผลต่อกระบวนการนิเทศการสอน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัด สมุทรปราการ

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของครูที่มีผลต่อกระบวนการนิเทศการสอนของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ
โดยการแสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการจำเป็น และลำดับที่ความต้องการ
จำเป็นของครูที่มีผลต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ รายละเอียดดังตารางที่ 4.7 – 4.11

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการจำเป็น และลำดับที่ความต้องการ
จำเป็นของครูที่มีผลต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ภาพรวม

กระบวนการ นิเทศการสอน	สภาพ ที่เป็นจริง (D)		สภาพ ความคาดหวัง ให้เกิดการปฏิบัติ (I)		ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI _{Modified}	ลำดับที่
1. ด้านวางแผน	3.49	0.41	4.87	0.31	0.3941	2
2. ด้านการสร้างสื่อ และเครื่องมือ	3.46	0.38	4.85	0.39	0.4023	1
3. ด้านการปฏิบัติงาน	3.50	0.41	4.85	0.36	0.3891	4
4. ด้านประเมินผล และรายงานผล	3.52	0.40	4.85	0.38	0.3925	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
จากตารางที่ 4.7 พบว่าครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และข้อมูลอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีความต้องการจำเป็นต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการสร้างสื่อและ

เครื่องมือเป็นลำดับที่ 1 ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.4023 รองลงมาคือด้านวางแผน มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3941 ลำดับที่ 3 คือด้านประเมินผลและรายงานผล มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3925 และลำดับสุดท้ายคือด้านการปฏิบัติงาน มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3891

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการจำเป็น และลำดับที่ความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านวางแผน

ด้านวางแผน	สภาพที่เป็นจริง (D)		สภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ (I)		ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	$PNI_{Modified}$	ลำดับที่
1. มีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการดูแลช่วยเหลือและให้บริการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล	3.31	0.58	4.86	0.40	0.4697	1
2. มีการสำรวจข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอก	3.58	0.63	4.88	0.37	0.3615	10
3. มีการระดมความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อค้นหาปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการในการดำเนินการนิเทศการสอน	3.47	0.6	4.83	0.43	0.3914	5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ด้านวางแผน	สภาพที่เป็นจริง (D)		สภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ (I)		ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI _{Modified}	ลำดับที่
4. มีการนำปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการมาวิเคราะห์ และปรับปรุงอย่างเป็นธรรมและเที่ยงตรง เพื่อกำหนดแผนการนิเทศการสอน	3.51	0.61	4.83	0.46	0.3764	8
5. สถานศึกษามีแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมการนิเทศการสอนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน	3.61	0.63	4.88	0.35	0.3528	11
6. มีการกำหนดเป้าหมาย/ วัตถุประสงค์ของการนิเทศการสอน โดยพิจารณาข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ	3.56	0.62	4.89	0.36	0.3725	9
7. มีการศึกษานโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 และจัดทำแผนให้สอดคล้องกัน	3.44	0.65	4.87	0.40	0.4158	2
8. มีการกำหนดโครงการ กิจกรรมปรับปรุง ส่งเสริมการจัดการศึกษา ให้คุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา	3.51	0.65	4.89	0.37	0.3907	6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ด้านวางแผน	สภาพที่เป็นจริง (D)		สภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ (I)		ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	$PNI_{Modified}$	ลำดับที่
9. มีการกำหนดตัวบุคคลรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมที่ระบุไว้ในแผนการนิเทศการสอนอย่างชัดเจน	3.52	0.69	4.89	0.36	0.3904	7
10. ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษา ทำความเข้าใจ ขอบข่าย อำนาจหน้าที่และบทบาทของผู้นิเทศการสอนในสถานศึกษา	3.46	0.63	4.87	0.41	0.4081	4
11. มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศการสอนที่มุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.47	0.65	4.91	0.32	0.4135	3

จากตารางที่ 4.8 พบว่าครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีความต้องการจำเป็นต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านวางแผนอยู่ ลำดับที่ 2 ($PNI_{Modified} = 0.3941$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นข้อที่ 1 มีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการดูแลช่วยเหลือและให้บริการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล เป็นลำดับที่ 1 ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.4697 รองลงมาคือข้อที่ 7 มีการศึกษานโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และจัดทำแผนให้สอดคล้องกัน มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.4158 ลำดับที่ 3 คือข้อที่ 11 มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศการสอนที่มุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.4135 ลำดับที่ 4 คือข้อที่ 10 ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษา ทำความเข้าใจขอบข่าย อำนาจหน้าที่และบทบาทของผู้นิเทศการสอนในสถานศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.4081 ลำดับที่ 5 คือข้อที่ 3 มีการระดมความคิดเห็นของ

บุคลากรในสถานศึกษาเพื่อค้นหาปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการในการดำเนินการนิเทศการสอน มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3914 ลำดับที่ 6 คือข้อที่ 8 มีการกำหนดโครงการ กิจกรรมปรับปรุง ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้คุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3907 ลำดับที่ 7 คือข้อที่ 9 มีการกำหนดตัวบุคคลรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมที่ระบุไว้ในแผนการนิเทศการสอนอย่างชัดเจน มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3904 ลำดับที่ 8 คือข้อที่ 4 มีการนำปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการมาวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างเป็นธรรมและเที่ยงตรง เพื่อกำหนดแผนการนิเทศการสอน มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3764 ลำดับที่ 9 คือข้อที่ 6 มีการกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของการนิเทศการสอน โดยพิจารณาข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3725 ลำดับที่ 10 คือข้อที่ 2 มีการสำรวจข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอก มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3615 และลำดับสุดท้ายคือข้อที่ 5 สถานศึกษามีแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมการนิเทศการสอนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3528

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการจำเป็น และลำดับที่ความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ

ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ	สภาพที่เป็นจริง (D)		สภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ (I)		ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	$PNI_{Modified}$	ลำดับที่
1. มีการประชุมคณะทำงานเพื่อออกแบบจัดทำสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ การสอนให้มีความหลากหลาย	3.51	0.60	4.85	0.42	0.3821	9
2. มีการประชุมเพื่อสร้าง	3.46	0.60	4.86	0.39	0.4065	4

เอกสารนี้เป็นความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ ใช้แทนเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ	สภาพที่เป็นจริง (D)		สภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ (I)		ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	PNI _{Modified}	ลำดับที่
3. มีการประชุมเพื่อให้ความรู้และทักษะในการนิเทศ	3.45	0.60	4.83	0.47	0.4001	6
4. มีการกำหนดผู้นิเทศ สื่อ เครื่องมือและกิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศอย่างเหมาะสม	3.44	0.62	4.84	0.43	0.4069	3
5. มีการจัดทำเครื่องมือในการนิเทศการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนอย่างหลากหลาย ทั้งแบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบประเมิน และแบบสังเกต	3.45	0.61	4.85	0.43	0.4075	2
6. มีการจัดทำแบบสังเกตการสอนและแบบสังเกตอื่น ๆ ในการนิเทศการสอน สำหรับตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างหลากหลาย	3.48	0.62	4.85	0.45	0.3942	7
7. มีการจัดทำสื่อการนิเทศการสอนสำหรับส่งเสริมคุณภาพการสอนอย่างหลากหลาย	3.45	0.64	4.84	0.47	0.4039	5
8. สนับสนุนให้ผู้นิเทศมีความรู้และเข้าใจในการนิเทศการสอนเพิ่มขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้เข้ารับการพัฒนาและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	3.39	0.57	4.85	0.44	0.4283	1
9. มีการดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือ ในการนิเทศการสอน	3.47	0.58	4.83	0.50	0.3909	8

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ	สภาพที่เป็นจริง (D)		สภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ (I)		ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	$PNI_{Modified}$	ลำดับที่
10. มีการส่งเสริมให้นำผลการนิเทศเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและพัฒนาการนิเทศ	3.46	0.61	4.86	0.42	0.4039	5

จากตารางที่ 4.9 พบว่าครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีความต้องการจำเป็นต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านการสร้างสื่อและเครื่องมืออยู่ลำดับที่ 1 ($PNI_{Modified} = 0.4023$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่าครูมีความต้องการจำเป็นข้อที่ 8 สนับสนุนให้ผู้นิเทศมีความรู้และเข้าใจในการนิเทศการสอนเพิ่มขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้เข้ารับการพัฒนาและการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเป็นลำดับที่ 1 มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.4283 รองลงมาคือข้อที่ 5 มีการจัดทำเครื่องมือในการนิเทศการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนอย่างหลากหลาย ทั้งแบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบประเมิน และแบบสังเกต มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.4075 ลำดับที่ 3 คือข้อที่ 4 มีการกำหนดผู้นิเทศ สื่อ เครื่องมือและกิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศอย่างเหมาะสม มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.4069 ลำดับที่ 4 คือ ข้อที่ 2 มีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.4065 ลำดับที่ 5 คือข้อที่ 7 มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนสำหรับส่งเสริมคุณภาพการสอนอย่างหลากหลาย มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.4039 ลำดับที่ 6 คือข้อที่ 3 มีการประชุมเพื่อให้ความรู้และทักษะในการนิเทศ มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.4001 ลำดับที่ 7 คือข้อที่ 6 มีการจัดทำแบบสังเกตการสอนและแบบสังเกตอื่น ๆ ในการนิเทศการสอน สำหรับตรวจสอบคุณภาพการศึกษ้อย่างหลากหลาย มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3942 ลำดับที่ 8 คือข้อที่ 9 มีการดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการนิเทศการสอน มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3909 และลำดับสุดท้ายคือข้อที่ 1 มีการประชุมคณะทำงานเพื่อออกแบบจัดทำสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศการสอนให้มีความหลากหลาย มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3821

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการจำเป็น และลำดับที่ความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการปฏิบัติงาน

ด้านการปฏิบัติงาน	สภาพที่เป็นจริง (D)		สภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ (I)		ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	$PNI_{Modified}$	ลำดับที่
1. มีการประชุมคณะผู้นิเทศและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตามแผนงาน และโครงการ	3.43	0.61	4.85	0.41	0.4140	2
2. สถานศึกษาดำเนินการนิเทศการสอนตามแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมที่กำหนด	3.62	0.62	4.88	0.36	0.3480	8
3. การดำเนินการนิเทศการสอนสอดคล้องกับเป้าหมาย / วัตถุประสงค์ที่กำหนด	3.51	0.63	4.87	0.38	0.3864	4
4. ผู้นิเทศดำเนินการนิเทศการสอนตามแนวทาง / วิธีการ / กระบวนการนิเทศที่กำหนดไว้ด้วยตนเอง	3.56	0.63	4.87	0.38	0.3693	6
5. ผู้นิเทศทำการนิเทศโดยใช้สื่อนิเทศแทนการนิเทศด้วยตนเองในบางครั้ง	3.44	0.64	4.84	0.45	0.4053	3
6. จัดให้มีการรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนงาน / โครงการให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ	3.54	0.63	4.84	0.41	0.3700	5

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินทางปัญญาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีโอกาสนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติงาน	สภาพที่เป็นจริง (D)		สภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ (I)		ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	$PNI_{Modified}$	ลำดับที่
7. มีการประชุมเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและแก้ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานร่วมกัน	3.31	0.60	4.84	0.44	0.4608	1
8. มีการนำผลที่ได้รับจากการนิเทศการสอนไปพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน	3.55	0.61	4.84	0.42	0.3658	7

จากตารางที่ 4.10 พบว่าครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีความต้องการจำเป็นต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านการปฏิบัติงาน อยู่ลำดับที่ 3 ($PNI_{Modified} = 0.3891$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นข้อที่ 7 มีการประชุมเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและแก้ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นลำดับที่ 1 มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.4608 รองลงมาคือข้อที่ 1 มีการประชุมคณะผู้นิเทศและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.4140 ลำดับที่ 3 คือข้อ 5 ผู้นิเทศทำการนิเทศโดยใช้สื่อนิเทศแทนการนิเทศด้วยตนเองในบางครั้ง มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.4053 ลำดับที่ 4 คือข้อ 3 การดำเนินการนิเทศการสอน สอดคล้องกับเป้าหมาย / วัตถุประสงค์ที่กำหนด มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3864 ลำดับที่ 5 คือข้อที่ 6 จัดให้มีการรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนงาน / โครงการให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3700 ลำดับที่ 6 คือข้อที่ 4 ผู้นิเทศดำเนินการนิเทศการสอนตามแนวทาง / วิธีการ / กระบวนการนิเทศที่กำหนดไว้ด้วยตนเอง มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3693 ลำดับที่ 7 คือข้อที่ 8 มีการนำผลที่ได้รับจากการนิเทศการสอนไปพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอน มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3658 และลำดับสุดท้ายคือข้อที่ 2 สถานศึกษาดำเนินการนิเทศการสอนตามแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมที่กำหนด ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3480

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการจำเป็น และลำดับที่ความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านประเมินผลและรายงานผล

ด้านประเมินผลและรายงานผล	สภาพที่เป็นจริง (D)		สภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ (I)		ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	$PNI_{Modified}$	ลำดับที่
1. มีการประเมินผลการดำเนินการนิเทศการสอนให้เป็นไปตามแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมที่กำหนด	3.48	0.60	4.86	0.39	0.3970	3
2. มีการจัดหาและรวบรวมข้อมูลการนิเทศการสอนมาพิจารณาวิเคราะห์ สะท้อนภาพของงานที่ทำเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติครั้งต่อไป	3.63	0.58	4.85	0.44	0.3340	9
3. มีการกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศการสอน	3.51	0.60	4.85	0.41	0.3847	5
4. มีการสร้างและใช้เครื่องมือประเมินผลในรูปแบบต่างๆ อย่างถูกต้องเหมาะสมตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนงานและโครงการ	3.54	0.62	4.84	0.43	0.3700	6
5. มีการประเมินผลการนิเทศการสอนครอบคลุมทั้งปัจจัยการนิเทศ กระบวนการ และผลการนิเทศ	3.50	0.60	4.85	0.42	0.3853	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ด้านประเมินผลและรายงานผล	สภาพที่เป็นจริง (D)		สภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ (I)		ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	$PNI_{Modified}$	ลำดับที่
6. มีการประเมินเพื่อตรวจสอบความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร ทรัพยากร วิธีปฏิบัติงานของบุคลากร และปัญหา อุปสรรค ฯลฯ ในการเริ่มโครงการนิเทศการสอน	3.27	0.57	4.86	0.43	0.4871	1
7. มีการประเมินเมื่อสิ้นสุดแผนการนิเทศการสอนเทียบกับวัตถุประสงค์	3.59	0.61	4.84	0.43	0.3504	7
8. มีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อสรุปผลการประเมิน	3.45	0.61	4.84	0.45	0.3998	2
9. มีการสรุปและรายงานผลการประเมินการนิเทศการสอนให้ผู้บังคับบัญชา และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ๆ	3.62	0.61	4.88	0.38	0.3472	8

จากตารางที่ 4.11 พบว่าครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีความต้องการจำเป็นต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านประเมินผลและรายงานผลอยู่ลำดับที่ 4 ($PNI_{Modified} = 0.3827$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่าครูมีความต้องการจำเป็นข้อที่ 6 มีการประเมินเพื่อตรวจสอบความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร ทรัพยากร วิธีปฏิบัติงานของบุคลากร และปัญหา อุปสรรค ฯลฯ ในการเริ่มโครงการนิเทศการสอนเป็นลำดับที่ 1 มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.4871 รองลงมาคือข้อที่ 8 มีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อสรุปผลการประเมิน มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3998 ลำดับที่ 3 คือข้อที่ 1

มีการประเมินผลการดำเนินการนิเทศการสอนให้เป็นไปตามแผนงาน /โครงการ / กิจกรรมที่กำหนด มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3970 ลำดับที่ 4 คือข้อที่ 5 มีการประเมินผลการนิเทศการสอนครอบคลุมทั้งปัจจัยการนิเทศ กระบวนการและผลการนิเทศ มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3853 ลำดับที่ 5 คือข้อที่ 3 มีการกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผล สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศการสอน มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3847 ลำดับที่ 6 คือข้อที่ 4 มีการสร้างและใช้เครื่องมือประเมินผลในรูปแบบต่างๆ อย่างถูกต้องเหมาะสมตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนงานและโครงการ มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3700 ลำดับที่ 7 คือข้อที่ 7 มีการประเมินเมื่อสิ้นสุดแผนการนิเทศการสอนเทียบกับวัตถุประสงค์ มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3504 ลำดับที่ 8 คือข้อที่ 9 มีการสรุปและรายงานผลการประเมินการนิเทศการสอนให้ผู้บังคับบัญชา และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ๆ มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3472 และลำดับสุดท้ายคือ ข้อที่ 2 มีการจัดหาและรวบรวมข้อมูลการนิเทศการสอนมาพิจารณา วิเคราะห์ สะท้อนภาพของงานที่ทำเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติครั้งต่อไป มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3340

4.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's moment correlation coefficient) รายละเอียดดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

กระบวนการนิเทศการสอน	ด้านวางแผน	ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ	ด้านการปฏิบัติงาน	ด้านประเมินผลและรายงานผล
ด้านวางแผน	1.00	0.75**	0.72**	0.74**
ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ		1.00	0.76**	0.72**
ด้านการปฏิบัติงาน			1.00	0.79**
ด้านประเมินผลและรายงานผล				1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.12 พบว่าความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการนั้น ในแต่ละขั้นตอน คือ ด้านวางแผน ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านประเมินผลและรายงานผลนั้นมีความสัมพันธ์กันอยู่ระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยด้านการปฏิบัติงานกับด้านประเมินผลและรายงานผลมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ($r = 0.79$) รองลงมา คือ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือกับด้านปฏิบัติงาน ($r = 0.76$) ลำดับที่ 3 คือ ด้านวางแผนกับด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ ($r = 0.76$) ลำดับที่ 4 คือ ด้านวางแผนกับด้านประเมินผลและรายงานผล ($r = 0.74$) ลำดับที่ 5 คือ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือกับด้านประเมินผลและรายงานผล และด้านวางแผนกับด้านการปฏิบัติงาน ($r = 0.72$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีขั้นตอนการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

5.1.1.2 เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

5.1.1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

5.1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

5.1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2561 ซึ่งปฏิบัติการสอนใน 25 โรงเรียน จำนวน 2,354 คน และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 342 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (อ้างในบุญจันทร์ สีสันต์. 2557 : 77) ทั้งนี้เพื่อป้องกันการได้รับแบบสอบถามไม่ครบตามจำนวนและเพื่อป้องกันการตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มจากจำนวนที่คำนวณได้ 20% โดยกลุ่มตัวอย่างที่

เอกสารนี้เป็นกำหนดเพิ่มขึ้นนั้นเป็นจำนวน 410 คน และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.2.2 ตัวแปรที่ศึกษา

(1) ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

(1.1) สภาพที่เป็นจริงของครูที่ปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการสอน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน, ขั้นการสร้างสื่อและเครื่องมือ, ขั้นการปฏิบัติงาน และขั้นประเมินผลและรายงานผล

(1.2) สภาพที่คาดหวังของการให้เกิดการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการสอนประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน, ขั้นการสร้างสื่อและเครื่องมือ, ขั้นการปฏิบัติงาน และขั้นประเมินผลและรายงานผล

(2) ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ของความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

5.1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังของกระบวนการนิเทศการสอน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังของกระบวนการนิเทศการสอน จำนวน 38 ข้อ โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.84 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของสภาพการปฏิบัติจริง (α) เท่ากับ 0.84 และค่าความเชื่อมั่นของความต้องการของการให้เกิดการปฏิบัติ (α) เท่ากับ 0.76

5.1.2.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์จำนวน 410 ฉบับ ไปยังสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงานอยู่ด้วยตนเอง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 370 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.24 และยังอยู่ในเกณฑ์ค่าความคาดเคลื่อนที่กำหนดไว้คือ $\pm 5\%$

5.1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความต้องการจำเป็นตามสูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

5.1.3 ผลการวิจัย

1. ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีสภาพการปฏิบัติจริงต่อกระบวนการนิเทศการสอนภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาสภาพการปฏิบัติจริงของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอน จำแนกตามกระบวนการนิเทศการสอนโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่าครูมีสภาพการปฏิบัติจริงต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านประเมินผลและรายงานผลเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.40) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.41) ลำดับที่ 3 คือ ด้านวางแผน ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.41) และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.38)

ครูมีสภาพความคาดหวังของครูต่อกระบวนการนิเทศการสอนภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณาสภาพความคาดหวังของครูต่อกระบวนการนิเทศการสอน จำแนกตามกระบวนการนิเทศการสอนโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ครูมีสภาพความต้องการให้เกิดการปฏิบัติต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านวางแผนเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.31) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.36) ลำดับที่ 3 คือ ด้านประเมินผลและรายงานผล ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.38) และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.39)

2. ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีความต้องการจำเป็นต่อกระบวนการนิเทศการสอน ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ เป็นลำดับที่ 1 ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.4023 รองลงมาคือด้านวางแผน ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3941 ลำดับที่ 3 คือด้านประเมินผลและรายงานผล ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3925 และลำดับสุดท้ายคือด้านการปฏิบัติงาน ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) = 0.3891

3. ความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการนั้น ในแต่ละขั้นตอน คือ

ด้านวางแผน ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านประเมินผลและรายงานผล นั้นมีความสัมพันธ์กันอยู่ระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศ การสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. อภิปรายเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศ การสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1.1 ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีสภาพการปฏิบัติจริงต่อกระบวนการนิเทศการสอนภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะการนิเทศ ผู้บริหารไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศ ครูมีทัศนคติทางลบต่อการนิเทศ ขาดการเตรียมความพร้อม ไม่ได้ศึกษาความต้องการจำเป็น ไม่ดำเนินการตามแผน และขาดการประเมินผลและนำผลการนิเทศไปใช้ประโยชน์ แนวโน้มของการนิเทศในอนาคตเป็นการนิเทศที่ใช้รูปแบบไม่ซ้ำกัน และนิเทศแบบร่วมมือ การนิเทศทางไกลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการประยุกต์ การจัดการความรู้และการพัฒนาเครือข่ายการนิเทศ ทำให้ผลการศึกษาสภาพการดำเนินการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับการวิจัยของจิราวรรณ ขอดเมชัย (2554 : 78) เรื่องสภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า สภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการดำเนินการนิเทศการสอน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง หากพิจารณาค่าเฉลี่ยของสภาพการปฏิบัติจริงต่อกระบวนการนิเทศการสอนของข้อคำถามแต่ละข้อพบว่า ข้อคำถามที่ 35 มีการประเมินเพื่อตรวจสอบความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร ทรัพยากร วิธีปฏิบัติงานของบุคลากร และปัญหาอุปสรรค ฯลฯ ในการเริ่มโครงการนิเทศการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมนิเทศการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีการประเมินเพื่อเตรียมความพร้อมการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการสอนน้อยมาก ซึ่งการประเมินเพื่อตรวจสอบนั้นเป็นการประเมินกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศการสอน โดยมีการสร้างและใช้เครื่องมือประเมินผลในรูปแบบต่าง ๆ อย่างถูกต้องเหมาะสมตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนงานและโครงการ

มีการประเมินผลการนิเทศครอบคลุมทั้งปัจจัยการปฏิบัติงาน กระบวนการและผลผลิต มีการประเมินเพื่อตรวจสอบความพร้อมด้านต่าง ๆ เพื่อสรุปผลการประเมินให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ พร้อมทั้งนำผลของการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการนิเทศการสอน และเมื่อพิจารณาสภาพการปฏิบัติงานจริงของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอน จำแนกตามกระบวนการนิเทศการสอนโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่าครูมีสภาพการปฏิบัติงานที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนด้านประเมินผลและรายงานผลเป็นลำดับที่ 1 เนื่องจากการประเมินผลและรายงานผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่สำคัญของการนิเทศ เป็นการตัดสินใจและวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินงานครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546 : 36) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนที่มีความสำคัญต่อผู้บริหาร หรือผู้ทำกรนิเทศในการที่จะทราบว่า การปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือไม่เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินงานครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง สอดคล้องกับดอกไม้ พรหมกุล (2550 : 121) พบว่า ด้านการติดตามประเมินผลและปรับปรุงสถานศึกษาต้องติดตามประเมินผลการดำเนินงานนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ นำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานนิเทศการสอนอย่างเป็นรูปธรรม มีการรายงานผลการดำเนินงานนิเทศการสอนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ รวมทั้งให้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ

1.2 ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีสภาพความต้องการให้เกิดการปฏิบัติต่อกระบวนการนิเทศการสอนภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการนิเทศการสอนมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนางาน ประสานความสัมพันธ์ความร่วมมือ สร้างขวัญและกำลังใจ ช่วยแก้ไขปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ประสานความเข้าใจในการทำงานระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรในโรงเรียนอันจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 (2550 : 7) การนิเทศการสอนจึงจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการทำงานของผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายในฐานะผู้นิเทศ ในการพัฒนาคุณภาพและเปลี่ยนแปลงการทำงานของครูและบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในด้านการเรียนของผู้เรียน หากโรงเรียนมีระบบการนิเทศการสอนที่เข้มแข็ง มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอจนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรอันจะส่งผลให้คุณภาพของโรงเรียน ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนที่จะต้องร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการพัฒนางานทุกด้าน

ในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านวิชาการซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีสมรรถนะสำคัญตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน และคุณภาพ ผู้บริหารจะต้องมีความตระหนักในความเป็นผู้นำ ทันทเหตุการณ์ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ได้ตลอดเวลา มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดวิธีการทำงานที่เน้นกระบวนการกลุ่ม มีการบริหารงานแบบ เป็นทีม มีศักยภาพ ครูจะเป็นผู้ส่งเสริมและให้โอกาสผู้เรียนในการแสวงหาความรู้ คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไขปัญหา และให้กำลังใจ รวมถึงการจัดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้แก่ ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ และเมื่อพิจารณาสภาพความต้องการ ให้เกิดการปฏิบัติของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอน จำแนกตามกระบวนการนิเทศการสอน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ครูมีสภาพความต้องการให้เกิดการปฏิบัติต่อกระบวนการ นิเทศการสอนด้านวางแผนเป็นลำดับที่ 1 เนื่องจากการวางแผนการนิเทศมีความสำคัญเปรียบเสมือน เป็นการวางแผนงานในการทำงานในการจัดการนิเทศการสอน ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดทางเลือก กำหนดกลุ่มเป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการ ขั้นตอนการดำเนินงาน แม้กระทั่งการจัดทำปฏิทินใน การนิเทศ ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เกิดประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการเลือก แนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับการจัดการนิเทศการสอน การวางแผนการนิเทศการสอนที่ดีย่อม จะลดปัญหาหรือความยุ่งยากซับซ้อนที่จะเกิดขึ้น ส่งผลให้การดำเนินการจัดการนิเทศบรรลุ ถึงเป้าหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของซารี มณีศรี (2542 : 83) ที่กล่าวว่า การวางแผนการนิเทศที่ดี งานสำเร็จแล้วครั้งหนึ่ง การวางแผนนั้นว่ามีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของงาน ซึ่งต้องพัฒนาตามลำดับ ดังนี้ ความเพียงพอของการจัดงบประมาณในการดำเนินการนิเทศ กิจกรรม วิธีการดำเนินงานให้เหมาะสมกับความต้องการของครู ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินการนิเทศ การสอน วิธีการประเมินผลให้สอดคล้องกับกิจกรรมการนิเทศการสอน แผนการนิเทศการสอนสนอง ความต้องการของครู เครื่องมือสอดคล้องกับกิจกรรมการนิเทศการสอน การจัดทำปฏิทินกิจกรรม การนิเทศการสอนตลอดปีการศึกษา ความเพียงพอของจำนวนบุคลากรในการดำเนินการนิเทศ การสอน และการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศการสอน

2. อภิปรายเกี่ยวกับผลการประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศ การสอนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัด สมุทรปราการ โดยผลการประเมินความต้องการจำเป็นของครู พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นต่อ กระบวนการนิเทศการสอนด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือเป็นลำดับที่ 1 เนื่องจากการสร้างสื่อและ เครื่องมือเป็นขั้นตอน การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ รวมทั้ง การวางแผนและการกำหนดทางเลือก เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการสร้างสื่อและเครื่องมือสำหรับ

การนิเทศการสอน สามารถนำไปใช้ในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมคุณภาพ การศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ หากโรงเรียนมีสื่อและเครื่องมือการนิเทศ ที่มีคุณภาพแล้วนั้นย่อมจะช่วยสนับสนุนการดำเนินการนิเทศการสอนของโรงเรียนให้เกิด ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สมเดช พินิจสกุล (2544 : 33) ที่กล่าวว่า การสร้างสื่อ และเครื่องมือการนิเทศเป็นการใช้วัสดุของเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่าง ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกันเพื่อที่จะแก้ปัญหาและพัฒนางานให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ และต้องคำนึงถึงความสำคัญ ความจำเป็น ตลอดจนประโยชน์ที่ ได้รับ ประหยัด คุ่มค่า ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง และสะดวกต่อการใช้และ การบำรุงรักษา ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าโรงเรียนสามารถเตรียมเครื่องมือโดยการสร้างเครื่องมือขึ้นใช้ เองนั้นเป็นสิ่งที่ดี เพราะในการสร้างเครื่องมือในการนิเทศการสอนนั้นต้องพิจารณาจากวัตถุประสงค์ ในการนิเทศว่าต้องการจะนิเทศอะไร ซึ่งเป็นผลดีในเรื่องที่จะทำให้ได้เครื่องมือที่ตรงกับความ ต้องการของผู้นิเทศ แต่ในขณะเดียวกันผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจัดหาหรือสร้างเครื่องมือใช้เองนั้นไม่ได้มีแต่ ผลดีอย่างเดียวแต่ก็มีผลเสีย คือ ข้อจำกัดในเรื่องเวลา เครื่องมือบางชนิดใช้เวลาในการสร้างมาก ผู้สร้างเครื่องมืออาจไม่มีความชำนาญในการสร้างเครื่องมือบางชนิดซึ่งจะทำให้เสียเวลา สิ่งเหล่านี้ ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถแก้ไขได้ โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญในเรื่องเครื่องมือมาเป็นวิทยากรในการสร้าง เครื่องมือเพื่อจะให้ครอบคลุมกับเรื่องที่จะนิเทศ เพราะครูอาจไม่มีความเชี่ยวชาญในเครื่องมือทุกชนิด หรือเพื่อความรวดเร็ว ไม่เสียเวลา อาจใช้เครื่องมือสำเร็จรูป ซึ่งการสร้างเครื่องมือในการนิเทศ การสอนนั้นต้องพิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการนิเทศว่าต้องการจะนิเทศอะไร นอกจากนั้นยัง พบว่าผลการประเมินความต้องการความจำเป็นของข้อคำถามข้อที่ 31 คือ มีการจัดหาและรวบรวม ข้อมูลการนิเทศการสอนมาพิจารณา วิเคราะห์ สะท้อนภาพของงานที่ทำเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขใน การปฏิบัติครั้งต่อไป ผลการประเมินมีค่าต่ำสุด เนื่องมาจากมีค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงและค่าเฉลี่ย ของสภาพความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติต่างกันน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับข้อคำถามข้ออื่น โดยหากมีการรวบรวมข้อมูลด้านการดำเนินการนิเทศการสอนและผลที่ได้รับระหว่างการดำเนินการและ เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการตามแผนการนิเทศ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับสภาพความสำเร็จ ของแผนการนิเทศ หากพบว่าไม่เป็นไปตามสภาพความสำเร็จที่กำหนดไว้ ก็ต้องพิจารณาว่า มีข้อบกพร่องอย่างไร และหาวิธีพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างไร หรือหากพบว่ามีผลการดำเนินการตาม แผนการนิเทศการสอนที่คาดหวังไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของกิติมา ปรีดีดิถ (2532 : 312 - 322) ที่กล่าวว่า การประเมินผลงาน หมายถึง การตีค่าผลงานซึ่งดำเนินการไปแล้ว ว่าบังเกิดผลตาม จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เพียงใด การประเมินผลเป็นกระบวนการภายหลังการวัดผล ซึ่งมักออกมาในรูปของ

ปริมาณและจำนวนมากน้อยของการวัดและนำผลการวัดมาตีค่าว่าได้ผลดีเพียงใด เป็นที่พอใจหรือไม่ ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงการประเมินผลก็มักกล่าวถึงเทคนิควิธีการในการวัดควบคู่กันไปด้วย

3. อภิปรายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ โดยค่าความต้องการจำเป็นของกระบวนการนิเทศการสอนในด้านวางแผน ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านประเมินผลและรายงานผลนั้น มีความสัมพันธ์กันอยู่ระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากกระบวนการนิเทศการสอนตามที่ได้สังเคราะห์ในกรอบการวิจัยซึ่งปรากฏในบทที่ 1 นั้น ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ขั้นตอนนั้น ในแต่ละขั้นตอนมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกันดังนั้นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องจึงจะส่งผลให้การนิเทศการสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ กล่าวคือ การนิเทศการสอนต้องมีการวางแผนการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ จากนั้นจึงลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนดโดยการจัดทำคู่มือ เตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนการให้ความรู้แก่ผู้รับการนิเทศการสอน ในการปฏิบัติการนิเทศการสอนนั้นผู้บริหารต้องสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศระหว่างการนิเทศการสอนตลอดจนการสะท้อนผลนิเทศการสอนอย่างสร้างสรรค์ เมื่อการดำเนินการนิเทศการสอนเสร็จสิ้น คณะกรรมการนิเทศการสอนต้องมีการประเมินผลการทำงาน และรายงานผลการดำเนินการนิเทศการสอนทั้งด้วยวาจาและเอกสาร เพื่อนำข้อมูลจากการรายงานผลไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงการดำเนินการนิเทศการสอนในครั้งต่อไป ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547ข) ได้เสนอแนวคิดว่าการนิเทศการสอนเป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศในสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหาร ครูผู้ร่วมนิเทศ ดำเนินการโดยใช้ภาวะผู้นำทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ประสานงานและใช้ศักยภาพการทำงานอย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนางานของสถานศึกษานั้น ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา การนิเทศการศึกษาควรใช้หลักการปฏิบัติงานตามวิธีวิทยาศาสตร์ ดำเนินการอย่างมีระบบ ซึ่งครอบคลุมถึงวิธีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการการวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติงานนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ ซึ่งควรมาจากการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสรุปอย่างมีประสิทธิภาพที่เชื่อถือได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติจริงต่อกระบวนการนิเทศการสอนภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรทบทวนและวางแผนการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านวางแผนและด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ
2. จากผลการวิจัยพบว่า สภาพความต้องการให้เกิดการปฏิบัติต่อกระบวนการนิเทศการสอนภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารในด้านนโยบาย การบริหารของโรงเรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และการจัดกระบวนการนิเทศการสอน เพื่อให้ขับเคลื่อนไปพร้อมกันอย่างมีทิศทางและทำให้เกิดการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ
3. จากผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดหาเครื่องมือนิเทศหรือเชิญผู้เชี่ยวชาญมาเป็นวิทยากรในการสร้างเครื่องมือนิเทศการสอน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยพบว่ากระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นควรศึกษารูปแบบการนิเทศการสอนในโรงเรียนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ
2. จากผลการวิจัยพบว่าด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือมีสภาพความเป็นจริงในลำดับสุดท้าย ดังนั้นควรพัฒนาสื่อและเครื่องมือสำหรับการนิเทศการสอนให้มีคุณภาพ
3. จากผลการวิจัยพบว่าครูมีความคาดหวังต่อการวางแผนนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นควรศึกษาแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการนิเทศการสอนของโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. 2543. **แนวทางการนิเทศช่วยเหลือโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง.**

กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.

กรวีร์ เกษบรรจง. 2556. “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เพชรบุรี”, **วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย**. 5(2) : 56-86.

กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. 2556. **คู่มือนิเทศภายในโรงเรียน**. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม, 2560, [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: goo.gl/6FQQjG

กัลย์วิสาข์ ธาราวร. 2558. “การประเมินความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา” **ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา การวัดและประเมินผลการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

กิติมา ปรีดีดิถก. 2532. **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : อักษรापัพฒน.

เก็จกนก เอื้อวงศ์. 2556. **การนิเทศในสถานศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 21 มกราคม, 2561, [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: <http://mystou.files.wordpress.com/2012/02/23503-8-t.pdf>

คมศร วงษ์รักษา. 2540. “การเปรียบเทียบคุณภาพและความสอดคล้องของเทคนิคการจัดเรียงลำดับความสำคัญที่อิงโมเดลความแตกต่างของการประเมินความต้องการจำเป็น” **ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

จิราวรรณ ขอดเมชัย. 2554. **สภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม**. **วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม**. 1(1) : 78 - 86

จิราวัตร สุขเกษม. 2546. **การพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนมิตรภาพ สังกัดกรมสามัญศึกษาอำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม**. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จุไรรัตน์ สุตรุ่ง. 2559. **การนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : แดเน็กซ์อินเตอร์คอปเปอร์ชั่น

ชารี มณีศรี. 2542. **การนิเทศการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. 2536. **การบริหารและการนิเทศภายใน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ปัตตานี : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ดอกไม้ พรหมกุล. 2550. “ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 2” คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ดุสิต ทิวถนอม. 2540. **การนิเทศการศึกษา: หลักการและการปฏิบัติ**. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เตือนใจ แก้วโอภาส และคณะ. 2529. **ชุดฝึกอบรมการนิเทศการศึกษา เรื่องการสร้างสื่อเครื่องมือและพัฒนาวิชาการ**. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. เอกสาร ศน. ที่ 2/2529.

ถิรพล วัฒนประเสริฐ. 2525. **การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : กราฟิคอร์ต.

ธนาธิป พลอยขุนทด. 2561. “การประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อการสนับสนุนของผู้บริหารด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางพัฒนาการทางสมอง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 5” คุรุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะคุรุศาสตร์อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ธเนศ ขำเกิด. 2556. “คุยเฟื่องเรื่องนิเทศการศึกษา” **วิทยจารย์**. 112(5) : 30 – 31

นงเยาว์ สังข์มาลา. 2552. “การจัดระบบกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1” ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

นิกร เพ็ญเวียง. 2538. “การนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน.” **การพัฒนาหลักสูตร**. 14(122) : 47-51.

บรรพหาญ บุญจันทร์. 2550. “ปัจจัยที่มีผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4” คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะคุรุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

บุญจันทร์ สีสันต์. 2557. **วิธีวิจัยทางการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มิน เซอร์วิส ซัพพลาย

บุญชม ศรีสะอาด. 2545. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น

บุญเลิศ ชัยเดช. 2548. “การศึกษาความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปัญญา อัครพุทธพงศ์. 2557. “ปัจจัยทางสถานภาพของครูที่ส่งผลต่อความต้องการรูปแบบการนิเทศการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประเสริฐ เชษฐพันธ์. 2542. **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ (บางเขน) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2545. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

พงษ์พร อินพินิจ. 2547. “การพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กิ่งอำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย” การศึกษามหาบัณฑิต. คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ไพโรจน์ กลั่นกุหลาบ. 2543. **การนิเทศการศึกษา: ทฤษฎีและการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มรกต พิเชฐไพศาล. 2557. “ประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมการใช้แท็บเล็ตเพื่อการเรียนการสอนของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร.” วิทยาสาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

เมตต์ เมตต์การุณจิต. 2543. “การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา.” **วารสารวิชาการ**. 4(12): 54-60.

วิไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. 2538. **หลักการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ : อาร์ตกราฟฟิค.

วิจิตร (ธีระกุล) วรุดมบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล. 2523. **การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 6. สมุทรปราการ : ชนิษฐ์การพิมพ์.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2554. **การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อาร์ทแอนด์ปริ้นท์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สแกนไว้ใช้เพื่อการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศรีสุดา แสงพันธ์. 2550. “ผลของการใช้การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อคุณภาพการจัดการ
กิจกรรมการเรียนการสอนของครูปฐมวัย.” การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย).
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สงัด อุทรานันท์. 2530. **การนิเทศการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี และการปฏิบัติ** (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2558. **สรุปผลการวิจัย PISA 2015**.
กรุงเทพฯ : สสวท.

สันติ บุญภิรมย์. 2552. **การบริหารงานวิชาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.

สมเดช พินิจสกุล. 2544. “การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอด
จตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด” การศึกษามหาบัณฑิต (การประถมศึกษา) บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. ม.ป.ป. **ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา
ปีการศึกษา 2561**. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์, 2561, [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :
[http://118.173.197.228/sec6/gis/57000001/files/tbl_orgdownload/201902141
64431Gv7Dw43..pdf](http://118.173.197.228/sec6/gis/57000001/files/tbl_orgdownload/20190214164431Gv7Dw43..pdf)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. ม.ป.ป. **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. สืบค้นเมื่อ
14 มกราคม, 2561, [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก : [https://drive.google.com
/file/d/1PVKWOimSGHgaQ3ZmZyKqxaJTXFL5LPax/view](https://drive.google.com/file/d/1PVKWOimSGHgaQ3ZmZyKqxaJTXFL5LPax/view)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541ก. **การนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษาอย่างเป็นระบบ ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง**. เอกสารนิเทศ ลำดับที่
52/2541 หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนิเทศ และพัฒนามาตรฐานการศึกษา. กรุงเทพฯ :
คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541ข. **ชุดฝึกอบรมผู้บริหารระดับสูง ความรู้
ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหาร**. กรุงเทพฯ : พี.เอ.ลิฟวิง.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542. **การพัฒนาการนิเทศ การศึกษา
การนิเทศ 100%**. หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา.
กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2546. **บันทึกไว้ในแผ่นดิน บทสรุปการนิเทศ ศน.สศ**.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกข้อความ และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547ก. **การประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ :
คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547ข. **เอกสารประกอบการศึกษด้วยตนเอง**
หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่ง
สินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552ก. **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.**
2552-2561). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552ข. **รายงานการวิจัยเรื่องสภาพปัญหาและแนวทาง**
แก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.

สุวิมล ว่องวานิช. 2558. **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสรี ลาขโรจน์. 2550. **หน่วยที่ 10 การนิเทศภายในสถานศึกษา**. ในประมวลสาระชุดวิชาการ
จัดการสถานศึกษา หน่วยที่ 8-15. หน้า 97-138. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2531. **แนวทางการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน**.
กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.

อัญชลี ธรรมะวิธีกุล. 2552. **การจัดการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 21
มกราคม, 61 [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: goo.gl/Sp98EB

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ ภิงคารวัฒน์. 2528. **หลักการและแนวทางในการจัดการนิเทศ**
ภายในสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.

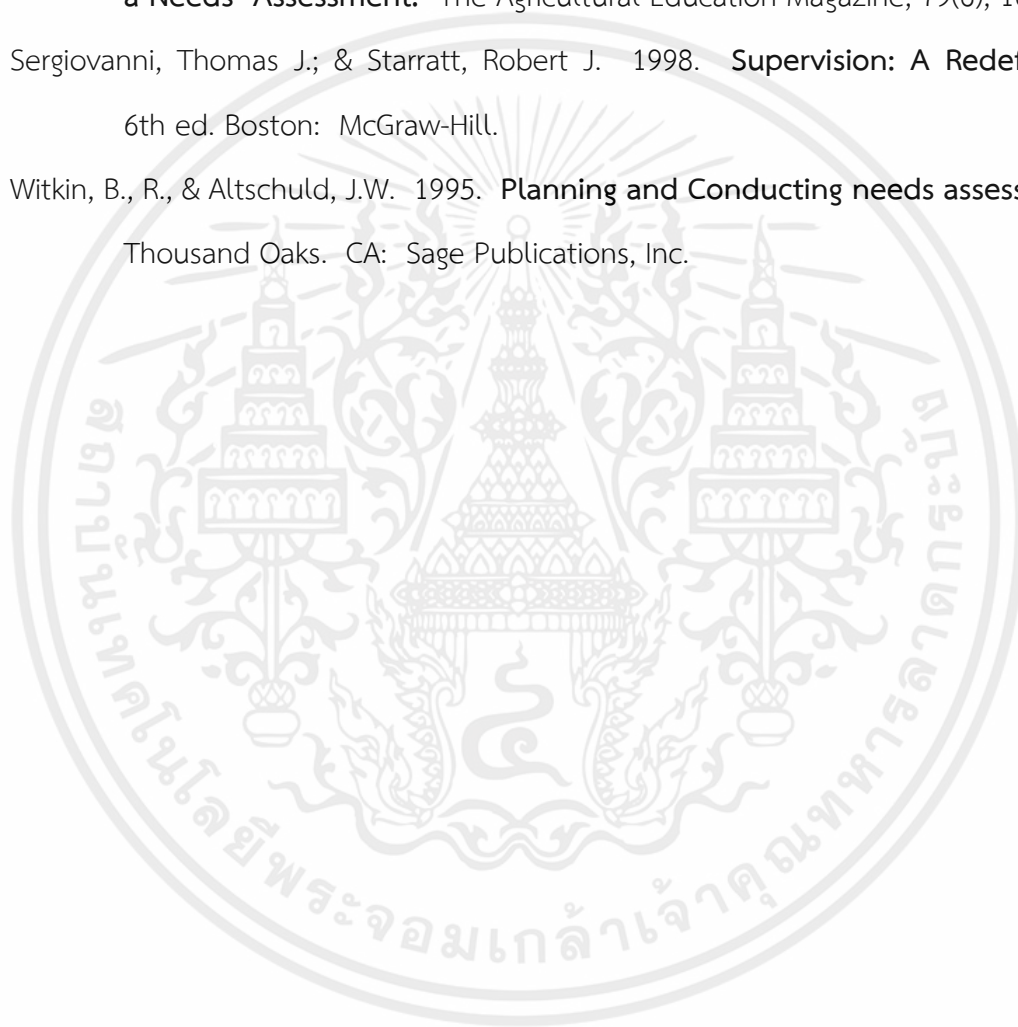
เอนก ส่งแสง. (2540). **การนิเทศการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐาน
การศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.

เอื้ออารี ท่วมเสม. 2549. “การศึกษาการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การนิเทศในโรงเรียนขนาดเล็ก
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2.” การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Altschuld, J. W., & Witkin, B. R., 2000. **From needs assessment to action**. Thousand
Oaks, CA: Sage Publications, Inc.

Good, Carter V. 1973. **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York: McGraw-Hill.

- Harms, Ben M. 1985. **Supervisory Behavior in Education.** 3rd ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- Harris, B.M. 1985. **Supervisory Behavior in Education.** 2d ed. Englewood Cliff, New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Low State University Extension. 2001. **Needs assessment strategies for community.**
- Sanborn, M. A., & Ewing, J. C. 2007. **Determine Your Program's Direction: Conduct a Needs Assessment.** The Agricultural Education Magazine, 79(6), 16.
- Sergiovanni, Thomas J.; & Starratt, Robert J. 1998. **Supervision: A Redefinition.** 6th ed. Boston: McGraw-Hill.
- Witkin, B., R., & Altschuld, J.W. 1995. **Planning and Conducting needs assessments.** Thousand Oaks. CA: Sage Publications, Inc.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 4419

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

27 ธันวาคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วยนายกฤตเมธ ธีระสุนทรไท นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต่อการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี รศ.ดร.ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.บุญจันทร์ สีสันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจและประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นายกฤตเมธ ธีระสุนทรไท มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารราชการ ใช้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ผู้รับใช้เอกสารนี้ต้องแจ้งให้เจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 064-614-6169

ที่ ศธ 0524.04/ 0693

คณะกรรมการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

11 มีนาคม 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถาม

ด้วยนายกฤตเมธ อีระสุนทรไท นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียน
มัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี รศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
และ รศ.ดร.บุญจันทร์ สีสันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครง
วิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2561

คณะกรรมการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นาย
กฤตเมธ อีระสุนทรไท เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับครู ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้
ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.064-614-6169

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีการแจ้งให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศคณะกรรมการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2561 ให้ดำเนินการดังนี้

นายกฤตเมธ อีระสุนทรโท รหัสประจำตัว 58603031 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ (Need Assessment of Teacher Towards the Process of Teaching Practice Supervision for the Secondary Schools, Samutprakarn Province) โดยมี รศ.ดร.ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.บุญจันทร์ สีสันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประกาศ ณ วันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

Sirrat Siriphan

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่องานวิจัย

เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอน
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

NEEDS ASSESSMENT OF TEACHERS TOWARDS

THE PROCESS OF TEACHING PRACTICE SUPERVISION FOR SCHOOLS

IN THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA 6, SAMUTPRAKARN PROVINCE

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2561
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและประเมินความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอน รวมทั้งความสัมพันธ์ของความต้องการจำเป็นของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ขนาดโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน จำนวน 4 ข้อ
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังของการนิเทศการสอน แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านวางแผน ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านประเมินผลและรายงานผล

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ท่านได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายกฤตเมธ ธีระสุนทรไท

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และเติมข้อความลงในช่องว่าง ตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ขนาดโรงเรียนที่ท่านสังกัด

- ขนาดเล็ก (นักเรียน 1 – 499 คน)
- ขนาดกลาง (นักเรียน 500 – 1,499 คน)
- ขนาดใหญ่ (นักเรียน 1,500 – 2,499 คน)
- ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียน 2,500 คนขึ้นไป)

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ท่านสังกัด

- กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
- กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
- กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. ตำแหน่ง

- ครูผู้ช่วย
- ครู
- ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
- ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
- ครู วิทยฐานะ ครูเชี่ยวชาญ
- ครู วิทยฐานะ ครูเชี่ยวชาญพิเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ประสบการณ์ในการสอน ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงของครูที่มีการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการสอน และสภาพที่คาดหวังของการให้เกิดการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการสอน

คำชี้แจง โปรดอ่านคำถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงของครูที่มีการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการสอน และสภาพที่คาดหวังของการให้เกิดการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการสอนแต่ละข้อโดยละเอียดและตอบคำถามแต่ละข้อทั้ง 2 มิติ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง

- มิติที่ 1 รายการพิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการสอน

เหล่านี้มีสภาพความเป็นจริงอยู่ในระดับใด

- มิติที่ 2 ท่านคาดหวังต่อรายการพิจารณาเกี่ยวกับการให้เกิดการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการสอนเหล่านี้อยู่ในระดับใด

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติจริง / มีระดับความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ มากที่สุด
 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติจริง / มีระดับความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ มาก
 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติจริง / มีระดับความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ ปานกลาง
 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติจริง / มีระดับความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ น้อย
 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติจริง / มีระดับความคาดหวังให้เกิดการปฏิบัติ น้อยที่สุด

ข้อ ที่	รายการพิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามขั้นตอนของกระบวนการ นิเทศการสอน	มิติที่ 1 ระดับสภาพที่เป็นจริง ของรายการพิจารณา					มิติที่ 2 ระดับความคาดหวัง ของรายการพิจารณา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
รายการพิจารณาเกี่ยวกับขั้นวางแผน											
1	มีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการดูแลช่วยเหลือและให้บริการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล										
2	มีการสำรวจข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร สภาพแวดล้อม ทั้งภายใน และภายนอก										

ข้อ ที่	รายการพิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามขั้นตอนของกระบวนการ นิเทศการสอน	มิติที่ 1 ระดับสภาพที่เป็นจริง ของรายการพิจารณา					มิติที่ 2 ระดับความคาดหวัง ของรายการพิจารณา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3	มีการระดมความคิดเห็นของบุคลากร ในสถานศึกษาเพื่อค้นหาปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการ ในการดำเนินการนิเทศการสอน										
4	มีการนำปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการมาวิเคราะห์และ ปรับปรุงอย่างเป็นธรรมและเที่ยงตรง เพื่อกำหนดแผนการนิเทศการสอน										
5	สถานศึกษามีแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมการนิเทศการสอนไว้เป็น ลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน										
6	มีการกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ของการนิเทศการสอน โดยพิจารณา ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการ										
7	มีการศึกษานโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแนวปฏิบัติของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และจัดทำแผนให้สอดคล้องกัน										
8	มีการกำหนดโครงการ กิจกรรม ปรับปรุง ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้คุณภาพ ตรงตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา										
9	มีการกำหนดตัวบุคคลรับผิดชอบใน โครงการหรือกิจกรรมที่ระบุไว้ใน แผนการนิเทศการสอนอย่างชัดเจน										
10	ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษา ทำความเข้าใจขอข่าย อำนาจหน้าที่ และบทบาทของผู้นิเทศการสอนใน สถานศึกษา										

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเป็นสงวนเนื้อหาและเรื่องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ ที่	รายการพิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามขั้นตอนของกระบวนการ นิเทศการสอน	มิติที่ 1 ระดับสภาพที่เป็นจริง ของรายการพิจารณา					มิติที่ 2 ระดับความคาดหวัง ของรายการพิจารณา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
11	มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศการสอน ที่มุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับ ผู้เรียนเป็นสำคัญ										
รายการพิจารณาเกี่ยวกับขั้นการสร้างสื่อ และเครื่องมือ											
12	มีการประชุมคณะทำงานเพื่อออกแบบ จัดทำสื่อและเครื่องมือที่ใช้ใน การนิเทศการสอนให้มีความหลากหลาย										
13	มีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการนิเทศ										
14	มีการประชุมเพื่อให้ความรู้และทักษะ ในการนิเทศ										
15	มีการกำหนดผู้นิเทศ สื่อ เครื่องมือ และกิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศ อย่างเหมาะสม										
16	มีการจัดทำเครื่องมือในการนิเทศ การสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน อย่างหลากหลาย ทั้งแบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบประเมิน และ แบบสังเกต										
17	มีการจัดทำแบบสังเกตการสอนและ แบบสังเกตอื่น ๆ ในการนิเทศ การสอน สำหรับตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาอย่างหลากหลาย										
18	มีการจัดทำสื่อการนิเทศการสอน สำหรับส่งเสริมคุณภาพการสอน อย่างหลากหลาย										

ข้อ ที่	รายการพิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามขั้นตอนของกระบวนการ นิเทศการสอน	มิติที่ 1 ระดับสภาพที่เป็นจริง ของรายการพิจารณา					มิติที่ 2 ระดับความคาดหวัง ของรายการพิจารณา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
19	สนับสนุนให้ผู้นิเทศมีความรู้และเข้าใจ ในการนิเทศการสอนเพิ่มขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้เข้ารับการพัฒนา และการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง										
20	มีการดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือ ในการนิเทศการสอน										
21	มีการส่งเสริมให้นำผลการนิเทศเป็น ข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และพัฒนาการนิเทศ										
รายการพิจารณาเกี่ยวกับ ขั้นการปฏิบัติงาน											
22	มีการประชุมคณะผู้นิเทศและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจ รายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตามแผนงานและโครงการ										
23	สถานศึกษาดำเนินการนิเทศการสอนตาม แผนงาน / โครงการ / กิจกรรมที่กำหนด										
24	การดำเนินการนิเทศการสอนสอดคล้อง กับเป้าหมาย / วัตถุประสงค์ที่กำหนด										
25	ผู้นิเทศดำเนินการนิเทศการสอนตาม แนวทาง / วิธีการ / กระบวนการ นิเทศที่กำหนดไว้ด้วยตนเอง										
26	ผู้นิเทศทำการนิเทศโดยใช้สื่อ แทนการนิเทศด้วยตนเองในบางครั้ง										
27	จัดให้มีการรายงานความก้าวหน้าของ การปฏิบัติงานตามแผนงาน / โครงการ ให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ										

ข้อ ที่	รายการพิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามขั้นตอนของกระบวนการ นิเทศการสอน	มิติที่ 1 ระดับสภาพที่เป็นจริง ของรายการพิจารณา					มิติที่ 2 ระดับความคาดหวัง ของรายการพิจารณา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
28	มีการประชุมเพื่อทบทวนการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอนและแก้ปัญหาอุปสรรค ในการปฏิบัติงานร่วมกัน										
29	มีการนำผลที่ได้รับจากการนิเทศ การสอนไปพัฒนา ปรับปรุงการเรียน การสอน										
รายการพิจารณาเกี่ยวกับ ขั้นประเมินผลและรายงานผล											
30	มีการประเมินผลการดำเนินการนิเทศ การสอน ให้เป็นไปตามแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมที่กำหนด										
31	มีการจัดหาและรวบรวมข้อมูล การนิเทศการสอนมาพิจารณา วิเคราะห์ สะท้อนภาพของงานที่ทำ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติ ครั้งต่อไป										
32	มีการกำหนดวิธีการและเกณฑ์ การประเมินผลสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของ การนิเทศการสอน										
33	มีการสร้างและใช้เครื่องมือประเมินผล ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างถูกต้อง เหมาะสมตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ในแผนงานและโครงการ										
34	มีการประเมินผลการนิเทศการสอน ครอบคลุมทั้งปัจจัยการนิเทศ กระบวนการและผลการนิเทศ										

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับครูผู้ปฏิบัติงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเบื้องเนื้อหา และเรื่องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ ที่	รายการพิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามขั้นตอนของกระบวนการ นิเทศการสอน	มิติที่ 1 ระดับสภาพที่เป็นจริง ของรายการพิจารณา					มิติที่ 2 ระดับความคาดหวัง ของรายการพิจารณา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
35	มีการประเมินเพื่อตรวจสอบ ความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร ทรัพยากร วิธีปฏิบัติงานของบุคลากร และปัญหา อุปสรรค ฯลฯ ในการเริ่ม โครงการนิเทศการสอน										
36	มีการประเมินเมื่อสิ้นสุดแผนการนิเทศ การสอนเทียบกับวัตถุประสงค์										
37	มีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ วัตถุประสงค์ที่ กำหนดไว้เพื่อสรุปผลการประเมิน										
38	มีการสรุปและรายงานผลการประเมิน การนิเทศการสอนให้ผู้บังคับบัญชา และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ๆ										

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ค.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย (IOC)	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. ชั้นวางแผน								
1	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
2	1.00	1.00	1.00	1.00	0.00	4.00	0.80	มีความเที่ยงตรง
3	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
4	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
5	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
6	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
7	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
8	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
9	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
10	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
11	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
2. ชั้นการสร้างสื่อและเครื่องมือ								
12	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
13	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
14	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
15	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
16	-1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	3.00	0.60	มีความเที่ยงตรง
17	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
18	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
19	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
20	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
21	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
3. ชั้นการปฏิบัติงาน								
22	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
23	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
24	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย (IOC)	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
25	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
26	1.00	1.00	1.00	1.00	0.00	4.00	0.80	มีความเที่ยงตรง
27	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
28	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
29	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
4. ชั้นประเมินผลและรายงานผล								
30	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
31	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
32	1.00	1.00	1.00	1.00	0.00	4.00	0.80	มีความเที่ยงตรง
33	1.00	1.00	1.00	1.00	0.00	4.00	0.80	มีความเที่ยงตรง
34	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
35	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
36	1.00	1.00	1.00	1.00	0.00	4.00	0.80	มีความเที่ยงตรง
37	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง
38	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	5.00	1.00	มีความเที่ยงตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อนามสกุล	นายกฤตเมธ ธีระสุนทรไท
วัน เดือน ปีเกิด	23 มิถุนายน 2532
ประวัติการศึกษา	ปี 2544 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา โรงเรียนยินดีวิทยี อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2550 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2554 สำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตร์บัณฑิต (สศตวิทยา) สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปี 2562 สำเร็จการศึกษาศรศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
ประวัติการทำงาน	ปี 2554 ครูอัตราจ้าง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2558 ข้าราชการครู กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
รางวัลที่เคยได้รับ	ปี 2562 รางวัลชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง ครูผู้สอนยอดเยี่ยม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ด้านวิชาการ โครงการประกวดรางวัลหน่วยงานและผู้มีผลงาน ประสพผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ เพื่อรับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ระดับชาติ ครั้งที่ 8 ประจำปีการศึกษา 2561 ปี 2562 รางวัลชมเชย ครูดีเด่น STEM EDUCATION ประเทศไทย รุ่นที่ 5 ประเภททีม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้